

Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta
Studijní obor: L'Administration publique

AGENTURY EU – HLAVNÍ TENDENCE VÝVOJE

EU agencies – main trends

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
RNDr. Jaroslav Maryáš, CSc.

Autor:
Hana BEDNAŘÍKOVÁ

Brno, duben 2008

Jméno a příjmení autora: Bc. Hana Bednaříková
Název diplomové práce: Agentury EU – hlavní tendence vývoje
Název v angličtině: EU agencies – main trends
Vedoucí diplomové práce: RNDr. Jaroslav Maryáš, CSc.
Rok obhajoby: 2008

Anotace:

Tato diplomová práce se zabývá problematikou agentur Evropské unie. Práce analyzuje vývoj, současnou situaci, zaměření a pravomoci decentralizovaných orgánů Společenství. Podrobněji se tato práce zaměřuje na několik vybraných agentur EU a srovnává zástupce agentur ze stejné oblasti působnosti. Popisuje jak přínos decentralizovaných a specializovaných subjektů EU, tak i jejich kritiky a možný další vývoj.

Annotation:

The Thesis describes the problematic of the EU agencies. It analyzes the development, present situation, orientation and competences of the large number of specialized and decentralized Community bodies. The Thesis focuses on several chosen agencies and compares the representatives from the same branch of European policy. It describes not only the advantages but also the actual critics of this bodies and their possible evolution in the future.

Klíčová slova:

Agentury EU, decentralizované a specializované orgány Společenství, instituce EU, Evropská unie, evropské veřejné právo, právní subjektivita

Keywords:

EU agencies, decentralized and specialized Community bodies, Community Institutions, European Union, European public law, legal personality

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci *Agentury EU – hlavní tendence vývoje* vypracovala samostatně pod vedením pana *RNDr. Jaroslava Maryáše, CSc.* a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje v souladu s právními předpisy, vnitřními předpisy Masarykovy univerzity a vnitřními akty řízení Masarykovy univerzity a Ekonomicko-správní fakulty MU.“

V Brně, dne 21. 4. 2008

Na tomto místě bych ráda poděkovala RNDr. Jaroslavu Maryášovi, CSc. za odborné rady a připomínky k tématu této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala svým rodičům za jejich trpělivost a podporu v průběhu celého mého studia.

OBSAH

ÚVOD	7
1 AGENTURY EVROPSKÉ UNIE.....	10
1.1 Decentralizované a specializované orgány EU	11
1.1.1 Vznik a vývoj decentralizovaných agentur EU	11
1.1.2 Agentury tzv. první generace.....	13
1.1.3 Agentury tzv. druhé generace	14
1.2 Zřízení a právní základ agentur EU	15
1.2.1 Důvody vzniku agentur EU	15
1.2.2 Forma zřízení agentur EU.....	16
1.2.3 Právní postavení a základ agentur EU	16
2 SOUČASNÝ POHLED NA AGENTURY EU	18
2.1 Členění agentur EU	18
2.1.1 Členění podle pilířové struktury	18
2.1.2 Členění na regulační a výkonné agentury.....	20
2.2 Fungování agentur EU	21
2.2.1 Pravomoci agentur EU.....	21
2.2.2 Organizační struktura agentur EU	22
2.2.3 Rozpočet agentur EU	23
2.2.4 Kontrola agentur EU.....	24
2.2.5 Sídla agentur EU.....	25
3 VYBRANÉ AGENTURY EU	28
3.1 Agentury EU působící v oblasti odborného vzdělávání.....	28
3.1.1 Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop).....	28
3.1.2 Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF).....	32
3.1.3 Problematika specializovaných agentur v oblasti odborného vzdělávání	37
3.2 Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM)	40
3.3 Agentury společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU.....	47
3.3.1 Satelitní středisko Evropské unie (EUSC).....	47
3.3.2 Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (ISS).....	50
3.3.3 Bývalí členové Západoevropské unie - nové agentury EU.....	52
3.4 Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA)	55
3.5 Evropská agentura pro životní prostředí (EEA).....	61
3.6 Agentury Evropské unie působící v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti	66
3.6.1 Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound)..	66

3.6.2	Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA)	68
3.6.3	Podpora realizace sociální politiky a politiky zaměstnanosti prostřednictvím agentur EU	71
4	HODNOCENÍ AGENTUR EU	74
4.1	Přínos agentur EU	74
4.2	Kritika agentur EU	75
4.3	Budoucnost agentur EU	76
	ZÁVĚR	79
	Seznam použitých zkratk	82
	Seznam tabulek	84
	Seznam obrázků	84
	Seznam grafů	84
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	85
	Příloha č. 1 Evropská unie v roce 2007	93
	Příloha č. 2 Rozmístění agentur EU	94
	Příloha č. 3 Přehled zřizovacích dokumentů agentur EU	95
	Příloha č. 4 Přehled právních základů agentur EU	97
	Příloha č. 5 Srovnávací tabulka agentur EU	99
	Příloha č. 6 Ukázka výkazu příjmů a výdajů agentury Cedefop	101

ÚVOD

Evropská unie (EU) je seskupení evropských demokratických zemí, které se společnými silami snaží zlepšit každodenní život svých občanů a dopomoci jim k lepší budoucnosti. Funguje na do jisté míry nezvyklém způsobu, protože není federací jako např. Spojené státy americké, ani organizací pro spolupráci mezi vládami jako Organizace spojených národů (OSN). Je opravdu ojedinělá, členské státy zůstávají nezávislými suverénními národy. Svoji suverenitu však společně sdílejí za účelem výsledků, kterých by samostatně stěží dosáhly. Ve skutečnosti svěří rozhodování o určitých záležitostech nadnárodním evropským institucím, které vznikly proto, aby o některých otázkách demokraticky rozhodly na evropské úrovni.

Vedle hlavních institucí (Evropský parlament, Rada EU, Evropská komise), jež přijímají rozhodnutí, má klíčovou roli rovněž řada dalších orgánů, mezi nimiž najdeme i zvláštní agentury zabývající se některými odbornými, vědeckými nebo řídicími úkoly. Právě tyto agentury se v posledních letech staly nedílnou součástí toho, jak EU funguje a vydobily si vlastní místo a činnosti v institucionálním prostředí EU. Nejsou institucemi v pravém slova smyslu, protože na rozdíl od „opravdových“ institucí jejich pravidla a postupy, kterými se řídí, nejsou stanoveny ve smlouvách, na nichž je EU založena a které byly sjednány představiteli všech zemí EU a schváleny jejich parlamenty.

Tato diplomová práce se zabývá skupinou 35 agentur, z nichž ne všechny mají ve svém úředním názvu slovo „agentura“. Můžeme je rovněž najít pod označením jako je úřad, středisko, nadace, ústav, atd. Všechny ovšem i přes rozdílné pojmenování vykazují společné rysy, což jim dává právo patřit do velké „rodiny“ evropských agentur. Fungují jako decentralizované orgány zřízené sekundárními právními akty po celé Evropě, aby pomáhaly institucím, členským státům, občanům vypořádat se s novými úkoly právního, technického či vědeckého charakteru.

Vytváření agentur EU není v žádném případě novou záležitostí. Tyto orgány se objevily poprvé už během sedmdesátých let dvacátého století. Nicméně v posledních několika letech se jejich počet rozšířil tak jako nikdy předtím. Vždyť jen za posledních osm let vznikla skoro dvacítkou nových agentur, počet větší než za celou historii budování Evropy do konce dvacátého století. V současné době jsou agentury velmi zajímavým trendem, nesou však s sebou vedle přínosů a chvály i četné kritiky a pochybnosti mezi aktéry Unie. K nim patří i občané, kteří mají často evropskou agenturu ve své blízkosti, ve své zemi. Problematika evropských agentur je spjatá, ač by se nemuselo na první pohled zdát, i s Českou republikou, která se několik posledních let uchází o sídlo agentury spravující projekt Galileo a pokud by se stalo, že by agenturu získala, týkala by se nás jako jejich občanů tato záležitost ještě více.

Cílem této diplomové práce je na základě analýzy, kompilace a komparace dostupných relevantních dokumentů charakterizovat agentury EU, především pak jejich zaměření, pravomoci, místo v institucionálním prostředí EU a v neposlední řadě hlavní tendence vývoje. Účelem celé analýzy je poskytnout přehled o fungování evropských agentur a jejich následné zhodnocení s naznačením budoucího vývoje. Vzhledem k velkému počtu agentur není možné podat detailní popis každé z nich nebo postihnout všechny aspekty těchto orgánů. Práce je proto zaměřena spíše na vytvoření obecného pohledu na skupinu agentur jako celku s tím, že bude provedena podrobnější studie u několika vybraných,

kteřá mŕže podat bliŕší pohled do nitra tŕchto orgánŕ. Rozvede konkrŕtnŕ nŕkterŕ obecnŕ prvky agentur jako je jejich poslání, organizační struktura, rozpočet, atd. Práce bude vycházet z pracovní hypotŕzy, kteřá by se dala shrnout následujícími slovy: „*Decentralizované a specializované agentury EU, zřizenŕ sekundárními právními akty za ŕčelem plnění nŕkterých odborných, vědeckých a řídících ŕkolŕ, hrají důležitou roli v institucionálním prostředí EU*“. V závŕru práce bude provedeno shrnutí dosažených poznatkŕ a hodnocení naplnŕní hypotŕzy.

První kapitola diplomové práce vymezí pojem decentralizovaných a specializovaných evropských agentur a naznačí důležité aspekty jejich vzniku a vývoje. V souvislosti se založením agentur přiblíží důvody, které k němu vedly, formu, jaká byla k jejich zřizení použita a právní základ nebo právní postavení, kterými byly agentury obdařeny v zřizovacím dokumentu. V rámci vývoje se předpokládá vyzdvihnutí hlavních vývojových tendencí prostřednictvím členŕní agentur na tzv. první a druhé generace.

Druhá kapitola postihuje agentury tak, jak se jeví v současné době. Nabízí se několik možných způsobŕ, jak agentury rozčlenit, buď na základŕ pilířové struktury EU, nebo velice zešířoka a to na dva základní typy regulačních a výkonných agentur. Aktuální fungování bude charakterizováno pomocí popisu pravomocí, organizační struktury a financování. Zajímavým aspektem agentur je bezesporu výběr jejich sídla, pro který se vŕdly rozpoutává boj mezi členskými státy, proto bude zde i toto předmŕtem analýzy se zaměřením na aktuální kandidaturu České republiky na sídlo Evropského ŕřadu pro dohled nad GNSS.

V předposlední kapitole bude provedena podrobná analýza fungování vybraných agentur, na základŕ které lze konkretizovat obecnŕ jevy popsánŕ v předcházejících oddílech. Pro kaŕdou prezentovanou agenturu bude proveden přehled jejich cílŕ a ŕkolŕ provádŕných k jejich naplnŕní, popis vnitřní organizace včetně všech jejich důležitých členŕ jako je ředitel, správní rada nebo poradní výbor. Zamŕří se dále na financování agentury, rozpočtový proces, kontrolu nebo vztah vůči institucím EU. Pokud dostupné zdroje dovolí, budou vyzdvihnuty zajímavé aspekty vybraných agentur nebo provedeno srovnání různých agentur jako zástupců stejné oblasti evropských politik.

Závŕr práce poskytne hodnotící kapitolu, jeŕ shrne skutečnost o decentralizovaných orgánech tak, jak se v současné chvíli nabízí. Za povšimnutí bude stát jak přínos nebo kritika, tak i budoucnost, kteřá se evropským agenturám naskýtá a k jaké aktuálně smŕřují.

Vzhledem k tomu, ŕe k danému tématu neexistuje mnoho tišřtŕných publikací, dostupných v českém jazyce, které by podrobnŕji řešily problematiku evropských agentur, pocházejí zdroje použité pro vypracování převážně z netišřtŕných publikací ve formŕ analýz, zpráv a jiných dokumentŕ dostupných na internetu. Základním východiskem a „odrazovým mŕstkem“ pro zahájení práce byla společná studie několika francouzských autorŕ převážně působících na univerzitŕ v Toulouse o agenturách EU, kterou jsem na žádost obdržela z Francie. Pro analýzu agentur v obecnŕ rovinŕ byly použity zakládající právní akty spolu s dalšími dokumenty dostupnými v českém jazyce, vedle toho však také nepřeberné množství zdrojŕ v angličtinŕ nebo francouzštinŕ pocházející z nejrůznŕjších oblastí, ve kterých agentury působí. Pro podrobnŕjší studii vybraných agentur vycházející převážně ze sekundárních právních aktŕ ve formŕ nařizení, rozhodnutí nebo společné akce byly rovnŕž použity internetové stránky a dostupné dokumenty jednotlivých agentur. Základem analýzy bylo shromáŕdŕní všech relevantních dokumentŕ, v mnoha případech jejich překlad, prostudování, porovnání s ostatními a následné použití. V případě studie vybraných

agentur došlo v několika případech ke komparaci dvou zástupců agentur ze stejné oblasti působnosti, ze kterého vzešla krátká část pojednávající o zjištěných faktech. Pokud agentura nebyla prezentována spolu s jinou, jí velice podobnou, byla vybrána na základě jiných zajímavých důvodů, které jsou zahrnuty přímo do příslušného textu.

1 AGENTURY EVROPSKÉ UNIE

Na začátek je vhodné uvést, že agentury EU nejsou institucemi EU, jako je Rada, Evropský parlament, Komise, protože nemusí být zakotveny v zakládajících smlouvách. Jedná se o orgány založené zvláštním právním předpisem EU za účelem vykonávání velmi specifických úkolů. Přestože pro tyto orgány používáme jednotného označení „agentury“, ne všechny z nich toto slovo nesou ve svém úředním názvu. Kromě pojmenování „agentura“ mohou být nazývány nadací, monitorovacím centrem, střediskem, úřadem, ústavem, jednotkou, akademií nebo institutem. V současné době existuje celkem 29 „tradičních“ agentur a 6 výkonných¹, přičemž se předpokládá v brzké době vznik dalších dvou (Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů a Evropský úřad pro trh elektronických komunikací). Představení všech aktuálních agentur poskytuje následující tabulka.

Tabulka 1 Seznam současných agentur EU

Zkratka	Současné agentury EU
	"Tradiční" agentury
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva
CFCA	Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu
EU-OSHA	Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
EASA	Evropská agentura pro bezpečnost letectví
ENISA	Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací
ECA	Evropská agentura pro chemické látky
EMA	Evropská agentura pro léčivé přípravky
EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost
EAO	Evropská agentura pro obnovu
Frontex	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU
ERA	Evropská agentura pro železnice
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí
Eurojust	Evropská jednotka pro soudní spolupráci
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek
EDA	Evropská obranná agentura
CEPOL	Evropská policejní akademie
EMCDDA	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání
EUMC	Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie
EIGE	Evropský institut pro rovnost žen a mužů
Europol	Evropský policejní úřad
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin
GNSS	Evropský úřad pro dohled nad globálním družicovým navigačním systémem
CPVO	Odrůdový úřad Společenství
CdT	Překladačské středisko pro instituce Evropské unie
EUSC	Satelitní středisko Evropské unie
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu
ISS	Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti

¹Vysvětlení pojmu „tradiční“ agentury a „výkonné“ agentury bude následovat v oddíle 2.1.2 Členění na regulační a výkonné agentury.

	Výkonné agentury
ERC	Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum
EACI	Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace
PHEA	Výkonná agentura pro program veřejného zdraví
TEN-T EA	Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť
REA	Výkonná agentura pro výzkum
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast

Pramen: Souhrnná zpráva o činnosti Evropské unie 2007

1.1 Decentralizované a specializované orgány EU

Agentury fungují v institucionálním prostředí EU jako decentralizované a specializované orgány reagující jak na potřebu geografického rozčlenění, tak na nutnost řešit přibývající úkoly právního, technického nebo vědeckého charakteru.

Decentralizace u agentur znamená, že Evropská komise deleguje určité provozní úkoly na vnější veřejné subjekty s právní subjektivitou, které by měly fungovat nezávisle a samostatně. Kontrole centrální instituce podléhají jen ve stanoveném rozsahu. Výsledkem decentralizace je, že se agentury plnící přesně definované úkoly nacházejí mimo hlavní sídla institucí EU (Brusel, Lucemburk, Štrasburk), v metropolích po celé Evropě - od Dublinu po Soluň a od Lisabonu po Varšavu². Ve studii Isabelle Muller-Quoy v publikaci *Les agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés* autorka upřesňuje, že se u agentur EU jedná spíše o „funkční“ decentralizaci, respektive o decentralizaci „služeb“. Uvádí, že „se nejedná o územní decentralizaci, jelikož prostřednictvím té se delegují na územní samosprávné celky veškeré pravomoci ve všech záležitostech zájmu územní samosprávy.“³

Každá agentura plní specifické a jedinečné funkce v oblasti politik Společenství, společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), policejní a soudní spolupráce ve věcech trestních, od ochrany životního prostředí přes dopravu až po odborné vzdělávání. Do rozhodovacího procesu EU přináší odborné a technické poznatky, důležité informace nebo napomáhají zlepšení evropského a mezinárodního dialogu mezi zainteresovanými skupinami z nejrůznějších oblastí.

1.1.1 Vznik a vývoj decentralizovaných agentur EU

Přestože se v posledních letech objevila spousta nových agentur EU, fenomén jejich zřizování jako decentralizovaných orgánů není vůbec novou záležitostí. První agentury vznikly totiž už v sedmdesátých letech minulého století. Úplně první specializovaný a decentralizovaný orgán Společenství s názvem Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) spatřil světlo světa 10. února 1975⁴. V těsném závěsu za ním

²Viz Příloha č. 2 Rozmístění agentur EU.

³Studie Isabelle Muller-Quoy s názvem: *L'apparition et le développement des Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés* v publikaci *Les agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 13 - 41.

⁴Nařízení Rady (EHS) č. 337/1975 dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1975R0337:20041221:CS:PDF>>.

následovalo dne 26. května 1975 zřízení Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound)⁵. Tyto dvě první agentury Společenství zůstaly na dlouhou dobu osamoceny, na celých patnáct let, než k nim začaly postupně přibývat další. Nová éra zakládání agentur započala v devadesátých letech, kdy bylo postupně od roku 1990 do roku 1999 vytvořeno celkem deset nových. Pokud by se zdálo, že touto vlnou nově zřízených agentur Komise dostatečně uspokojila své potřeby přesunout některé úkoly na vnější subjekty, není tomu tak, jak potvrzuje následující období od začátku roku 2001. Začátek jednadvacátého století je ve znamení úplně nové skupiny agentur, kterých vzniklo do dnešní doby celkem 23, včetně 6 výkonných agentur. Například v průběhu roku 2004 došlo k založení celkem sedmi agentur, včetně jedné výkonné. Bez ostychu tedy můžeme toto období nazvat „zlatou érou“ agentur EU. Postupný vývoj v jednotlivých letech zachycuje následující tabulka.

Tabulka 2 Vývoj agentur EU

Zkratka	Vývoj agentur EU	Rok založení
	Agentury založené v sedmdesátých letech 20. století	
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání	1975
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek	1975
	Agentury založené v devadesátých letech 20. století	
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí	1990
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání	1990
EMCDDA	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost	1993
EMEA	Evropská agentura pro léčivé přípravky	1993
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu	1993
EU-OSHA	Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	1994
CPVO	Odrůdový úřad Společenství	1994
CdT	Překladačské středisko pro instituce Evropské unie	1994
Europol	Evropský policejní úřad	1995
EAR	Evropská agentura pro obnovu	1999
	Agentury založené od roku 2000	
EUSC	Satelitní středisko Evropské unie	2001
ISS	Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti	2001
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin	2002
Eurojust	Evropská jednotka pro soudní spolupráci	2002
EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost	2002
EASA	Evropská agentura pro bezpečnost letectví	2002
ENISA	Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací	2004
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí	2004
ERA	Evropská agentura pro železnice	2004
EDA	Evropská obranná agentura	2004
Frontex	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států	2004
CFCA	Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu	2005
CEPOL	Evropská policejní akademie	2005
ECA	Evropská agentura pro chemické látky	2006
EIGE	Evropský institut pro rovnost žen a mužů	2006
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva	2007

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

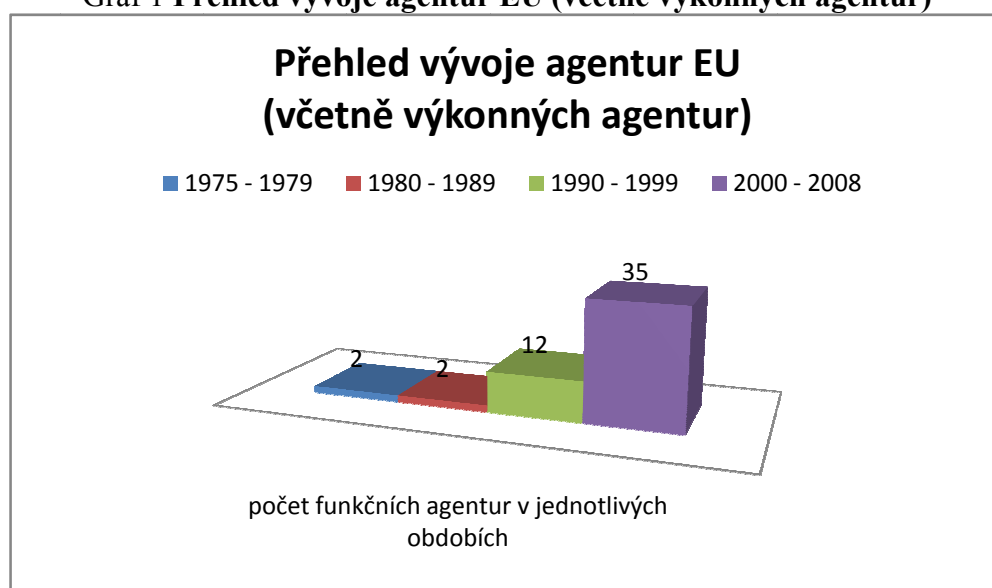
⁵Nariadení Rady (EHS) č. 1365/1975 dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1975R1365:20050804:CS:PDF>>.

Tabulka 3 Vývoj výkonných agentur

Zkratka	Výkonné agentury	Rok založení
PHEA	Výkonná agentura pro program veřejného zdraví	2004
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast	2005
TEN-T EA	Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť	2006
EACI	Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace	2007
REA	Výkonná agentura pro výzkum	2007
ERC	Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum	2007

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

Graf 1 Přehled vývoje agentur EU (včetně výkonných agentur)

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

1.1.2 Agentury tzv. první generace

S vývojem agentur EU souvisí jejich členění na agentury tzv. první a druhé generace. Z informací uvedených na Portálu Evropské unie „Europa“ vyplývá, že do skupiny agentur tzv. první generace spadají orgány vytvořené během sedmdesátých let minulého století, to znamená Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) a Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound)⁶. Ve studii Isabelle Muller-Quoy o agenturách Společenství v již dříve zmiňované publikaci ovšem nacházíme poněkud bližší vysvětlení charakteristik agentur tzv. první a druhé generace, které se mírně od informací na portálu „Europa“ odlišují nebo je spíše dále rozvíjí. Uvádí zde, že členové tzv. první generace agentur napomáhají přípravě rozhodnutí EU. Poskytují informace, provádí výzkumy, vytváří statistiky nebo provozují informační síť v oblasti své působnosti. Fungují nejen ve službách institucí EU, ale stejně tak ve vztahu k členským státům, občanům nebo zainteresovaným skupinám. Poskytují rady tvůrcům evropských politik,

⁶http://europa.eu/agencies/community_agencies/history/index_cs.htm.

podávají zprávy o vývoji a tendencích, vše za účelem efektivního fungování EU jako celku⁷. První dva členy této skupiny doplňuje o agentury vzniklé v devadesátých letech minulého století a to Evropskou agenturu pro bezpečnost a zdraví při práci (EU-OSHA), která shromažďuje zdroje znalostí a informací, pracuje na preventivních opatřeních a provozuje aktivní publikační činnost. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), vykazuje podobné rysy jako ostatní tím, že shromažďuje a šíří informace o drogách a drogové závislosti v Evropě. Posledním aktérem první generace agentur je Evropská agentura pro životní prostředí (EEA), poskytovatel a zprostředkovatel informací o životním prostředí.

Pokud sloučíme obě stanoviska pro charakteristiku agentur tzv. první generace, vyplývá nám z toho, že zde patří jedny z prvních agentur Společenství, zaměřené převážně na sběr a šíření informací a podporu příprav rozhodování institucí EU.

1.1.3 Agentury tzv. druhé generace

Mezi druhou skupinu agentur, tzv. druhé generace patří orgány vzniklé v průběhu devadesátých let, na čemž se oba naše zdroje („Evropa“ a Isabelle Muller-Quoy) shodují. „Evropa“ uvádí, že jde o agentury odpovídající na snahu o geografické rozmístění a potřebu vypořádat se s novými úkoly technického nebo vědeckého charakteru⁸. Na to navazují i domněnky francouzské studie, která představuje agentury druhého typu jako decentralizované orgány přicházející na pomoc Komisi ve výkonu evropských politik. Jinak řečeno, aby přispěly k zefektivnění komunitárních rozhodnutí. Od první skupiny se liší tím, že jejich výkonné a kontrolní kompetence jsou mnohem širší a současně posunují vývoj decentralizovaných orgánů kupředu tím, že jsou na ně delegovány stále významnější úkoly.

První dva zástupci skupiny agentur tzv. druhé generace, Odrůdový úřad Společenství (CPVO) a Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM), nám jasně ukazují vývojový posun, kdy od poskytování informací agentury přechází k samotnému výkonu rozhodnutí a stávají se „operačním nástrojem“ Společenství. Pro obě tyto agentury je charakteristické udělování práv Společenství, v prvním případě průmyslových a ve druhém odrůdových (druh průmyslového práva ve vztahu k rostlinám). Obě agentury disponují skutečnými pravomocemi rozhodování. Je možno se proti nim bránit prostřednictvím odvolacích senátů zahrnutých do organizační struktury agentury. Do skupiny patří dále například Agentura pro bezpečnost letectví (EASA) pomáhající nejen s přípravou rozhodnutí, ale dokonce kompetentní k přijímání některých individuálních rozhodnutí s přímým účinkem pod kontrolou Komise. Dále zde patří například Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA), Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF), Evropská agentura pro obnovu (EAR)⁹.

Oba typy agentur fungují vedle sebe, společně napomáhají práci Komisi, každá však s trochu jiným zapojením do rozhodovacího procesu EU. Zatímco první skupina připravuje tvorbu evropských politik a operačních nástrojů nepředpokládají intenzivnější zapojení do

⁷Studie Isabelle Muller-Quoy s názvem: L'apparition et le développement des Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés v publikaci *Les agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 18 - 19.

⁸http://europa.eu/agencies/community_agencies/history/index_cs.htm.

⁹Studie Isabelle Muller-Quoy, s. 20 - 22.

rozhodování a výkonu, skupina druhá touto pravomocí disponuje a podílí se na výkonu, ba dokonce i na skutečném rozhodování v jistých oblastech pod kontrolou Komise.

K agenturám tzv. první a druhé generace připojuje portál „Europa“ třetí generaci zahrnující agentury založené v prvních letech jedenadvacátého století, které byly předmětem rozhodnutí zástupců členských států o umístění sídel některých subjektů EU z prosince 2003¹⁰. Jedná se o agentury působící v nejrůznějších sférách, bezpečnost potravin, železniční doprava, zabývající se převážně poskytováním vědecké a odborné pomoci a distribucí informací, ale také prevencí a kontrolou aktuálního vývoje v dané oblasti. Zmíněné rozhodnutí stanovilo sídla následujících agentur: Evropská policejní akademie (CEPOL), Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA), Evropská jednotka pro soudní spolupráci (Eurojust), Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA), Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA), Evropská agentura pro železnice (ERA), Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (ENISA), Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) a Evropská agentura pro chemické látky (ECA).

1.2 Zřízení a právní základ agentur EU

Agentury vznikly vždy na základě konkrétních důvodů, nejčastěji způsobem, kdy Komise navrhne a Rada schválí založení agentury určené na plnění svěřených úkolů. Stávají se z nich vnější orgány Komise, které by na ní měly pracovat nezávisle.

1.2.1 Důvody vzniku agentur EU

Zřizováním agentur Komise sleduje několik základních cílů. V první řadě díky práci agentur může rozšiřovat svoji působnost na nejrůznější oblasti politik, aniž by omezovala svoji vlastní činnost nezbytnou pro fungování EU. Nic nezakazuje institucím EU přesunout některé pravomoci na vnější orgány, jejichž pravomoci jsou jasné a mají přísné hranice. Naopak nelze agenturám udělit pravomoc přijímat obecná regulační opatření. Přijímají pouze individuální rozhodnutí v konkrétních oblastech vyžadující specifické odborné znalosti za podmínek, jež jsou jasně a přesně stanoveny a bez skutečné pravomoci volného uvážení. Agenturám nemohou být svěřeny takové pravomoci, které by mohly ovlivnit povinnosti vyplývající ze Smlouvy výslovně jen pro Komisi (např. jednat jako strážkyně práva Společenství)¹¹. Díky přesunu důležitých pravomocí na agentury má větší prostor soustředit se na vlastní klíčové úkoly. Umisťování sídel agentur lze chápat jako snaha o zvyšování povědomí o EU u jejich občanů. Tato nová forma evropské administrativy rovněž směřuje k větší transparentnosti a efektivitě, ke které by se mělo dospět díky nezávislé práci agentur na ostatních institucích EU. Na základě vysoké odbornosti pracovníků agentur by měla být EU jako celek obohacena o nové poznatky a informace, jakož i o vědecké nebo technické know-how v zájmových sférách EU. Svou přítomností při přípravě rozhodnutí nebo jeho přijímání posilují agentury věrohodnost a autoritu tím, že zaručují určitý stupeň odbornosti.

¹⁰Rozhodnutí přijaté vzájemnou dohodou zástupců členských států, zasedajících na úrovni hlav států a předsedů vlád, ze dne 13. prosince 2003 o umístění sídel některých subjektů Evropské unie (2004/97/ES, Euroatom) dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:05:42004D0097:CS:PDF>>.

¹¹Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o evropských agenturách z 11. 3. 2008, s. 5, dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0135:FIN:CS:PDF>>.

1.2.2 Forma zřízení agentur EU

Agentury EU nemohou být považovány za instituce už jen proto, že jsou vytvořeny úplně jiným způsobem. Na rozdíl od institucí, jejichž zřízení vyplývá přímo ze Smlouvy o založení Evropského společenství¹², tedy primárního práva ES, všechny agentury EU vznikly na základě práva sekundárního. Toto právo slučuje právní akty přijaté institucemi EU. Přijmout je může Rada, Rada spolu s Parlamentem a v některých případech také Komise¹³. Vykonavateli jsou zpravidla členské státy, v našem případě pak agentury pod dohledem Komise.

Nejčastější formou sekundárního práva zřizující agentury je přijetí nařízení Radou EU¹⁴. Vyskytuje se celkem u 15 agentur z celkového počtu 35 (včetně výkonných agentur). Základní akty 8 agentur byly přijaty v postupu spolurozhodování, konkrétně ve formě nařízení Evropského parlamentu a Rady. Společnou akcí Rady byly zřízeny 3 agentury v oblasti II. pilíře SZBP, kde je Rada hlavním orgánem. V poslední řadě zmíníme 6 výkonných agentur zřízené rozhodnutím¹⁵ Komise. Výkonné agentury ovšem stojí trochu stranou ostatním decentralizovaným orgánům, což si vysvětlíme později¹⁶.

1.2.3 Právní postavení a základ agentur EU

Právní postavení agentur je takové, že se jedná o subjekty EU plnící úlohu veřejné služby. Jsou to na institucích nezávislé organizace s právní subjektivitou¹⁷.

Kvůli absenci právního základu ve Smlouvě, přímo zaměřeného na zřízení agentur, jsou decentralizované orgány vytvořeny na odvětvovém smluvním základě nebo s odvoláním na článek 308 (bývalý článek 235) Smlouvy o ES. V něm stojí, že „*ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu je nezbytná určitá činnost Společenství, a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření*“. A to je přesně případ evropských agentur, pro které ve Smlouvě o ES právní základ chybí, proto Komise užívá pro jejich založení jiný způsob.

Na článku 308 Smlouvy o ES bylo zřízeno celkem 13 agentur z celkového počtu 35 (včetně výkonných agentur), přičemž Evropská agentura pro životní prostředí (EEA)

¹²Čl. 7 Smlouvy o ES určuje orgány, které zajišťují úkoly svěřené Společenství: „*Evropský parlament, Rada, Komise, Soudní dvůr, Účetní dvůr. Každý orgán jedná v mezích působnosti, kterou mu svěřuje tato smlouva. Radě a Komisi jsou nápomocny Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů, které mají poradní funkci.*“ Dostupná z <<http://www.euroskop.cz/files/10/4E1686FA-9878-450C-AA50-6AD435E86594.pdf>>.

¹³Informace o právu ES z portálu „Euroskop.cz“ dostupný z <<http://www.euroskop.cz/>>.

¹⁴„*Nařízení je akt s tzv. přímým účinkem ... přímo použitelné a po svém přijetí se stává součástí práva členských států EU*“ v knize *Evropská unie*, autorů Fialy, Pitrové, s. 347.

¹⁵„*Rozhodnutí je akt založen na principu přímé závaznosti, ale pouze pro stanoveného adresáta*“ v knize *Evropská unie*, autorů Fialy, Pitrové, s. 348.

¹⁶Přehled forem sekundárních právních aktů k založení agentur EU podává tabulka v Příloze č. 4.

¹⁷„*Ve všech členských státech má nejširší působnost k právním úkonům přiznanou podle vnitrostátního práva právními osobám; může zejména nabývat a zcizovat movitý a nemovitý majetek a může vystupovat před soudy. Je neziskovou organizací.*“ Nařízení Rady (EHS) č. 1360/1990 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání, dostupná na <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1990R1360:20031001:CS:PDF>>.

vznikla současně i na základě článku 174 (bývalý článek 130r) Smlouvy o ES¹⁸. Další 3 agentury z oblasti II. pilíře vznikly na bázi článku 14 Smlouvy o EU, který stanovuje pravidla pro přijetí společné akce Rady¹⁹: „*Rada přijímá společné akce. Společné akce jsou zaměřeny na řešení zvláštních situací, při nichž se operativní akce ze strany Unie považuje za žádoucí. Ve společných akcích jsou vymezeny cíle, rozsah, prostředky, které budou Unii poskytnuty, podmínky jejich provádění, a je-li to nezbytné, doba trvání.*“ Agentury III. pilíře spočívají na článcích 30 – 34 Smlouvy o EU Hlava VI Ustanovení o policejní a soudní spolupráci v trestních věcech. Další agentury, kterých je dohromady 11, mají právní základ v dalších odvětvových článcích Smlouvy o ES, zejména z Části třetí Politiky Společenství²⁰. Posledních 6 agentur, které nám zbývají, vytvořila Komise na právním základě nařízení Rady (ES) č. 58/2002, jímž se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství. Jak je vidět, jedná se o výkonné agentury, skupinu pověřenou správou programů na dobu určitou.

¹⁸Čl. 174 Smlouvy o ES, Část třetí Politiky Společenství, Hlava XIX Životní prostředí.

¹⁹Jedná se o nástroj uplatňovaný na mezivládní úrovni. Přijímá ji Rada Evropské unie jednomyslně, nebo v některých případech kvalifikovanou většinou.

²⁰Bližší přehled právního základu vytváření agentur EU je obsahem tabulky v Příloze č. 4.

2 SOUČASNÝ POHLED NA AGENTURY EU

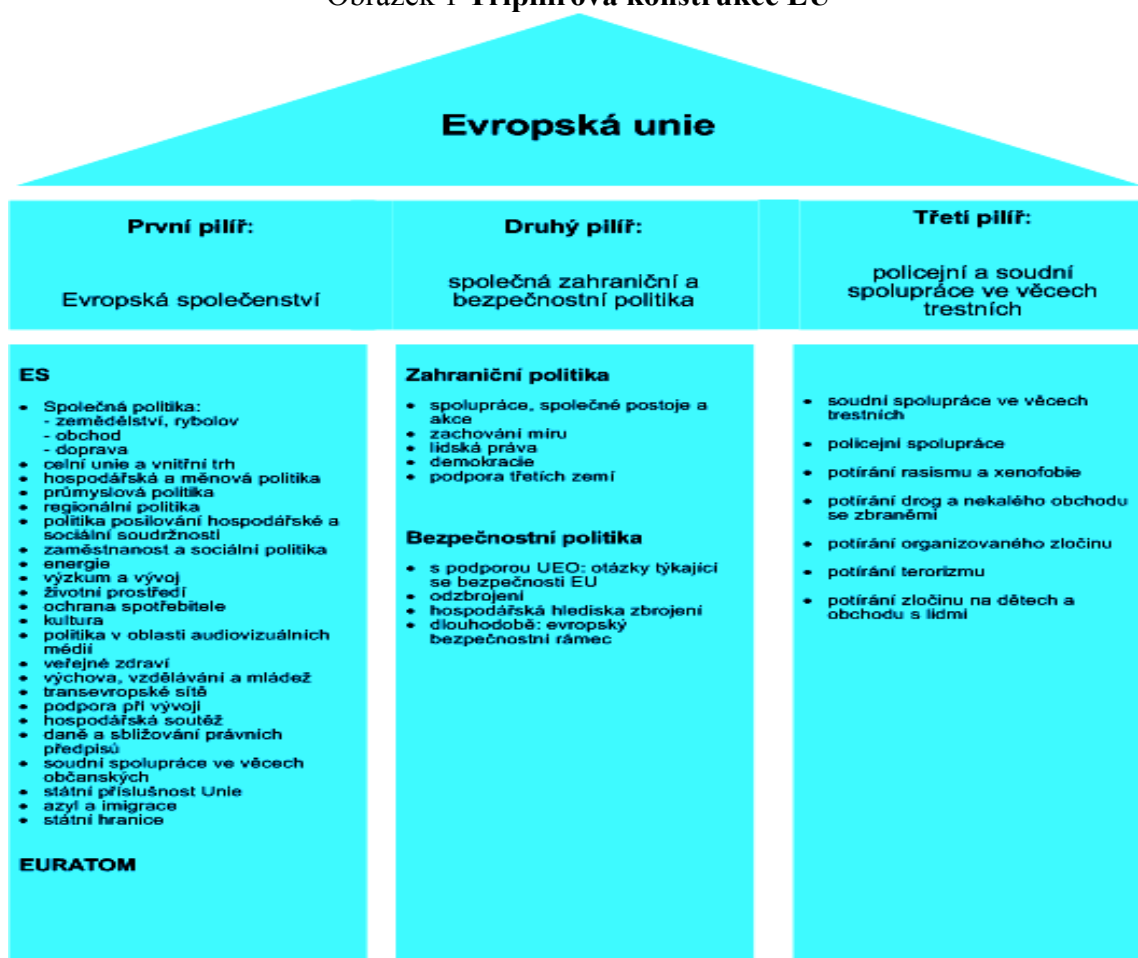
Momentálně existuje v EU celkem 35 agentur, které můžeme s přihlédnutím k různým aspektům rozčlenit, abychom dospěli ke společným či rozdílným rysům. Naskýtá se rovněž možnost agentury charakterizovat, nahlédnutím do jejich fungování a odhalení pravidel pro vnitřní organizaci, financování, kontrolu nebo poznáním jejich pravomocí.

2.1 Členění agentur EU

Rozdělení agentur EU můžeme provést několika způsoby a na základě různých kritérií. Jedno z členění, které už jsme provedli, byla klasifikace agentur na tzv. první a tzv. druhé generace (případně i tzv. třetí generace)²¹. Jelikož tento způsob souvisí s vývojem decentralizovaných orgánů, mluvili jsme o něm už dříve. V následující části se zaměříme na dva způsoby, které třídí agentury buď podle pilířové struktury, nebo na dva typy regulačních a výkonných agentur.

2.1.1 Členění podle pilířové struktury

Obrázek 1 Třípilířová konstrukce EU

Pramen: „EUR – Lex“

²¹Součást podkapitoly 1.2 Vznik a vývoj decentralizovaných agentur EU.

Obecně můžeme evropské agentury rozdělit na základě pilířové struktury, kde jednotlivé pilíře představují politiky EU.

Agentury I. pilíře neboli agentury Společenství²² pracují v prostoru, který zahrnuje Evropské společenství, vzniklé z původního Evropského hospodářského společenství (EHS) na základě Smlouvy o založení Evropského společenství (podepsána v Maastrichtu společně se Smlouvou o Evropské unii). V důsledku toho působí agentury Společenství ve společných (nadmárodních) nebo komunitárních politikách přijatých v Evropském sdružení uhlí a oceli (ESUO), EHS a Evropském sdružení pro atomovou energii (Euratom) od roku 1952²³. Po vstupu v platnost Amsterodamské smlouvy²⁴ do prvního pilíře přibyly záležitosti azylové a přistěhovalecké politiky, celní spolupráce a soudní spolupráce v občanskoprávních věcech, do té doby součástí třetího pilíře. Je třeba podotknout, že první pilíř má tzv. supranacionální (nadmárodní) charakter, což znamená, že členské státy delegovaly nejdříve na ES, poté na EU část své národní suverenity. O zájmech, jež jsou pro členy společné, rozhodují orgány ES/EU. Seznam agentur působících v oblasti prvního pilíře ukazuje následující přehled.

Tabulka 4 Přehled agentur Společenství

Zkratka	Agentury prvního pilíře
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva
CFCA	Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu
EU-OSHA	Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
EASA	Evropská agentura pro bezpečnost letectví
ENISA	Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací
ECA	Evropská agentura pro chemické látky
EMA	Evropská agentura pro léčivé přípravky
EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost
EAR	Evropská agentura pro obnovu
Frontex	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států
ERA	Evropská agentura pro železnice
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek
EMCDDA	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání
EIGE	Evropský institut pro rovnost žen a mužů
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin
GNSS	Evropský úřad pro dohled nad globálním družicovým navigačním systémem
CPVO	Odrůdový úřad Společenství
CdT	Překladačské středisko pro instituce Evropské unie
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

²²Portál „Europa“ část Agentury EU dostupný z

<http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_cs.htm>.

²³Publikace *Co bychom měli vědět o Evropské unii?* Informační kanceláře EP.

²⁴Amsterodamská smlouva byla podepsána 2. října 1997 a vstoupila v platnost 1. května 1999.

Agentury II. pilíře neboli agentury společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) pracují na úkolech, které spadají do sféry, jež má pouze mezivládní charakter, na rozdíl od pilíře prvního. Zde zůstávají rozhodovací a výkonné pravomoci v rukou členských zemí a jak už bylo řečeno, nejdůležitějším orgánem je zde Rada. Skupina zahrnuje celkem tři agentury zřízené za účelem plnění konkrétních technických a vědeckých úkolů pro podporu bezpečnosti EU.

Tabulka 5 Přehled agentur SZBP

Zkratka	Agentury druhého pilíře (SZBP)
EDA	Evropská obranná agentura
EUSC	Satelitní středisko Evropské unie
ISS	Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

Skupina agentur III. pilíře neboli agentury pro spolupráci policejních a soudních orgánů v trestních věcech byla vytvořena za účelem pomoci členským státům a EU spolupracovat v boji proti mezinárodnímu organizovanému zločinu a v trestních věcech, tak aby se EU stala prostorem svobody, bezpečnosti a práva²⁵. Charakter záležitostí třetího pilíře má stejně jako pilíř druhý mezivládní charakter.

Tabulka 6 Přehled agentur „třetího pilíře“

Zkratka	Agentury třetího pilíře (policejní a trestní spolupráce v trestních věcech)
Eurojust	Evropská jednotka pro soudní spolupráci
CEPOL	Evropská policejní akademie
Europol	Evropský policejní úřad

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

2.1.2 Členění na regulační a výkonné agentury

Členění agentur na regulační a výkonné považuji za nejobecnější a nejširší, jelikož rozděluje všech 35 decentralizovaných orgánů EU na pouhé dvě skupiny. Záměrně ho uvádím až nyní, abychom mohli charakterizovat podobu výkonných agentur a provést srovnání s regulačními neboli „tradičními“ agenturami. Tak budou jednotlivé rozdíly zřetelné a snadno pochopitelné.

Regulační agentury jsou všechny, kromě výkonných, které jsme v předchozím textu rozdělili různým způsobem. Dle vývoje je lze dělit na agentury tzv. první, druhé nebo třetí generace, z obecného hlediska a s odkazem na pilířové uspořádání EU získáme tři skupiny agentur I., II., a III. pilíře. Těchto 29 agentur má konkrétně vymezené úkoly, respektující jejich vlastní právní základ a všechny se vzájemně odlišují.

²⁵Portál „Euroskop.cz“ o pilířové struktuře EU dostupné z <<http://www.euroskop.cz/40442/clanek/pilire-a-politiky-eu/>>.

Naopak **výkonné agentury** mají všechny společné poslání a jejich úkol je definován mnohem úžeji – pomáhat při správě programů Společenství²⁶. I místo v institucionálním rámci EU je mnohem jasnější, neboť jsou všechny řízené jediným právním základem – nařízením Rady (ES) č. 58/2002. Tím se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství. Pro svou činnost jsou výkonné agentury zřízeny na dobu určitou a umístěny poblíž sídla Komise (v Bruselu nebo Lucemburku). Na rozdíl od „tradičních“ agentur jsou povinnosti Komise vůči výkonným agenturám jasně vymezeny a jejich spjatost s ní je daleko markantnější. Komise je vytváří, průběžně kontroluje jejich činnost a jmenuje vedoucí zaměstnance. Jejich roční zprávy o činnosti jsou přikládány ke zprávě jejich mateřského generálního ředitelství. Typové nařízení financování výkonných agentur přijaté Komisí, kterým se řídí sestavování a provádění rozpočtu, platí pro všechny výkonné agentury²⁷. Současný počet šesti výkonných agentur by neměl být změněn do konce období současného finančního rámce 2007 – 2013. Komise ve sdělení pro Evropský parlament a Radu uvádí, že neexistuje zjevná potřeba zakládat nové výkonné agentury a pokud by tato potřeba přece jen nastala, bude se jí Komise nejprve snažit pokrýt některou ze stávajících výkonných agentur, než aby vytvářela novou²⁸.

2.2 Fungování agentur EU

Pro bližší představu o fungování agentur je třeba prostudovat jejich pravomoci a záležitosti týkající se organizace, financování nebo kontroly. Jistou pozornost upoutávají i místa, kde jednotlivé agentury sídlí.

2.2.1 Pravomoci agentur EU

Jako decentralizované a specializované orgány EU ve službách institucí, členských států nebo občanů disponují agentury určitými pravomocemi. Jak už bylo dříve uvedeno, jsou konkrétně vymezeny a mají přísné hranice. Agentury přijímají pouze individuální rozhodnutí v konkrétních oblastech, nikoli obecná regulační opatření. Komisi nesmí v žádném případě zasahovat do povinností jí výslovně svěřených na základě Smlouvy o ES. Pravomoci v rukách agentur mohou být následující²⁹:

- přijímání individuálních rozhodnutí právně závazných vůči třetím stranám, např. Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM), Odrůdový úřad Společenství (CPVO) nebo Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA),
- poskytování přímé pomoci Komisi a případně členským státům ve formě odborných a vědeckých posudků a zpráv o inspekci za účelem usnadnit Komisi její úlohu „ochránkyně“ evropského práva, např. Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA),

²⁶ „...Programem Společenství“ je každé opatření, soubor opatření nebo jiná iniciativa, pro které příslušný základní akt nebo rozpočtové opatření vyžaduje, aby Komise přidělila finanční prostředky jedné nebo více kategorií určitých zájemců.“ Čl. 2 nařízení Rady (ES) č. 58/2002 dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:04:32003R0058:CS:PDF>>.

²⁷Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o evropských agenturách z 11. 3. 2008, s. 3.

²⁸Tamtéž.

²⁹Viz Předloha interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury z roku 2005, s. 4, dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0718:FIN:EN:PDF>>.

- poskytování asistence ve formě stanovisek a doporučení, které tvoří technický a vědecký základ pro rozhodnutí Komise, např. Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA), Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA)³⁰,
- organizování spolupráce mezi příslušnými vnitrostátními orgány ve formě sítě za účelem shromažďování, výměny a srovnávání informací a užitečných zkušeností, např. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA), Evropská agentura pro životní prostředí (EEA).

2.2.2 Organizační struktura agentur EU

Řídící a správní struktura agentur se nejčastěji skládá z následujících článků:

- správní rada (řídící rada),
- ředitel (prezident).

U některých agentur pověřených poskytováním věrohodných informací pro instituce EU, členské státy nebo i občany se zřizuje

- vědecký výbor (poradní sbor).

U agentur vybavených rozhodovací pravomocí, jež přijímají individuální rozhodnutí v konkrétní oblasti, existují speciální orgány

- odvolací senáty.

Správní rada, někdy také řídící rada, je pověřena přijímáním rozhodnutí, vypracovává vlastní jednací řád, schvaluje pracovní program jak dlouhodobý, tak na každý rok zvlášť a schvaluje rozpočet. Obvykle přijímá rozhodnutí dvoutřetinovou většinou hlasů svých členů, jsou však i případy, kdy postačí prostá většina hlasů (OHIM, CPVO). Základ složení správní rady vždy představují zástupci všech členských států a zástupci Komise, jejichž číslo se pohybuje od jednoho do šesti členů³¹. Mezi účastníky správní rady mohou být zahrnuti rovněž představitelé zájmových skupin, např. zástupci organizace zaměstnanců a zástupci organizace zaměstnavatelů³² nebo účastníci představující země mimo EU (bez hlasovacího práva)³³. Objevují se i „vyslanci“ Evropského parlamentu nebo Rady. Správní rada může ze svých členů zřídit předsednictvo, složené z předsedy, místopředsedů a dalších členů³⁴.

Agenturu řídí, rozhodnutí připravuje a vykonává **ředitel**. Odpovídá za správu a chod agentury, plnění stanovených úkolů, personální záležitosti a plnění rozpočtu. Nejčastěji ředitele jmenuje správní rada na návrh Komise, někdy Komise ze seznamu kandidátů vypracovaného správní radou (Cedefop, Eurofound) a výjimečně pak Rada, ze seznamu uchazečů předloženého Komisí po konzultaci se správní radou (OHIM, CPVO). Volební

³⁰Viz *Rapport d'information déposé par la délégation de l'Assemblée nationale pour l'Union européenne sur les agences européennes*, 2006, s. 23, dostupný z <<http://www.assemblee-nationale.fr/12/europe/rap-info/i3069.asp#TopOfPage>>.

³¹Viz tabulka v příloze č. 5.

³²Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (Eurofound), nařízení Rady (ES) č. 2062/94, čl. 8 Řídící rada, dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994R2062:20050804:CS:PDF>>.

³³Evropský úřad pro dohled nad globálním družicovým navigačním systémem (GNSS), Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA).

³⁴Eurofound, nařízení Rady (ES) č. 2062/94, čl. 8 Řídící rada.

období ředitele trvá obvykle pět let s možností prodloužení mandátu, někdy ovšem pouze tři roky (ISS, EUSC).

Vědecký výbor podává rady správní radě a řediteli tak, že předkládá svá stanoviska k vědeckým a technickým tématům. Jeho členové jsou vysoce specializovaní odborníci v dané oblasti. Jejich kompetence se u jednotlivých agentur liší, někde pouze poskytují rady a jsou jmenováni správní radou (EEA), jinde tvoří výbor zástupci každého členského státu (EMCDDA)³⁵. Někde se u kompetencí vědeckého výboru shledáme i s velice rozšířenými činnostmi, od vědeckých stanovisek přes koordinace mezi úkoly agentury a prací příslušných vnitrostátních orgánů až po odpovědnost za vědecká hodnocení (EMEA)³⁶.

Za specialitu organizační struktury můžeme považovat existenci **odvolacích senátů**. Ty se zřizují u agentur disponujících pravomocí přijímat individuální rozhodnutí (OHIM, CPVO), protože odvolací senáty rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím podaných proti rozhodnutím učiněným orgány agentury. Členové odvolacích senátů se těší velké nezávislosti s výsadou neodvolatelnosti. Odvolání z funkce mohou být v průběhu pětiletého mandátu pouze ze závažných důvodů, rozhodne-li o tom Soudní dvůr na návrh toho, kdo je jmenoval³⁷.

Ve stručnosti se pokusíme shrnout organizační schéma výkonných agentur, které má u všech šesti současných výkonných agentur stejnou podobu, jež vyplývá z nařízení Rady (ES) č. 58/2003³⁸. V něm se stanoví jednotlivé součásti organizační struktury. Výkonná agentura je řízena řídicím výborem a ředitelem. Výbor se skládá z pěti členů jmenovaných Komisí volených na dva roky. Členové si zvolí předsedu a místopředsedu. Rozhodnutí jsou přijata, pokud souhlasí prostá většina členů. Ředitel s obdobnými úkoly jako u „tradičních“ agentur je volen Komisí na čtyři roky.

2.2.3 Rozpočet agentur EU

Rozpočet představuje finanční plán všech příjmů a výdajů předpokládaných na následující rozpočtový rok totožný s rokem kalendářním. Nejdůležitějším požadavkem je, že musí být vyrovnaný co do příjmů a výdajů. Sestavením je pověřena správní rada na návrh ředitele. Spolu se souhrnným rozpočtem EU ho Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě, coby „rozpočtovému orgánu“, a ti společně schválí položky pro agentury. Poté co rozpočet přijme správní rada agentury a dojde ke konečnému schválení souhrnného rozpočtu EU, rozpočet agentury se rovněž stává konečným.

Příjmy rozpočtu pochází ze subvence Společenství zapsané v souhrnném rozpočtu, existují ovšem i agentury, které disponují příjmy pocházejícími z plateb za poskytované služby, příspěvků členských států nebo administrativních poplatků za udělení práv Společenství³⁹.

³⁵Nařízení Rady (EHS) č. 302/1993, čl. 10 Vědecký výbor, dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1993R0302:20031001:CS:PDF>>.

³⁶Nařízení Rady (EHS) č. 2309/1993, čl. 53, dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:12:31993R2309:CS:PDF>>.

³⁷Nařízení Rady (ES) č. 40/1994, čl. 130 a čl. 131, dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994R0040:20070101:CS:PDF>>.

³⁸Kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství.

³⁹Na ukázkou Výkaz příjmů a výdajů Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop)

Na základě těchto plateb mezi agenturami existují případy, u kterých dochází k částečnému nebo i úplnému samofinancování (OHIM, CPVO, EMEA)⁴⁰. V současné době se samofinancují dvě agentury, které obě za poslední roky dokonce hospodařily se značnými přebytky, v případě prvním u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM) dosáhl nadbytek financí výše 281 milionů eur, u Odrůdového úřadu Společenství (CPVO) pak 18 milionů eur⁴¹. Agentury vytvořené v oblasti SZBP jsou plně financovány členskými státy, jako například i Europol, agentura III. pilíře, na základě svého současného právního statusu financována členskými státy⁴².

Pro představu o velikosti rozpočtu „tradičních“ agentur nahlédneme do sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o agenturách EU z roku 2008, kde stojí, že jejich rozpočet činí přibližně 1,1 miliardy eur, včetně příspěvku Společenství ve výši 559 milionů eur. Pro údaje týkající se financování agentur zabrousíme do souhrnného rozpočtu na rok 2008 do svazku 4 (oddíl 3) – Komise, kde se například dozvíme, že náklady na platy zaměstnanců spolu s další administrativní podporou činností představují necelých 26 milionů eur⁴³. Finanční subvence ze souhrnného rozpočtu např. pro agentury v oblasti zaměstnanosti se pohybuje od necelých 15 do 20 milionů eur (Eurofound 20 milionů eur⁴⁴, EU-OSHA skoro 14,5 milionů eur⁴⁵), pro Evropskou agenturu pro životní prostředí (EEA) přes 30 milionů eur⁴⁶. Pro agentury evropské dopravní politiky se pohybují dotace od 18 milionů eur pro Evropskou agenturu pro železnice (ERA)⁴⁷, přes Evropskou agenturu pro bezpečnost letectví (EASA) s 30 miliony eur⁴⁸ až po částku přes 44 milionů eur⁴⁹ pro Evropskou agenturu pro námořní bezpečnost (EMSA).

2.2.4 Kontrola agentur EU

Autonomie přidělená prostřednictvím právní subjektivity umožňuje agenturám disponovat vlastními finančními prostředky, personálem a samostatným výkonem pracovních úkolů, neznamená však v žádném případě plnou nezávislost. Navzdory tomu, že Komise nemůže zasahovat do správy agentury, velmi intenzivně ukazuje svou přítomnost v oblasti rozpočtu a záležitostí spadající do organizační struktury agentur. U rozpočtu provádí jistou kontrolu i Evropský parlament a Rada.

Při vypracovávání návrhu rozpočtu je Komise přítomna od samého začátku až do konce. Poté co správní rada vypracuje návrh, Komise ho předloží „rozpočtovému orgánu“ spolu s předběžným návrhem souhrnného rozpočtu EU. Dále „Komise na základě odhadu zane-

na rozpočtový rok 2008, příloha č. 6.

⁴⁰OHMI. Rapport annuel 2007, s. 15, dostupný z <<http://www.ohim.eu.int/fr/office/press/pdf/AR2.pdf>>.

⁴¹Údaje pochází z návrhu zprávy o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské nadace odborného vzdělávání za rozpočtový rok 2006 Výboru pro rozpočtovou kontrolu EP, dostupného z <http://64.233.183.104/search?q=cache:p94vO328jwwJ:www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/pr/707/707865/707865cs.pdf+decentralizovane+agentury&hl=en&ct=clnk&cd=1&gl=uk>.

⁴²Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o evropských agenturách z 11. 3. 2008, s. 4.

⁴³25 700 000 € pro personál agentur a technická a správní pomoc na podporu jednotlivých činností, čl. XX 01 02 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008, dostupný z <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-cs.htm>.

⁴⁴Čl. 04 04 03 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

⁴⁵Čl. 04 04 04 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

⁴⁶Čl. 07 03 09 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

⁴⁷Čl. 06 02 08 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

⁴⁸Čl. 06 02 01 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

⁴⁹Čl. 06 02 02 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

do předběžného návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie odhady, které považuje za nezbytné pro plán pracovních míst a výši subvence ze souhrnného rozpočtu, a předloží je rozpočtovému orgánu v souladu s článkem 272 Smlouvy.“ Přijme-li správní rada rozhodnutí s dopadem na financování rozpočtu (koupě budovy), Komise musí být uvědomena⁵⁰. Finanční předpisy agentur se musí řídit obecnými pravidly pro financování ze souhrnného rozpočtu Společenství a při jejich přijímání je vždy konzultována Komise. Po uplynutí rozpočtového roku konsoliduje účetní Komise prozatímní účty orgánů a decentralizovaných subjektů a postoupí je se zprávou o rozpočtovém a finančním řízení Účetnímu dvoru. Zpráva putuje taktéž do Evropského parlamentu a Rady. Po vyjádření Účetního dvora, vypracuje ředitel konečnou účetní závěrku, kterou kontroluje Rada, Parlament, Komise i Účetní dvůr. Pro udělení absolutoria, poskytne ředitel agentury veškeré nezbytné podklady Parlamentu, jež udělí absolutorium za plnění rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok⁵¹.

V rámci organizační struktury Komise zasahuje do jmenování výkonného ředitele. Jsou případy, kdy její vliv je téměř nulový (OHIM), zatímco jindy jmenuje přímo ředitele agentury na návrh správní rady (Cedefop, EMCDDA, atd.), ve zbylých případech volba náleží správní radě na návrh Komise. Pokud jsme uvedli, že zásah Komise do jmenování ředitele je nulový, neznamená to, že by ho zvolila nezávisle správní rada nýbrž, že je to Rada EU, která disponuje právem volby ředitele na návrh Komise po konzultaci se správní radou agentury (OHIM, CPVO)⁵². Prezence Komise spočívá dále v účasti ve správní radě. Ikdyž je zde zastoupena, je vždy v menšině a někdy nemá ani právo volit (OHIM). Poslední formou kontroly může být rozhodování o pracovním programu agentury, na kterém se s ní dohodne správní rada.

Jistou kontrolu agentur provádí členské státy prostřednictvím svých zástupců působících ve správní radě agentur. Pravidlo jednoho zástupce za členský stát je platné pro všechny země.

2.2.5 Sídla agentur EU

Označení decentralizované subjekty EU znamená, že sídlí po celém území Evropské unie⁵³. Jak jsou však sídelní místa vybírána? Ve Smlouvě o ES nenalezneme článek, na základě kterého by bylo určeno umístování sídel agentur. Při vytvoření prvních agentur byla jejich sídla vybrána a přímo uvedena ve zřizovacím dokumentu. V devadesátých letech se tato praktika změnila, státy se rozhodly rozšířit článek 289 Smlouvy o ES i na vybírání sídel pro evropské agentury, na jehož základě je třeba politické shody na nejvyšší úrovni pro umístění agentury EU⁵⁴. Výsledkem bylo přijetí rozhodnutí nejvyšších představitelů členských států na summitu v Bruselu v roce 1993 o umístění některých agentur EU⁵⁵. Později proběhlo další rozhodnutí o umístění agentur, tentokrát ve formě

⁵⁰Nařízení Rady (EHS) č. 337/1975, čl. 11.

⁵¹Nařízení Rady (EHS) č. 337/1975, čl. 12a a b..

⁵²Viz tabulka v příloze č. 5.

⁵³Přehled o umístění agentur EU poskytuje příloha č. 2 nebo i tabulka v příloze č. 3.

⁵⁴Čl. 289 Smlouvy o ES: „*Sídlo orgánů Společenství určí vlády členských států vzájemnou dohodou.*“

⁵⁵Conseil européen de Bruxelles. Déclaration à l'occasion de l'entrée en vigueur du Traité sur l'Union européenne. Bruxelles, s. 22 – 23, dostupné z

<http://www.europarl.europa.eu/summits/brussels2/oc1_fr.pdf>.

přijetí „balíku sídel“ agentur společně schválených v roce 2003⁵⁶, přičemž ale spousta ze zmiňovaných agentur už dávno fungovala ve svém dočasném sídle a pouze čekala na určení budoucího sídelního města (EMSA, EASA, EFSA).

Snaha rozprostřít agentury do geografické rozmanitosti EU sice odpovídá na požadavek přiblížit fungování Unie občanům, rozpoutává ovšem mezi členskými státy „soutěž“ o získání sídla některé evropské agentury. Státy někdy v získání sídla agentury spatřují politický nástroj a požadují právo na sídlo decentralizovaného subjektu stejně, jako mají například právo na svého komisaře nebo soudce u Evropského soudního dvora. A tak často dochází k tomu, že výběr sídla pro agenturu se řídí více politickými hledisky než skutečnými racionálními důvody. Jeden příklad za všechny, kdy spory ohledně sídla pro Evropskou agenturu pro železnice (ERA) dospěly až do té míry, že Francouzi při volbě města navrhli dvojí sídlo Lille – Valenciennes, přičemž jedno jako sídlo administrativní a druhé jako konferenční centrum.

V současné době se velmi živě diskutuje o budoucím sídle Evropského úřadu pro dohled nad GNSS, který řídí evropský satelitní systém Galileo. O úřad má zájem 11 zemí z 27 členů EU, přičemž Česká republika patří do pětice horkých kandidátů spolu s Velkou Británií, Nizozemím, Slovinskem a Belgií. Sídlo Galilea je považováno za tak prestižní a důležité, že žádný kandidát nehodlá soubor vzdát a tvrdě jde za svým. Řídící středisko Galilea nepředstavuje jen vědeckou a politickou prestiž pro zemi, která ho získá, ale také značnou ekonomickou motivaci. „Samo sice zaměstnává asi stovku lidí, ale kolem něj se rozprostřou napříč starým kontinentem služby za 275 miliard ročně a vytvoří na 150 000 kvalifikovaných pracovních míst“⁵⁷, což je velmi lákavé pro všechny uchazeče.

Česká republika projevuje opravdový zápal, tvrdí, že splňuje zadané podmínky a může se kromě toho prokázat konkrétními výsledky, o nichž většinou laická veřejnost nemá tušení. V Praze se konaly kosmické konference, Češi se podílí na projektech Evropské vesmírné agentury a usilují o plné členství, v evropských družicích najdeme výrobky českých firem a čeští vědci vyvíjí i součásti samotného systému Galileo⁵⁸. Česká přihláška kromě chvály na město v srdci Evropy s výbornou dostupností ze všech koutů Unie a počtem vysokých škol upozorňuje na nabídku již existující budovy určené pro sídlo úřadu⁵⁹. Tou by mělo být dnešní sídlo České konsolidační agentury v pražských Holešovicích poskytnuté za symbolickou částku jedno euro na pět let a po uplynutí doby za nájem s výraznou slevou oproti běžné praxi⁶⁰. Propagátoři české kandidatury se odvolávají i na závazek členů EU z roku 2003, ve kterém byly slíbeny nově zřízené agentury novým členům, kteří se k EU připojili následující rok. Kdyby záleželo na tomto kritériu, byli by favority spolu s Českou republikou také Slovinsko a Malta, nicméně jinak jsou ve hře i silní hráči z řad „starých

⁵⁶Rozhodnutí přijaté vzájemnou dohodou zástupců členských států, zasedajících na úrovni hlav států a předsedů vlád, ze dne 13. prosince 2003, o umístění sídel některých subjektů Evropské unie.

⁵⁷Článek na stránkách politické strany KDU-ČSL: *Oživení projektu Galileo je nadějí pro ČR coby kandidáta na sídlo Úřadu pro dohled nad GNSS*, dostupný z

<<http://www.kdu.cz/default.asp?page=311&idr=135&IDCL=23429>>.

⁵⁸Článek v časopise Respekt: *V gravitačním poli EU* (51/2006), dostupný z

<<http://www.respekt.cz/login.php?mes=no&odkudPoprve=%252Fclanek.php%253FfIDCLANKU%253D2131%2526fIDROCNIKU%253D2006>>.

⁵⁹Více informací o české kandidatuře na stránkách www.gsa-czechcandidates.eu, kde je mimojiné k dispozici oficiální prezentace české kandidatury.

⁶⁰V průběhu finského předsednictví (1. 7. - 31. 12. 2006) byla vypracována hodnocení všech kandidátů, ve kterých se jeví náklady spojené s pronájmem budovy pro sídlo úřadu jako jedny z nejlevnějších, viz článek na Euroskop.cz: *Komu Unie svěří Galileo? Česko je favoritem* (2006), dostupný z

<<http://www.euroskop.cz/19958660/clanek-zpravodajstvi/komu-unie-sveri-galileo-cesko-je-favoritem/>>.

členů“, kteří na tento závazek už dávno zapomněli a hodlají se ucházet o získání agentury na základě rovných pravidel.

Velmi aktuální zprávou ve vývoji české kandidatury na sídlo evropské agentury je oživení projektu Galileo, ke kterému došlo nedávno na poli Evropského parlamentu. Poslanci dne 23. dubna tohoto roku přijali kompromisní návrh týkající se zaváděcí fáze programu Galileo, který vnáší další naděje do českého usilování o sídlo úřadu. Podle slov europoslankyně Zuzany Roithové, která vystoupila se svým projevem v průběhu plenárního zasedání, je Česko nejlépe připraveným adeptem a navíc i členskou zemí, kde zatím žádná evropská agentura nesídlí. Připomněla také, že Praha má strategickou polohu a má pro nové sídlo i konkrétní umístění. Závěrem dodala, že je Česká republika státem s vysokou bezpečností a vysokou úrovní vědy a výzkumu⁶¹.

⁶¹Zpráva na stránkách Evropského parlamentu: *Zaváděcí fáze programu Galileo může být zahájena* (2008), dostupná z <http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/052-27280-112-04-17-909-20080422IPR27268-21-04-2008-2008-false/default_cs.htm>.

3 VYBRANÉ AGENTURY EU

V následující části bude provedena podrobnější studie devíti vybraných agentur EU. Poznatky, ke kterým dospěly předchozí dvě kapitoly, mohou být dále rozvinuty nebo popřípadě konkrétně demonstrovány na zvolených decentralizovaných orgánech. Postup bude různý, tak, abychom mohli nahlédnout na agentury z různých úhlů. Nejprve prostudujeme dva zástupce z oblasti odborného vzdělávání a pokusíme se najít společné či rozdílné rysy. Dále pak představíme velmi ojedinělý Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu a zaměříme se na jednotlivé rozdíly oproti ostatním decentralizovaným orgánům. Zabrousíme i do II. pilíře, do SZBP, kde působí agentury, u nichž došlo k přesunu ze Západoevropské unie (ZEU) do struktury EU. Další agentury Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) budou představeny samostatně bez propojení, ale jako příklad toho, že byly jako agentury vytvořeny za účelem řešení velmi aktuálních problémů v době svého vzniku a také proto, že obě prostřednictvím informačních sítí napomáhají dospět k rozhodnutím založeným na přesných a hlavně komplexních údajích zpracovaných ze všech koutů Unie. Analýza bude zakončena prezentací agentur z oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti spolu s činnostmi, jež jsou u nich vzájemně propojeny nebo s i rozdíly, které je odlišují.

3.1 Agentury EU působící v oblasti odborného vzdělávání

U vybraných dvou agentur působících ve stejné oblasti odborného vzdělávání bude nahlédnuto podrobněji do jejich fungování a závěrem proveden pokus o srovnání dvou na první pohled téměř stejných orgánů, ale po odkrytí bližších informací zjistíme, že se v ledačems liší. Obě napomáhají rozvoji odborného vzdělávání, každá ovšem činí poněkud jiným způsobem a s odlišným zaměřením. I v souvislosti se vznikem agentur v různých obdobích vývoje agentur souvisí zajímavé poznatky.

3.1.1 Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop)

Rok založení: 1975

Ředitel: Aviana Bulgarelli

Počet zaměstnanců: 99⁶²

Adresa: PO Box 22427, 55102, Soluň, Řecko

Internet: www.cedefop.eu.int

Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) bylo založeno v roce 1975 jako jedna z prvních specializovaných a decentralizovaných agentur Společenství. Pomáhá při podpoře a rozvoji odborného vzdělávání a přípravy při zaměstnání v EU. Původní sídlo se nacházelo v Berlíně, bylo však přestěhováno v roce 1995 do řecké Soluně. Středisko

⁶² Údaj převzat z Výkazu příjmů a výdajů Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) na rozpočtový rok 2008, s. 4, dostupný z <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0001:0004:CS:PDF>.

provozuje rovněž kontaktní kancelář v Bruselu. Již ze samotného názvu vyplývá, že úkolem Střediska je podpora evropského odborného vzdělávání a to v rozšířené EU jako celku. Činí tak prostřednictvím poskytování informací, analýzou týkající se různých systémů odborného vzdělávání, sledování odborné přípravy při zaměstnání, výzkumu a vyhodnocování výsledků z praxe.

Mezi hlavní úkoly střediska patří⁶³:

- připravovat vybranou dokumentaci a analýzy údajů,
- přispívat k rozvoji a koordinaci výzkumu,
- zpracovávat a šířit informace,
- podporovat jednotný přístup k problémům odborného vzdělávání a přípravy při zaměstnání,
- vytvářet fórum pro diskuzi a výměnu názorů.

Středisko zveřejňuje informace a poznatky ze svých činností v elektronických i tištěných médiích, pořádá studijní návštěvy, semináře, konference pro ty, kteří vytvářejí politiku odborného vzdělávání a přípravy, výzkumné pracovníky a odborníky z praxe v rámci EU i mimo tento rámec.

Pro tříleté období trvající od roku 2006 do roku 2008 si Cedefop vytyčil několik střednědobých priorit jako vodítka pro své činnosti a poskytované informace. Během tohoto období se tedy zabývá plněním následujících cílů⁶⁴:

- plnit program činnosti v letech 2006, 2007 a 2008,
- přispívat k dosažení vysoké úrovně a kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy při zaměstnání v rámci EU
- zesílit roli Střediska a poskytovat odborné informace, analýzy výsledky výzkumů použitelných v praxi v oblasti evropské politiky vzdělávání
- seznámit s důležitými produkty, službami a nástroji, které Cedefop nabízí partnerům a klientům.

Zřízení střediska

Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání bylo založeno nařízením Rady (EHS) č. 337/75 ze dne 10. 2. 1975. Ve všech členských státech má nejširší působnost k právům a právním úkonům, jaká je přiznána právníkům osobám a vykonává svou činnost v souladu s právem Společenství, na základě právní subjektivity. Středisko je neziskovou organizací se sídlem v Soluni⁶⁵.

Důvodů k založení této agentury Společenství jako nezávislého decentralizovaného úřadu bylo v dané době hned několik. Prvotním posláním agentury vyplývající z ustavujícího dokumentu bylo napomáhat provádění politiky odborného vzdělávání v rámci Společenství. Tato politika stejně jako ostatní politiky Společenství má přispět k dosažení základních cílů a sblížit úroveň evropského vzdělávání. „*Vzhledem k tomu, že provádění*

⁶³Úkoly shrnuty na: http://europa.eu/agencies/community_agencies/cedefop/index_cs.htm

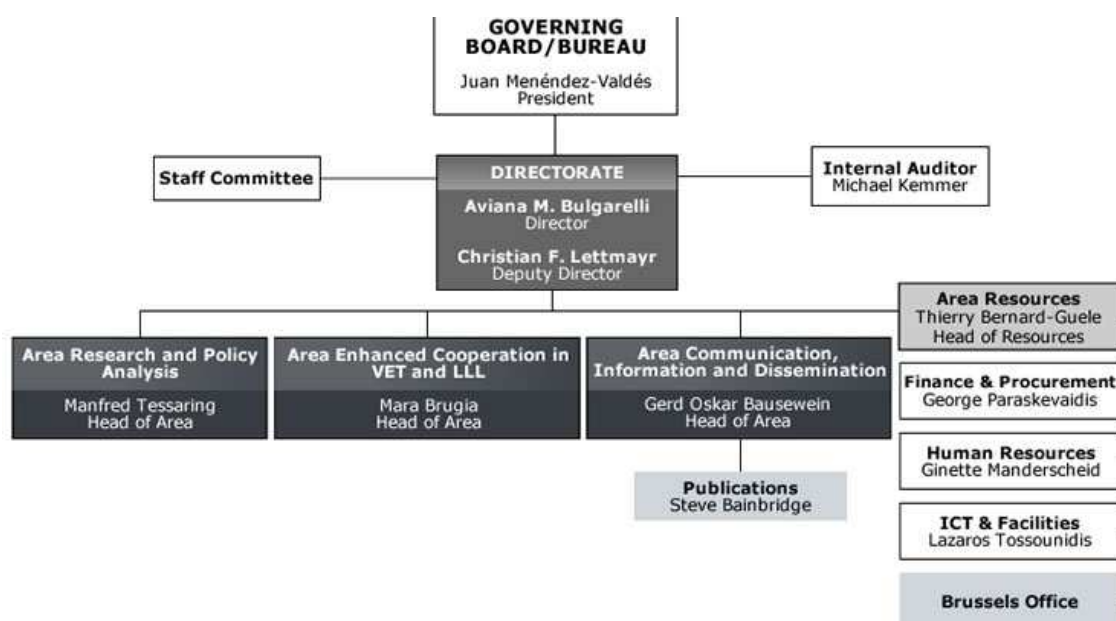
⁶⁴Střednědobé priority 2006-2008 představené v publikaci: Vocational education and training: key to a better future. Cedefop's medium-term priorities for 2006-08, dostupná z <
http://www2.trainingvillage.gr/etv/publication/download/panorama/4050_en.pdf>.

⁶⁵Čl. 1 nařízení Rady (EHS) č. 337/75.

společné politiky odborného vzdělávání přináší stále složitější problémy, jejichž řešení vyžaduje širokou součinnost zúčastněných, a zejména sociálních partnerů⁶⁶, je středisko nezbytné pro účinné provádění této politiky. Jako subjekt nezávislý na útvarech Komise, ale povinen s nimi plně spolupracovat, přispívá ke spolupráci mezi členskými státy v sociální oblasti, zejména v záležitostech, jež se týkají odborného a dalšího vzdělávání⁶⁷. Vybíjí vědecké a technické činnosti, zejména podporuje výměnu informací a zkušeností. V případě potřeby může přijmout nezbytná opatření pro plnění svých úkolů a to např. uspořádat kurzy či semináře, uzavřít studijní smlouvy a pořádat nebo případně provádět pilotní nebo individuální projekty napomáhající plnění pracovního programu střediska. Může dále vydat a rozšířit potřebné dokumenty, věstník Společenství o odborné přípravě. Při plnění svých úkolů si agentura vytváří vhodné styky, zejména se specializovanými subjekty, veřejnými nebo soukromými, vnitrostátními nebo mezinárodními. Komunikuje s orgány veřejné moci a vzdělávacími zařízeními a s organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů. Z nařízení vyplývá, že zajišťuje vhodnou spolupráci s Evropskou nadací odborného vzdělávání, aniž tím jsou dotčeny jeho vlastní cíle⁶⁸.

Organizační struktura střediska

Obrázek 2 Organizační struktura Cedefop k 16. 12. 2007

Pramen: www.cedefop.eu.int

CEDEFOP tvoří:

- řídicí rada,
- předsednictvo,
- ředitel.

⁶⁶Osmé odůvodnění nařízení Rady (EHS) č. 337/75.

⁶⁷Odůvodnění nařízení Rady (EHS) č. 337/75.

⁶⁸Čl. 3 nařízení Rady (EHS) č. 337/75.

Řídící rada se pak skládá z:

- jednoho člena zastupujícího vládu každého členského státu,
- jednoho člena zastupujícího organizace zaměstnavatelů z každého členského státu,
- jednoho člena zastupujícího organizace zaměstnanců z každého členského státu,
- tří členů zastupujících Komisi.

Členy řídicí rady, předsednictva a ředitele jmenuje Rada ze seznamů kandidátů předložených členskými státy, organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi zaměstnanců.

Komise jmenuje sama členy, kteří ji zastupují. Členové jsou jmenováni na tři roky, mohou být jmenováni opakovaně. Řídící rada volí svého předsedu a tři místopředsedy ze skupin obsažených v řídicí radě včetně zástupců Komise, a sice na dobu dvou let s možností opětovného zvolení. Každá skupina zastoupená v řídicí radě jmenuje svého koordinátora, který se účastní schůzí rady bez práva hlasovat. Předseda svolává řídicí radu jednou ročně nebo i jindy na žádost alespoň třetiny členů rady. Rozhodnutí tohoto sboru jsou přijímána nadpoloviční většinou jejich členů. Řídí se jednacím řádem, schváleným Radou po konzultaci Komise. Řídící rada zřizuje pracovní skupiny *ad hoc* dle požadavků ročního pracovního programu. Pravidelně informuje Komisi o činnosti střediska a každý rok nejpozději do 15. června předává Evropskému parlamentu, Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Účetnímu dvoru výroční zprávu o činnosti a výhledech střediska.

Předsednictvo zřízené radou se skládá z předsedy a tří místopředsedů řídicí rady, jednoho koordinátora za každou skupinu a dalšího zástupce útvarů Komise. Sleduje provádění rozhodnutí rady a přijímá veškerá nezbytná opatření k řízení střediska. Rozhodnutí činí na základě obecné shody. Nelze-li jí dosáhnout, předloží věc řídicí radě k rozhodnutí⁶⁹.

Komise jmenuje ředitele ze seznamu uchazečů předloženého radou. Ve funkci působí pět let a může být jmenován opakovaně. Má nejrůznější povinnosti. Je právním zástupcem střediska, dohlíží na jeho řízení a provádí rozhodnutí řídicí rady a předsednictva. Koordinuje činnost pracovních skupin. Má na starosti přijímání nových zaměstnanců a propouštění těch stávajících. Za svou činnost se zodpovídá řídicí radě. Ředitel vypracuje a předloží návrh střednědobých priorit a ročního pracovního programu řídicí radě a útvarům Komise ke schválení⁷⁰.

Rozpočet střediska

Každý rok se odhadují příjmy a výdaje střediska v rozpočtu, který obsahuje plán pracovních míst. Příjmy a výdaje rozpočtu musí být vyrovnané. Ředitel odhadne příjmy a výdaje, postoupí je řídicí radě, která nejpozději do 31. března předá plán Komisi. Ta pak předloží odhad rozpočtovému orgánu – Evropskému parlamentu a Radě spolu s předběžným návrhem celkového rozpočtu Společenství. Rozpočtový orgán přijímá jednotlivé části dotací pro středisko. Poté co je schválen celkový rozpočet EU, stává se i rozpočet střediska konečným. Přijímá ho řídicí rada a plní ředitel. Po uplynutí rozpočtového roku, nejpozději do 1. března, vypracuje účetní střediska zprávu o rozpočtovém a finančním řízení a spolu s účty je pošle účetnímu Komise. Ten vše

⁶⁹Čl. 4 tamtéž.

⁷⁰Čl. 6 – 8 tamtéž.

nejpozději do 31. března následujícího rozpočtového roku prostuduje a předá Účetnímu dvoru. Zprávu o rozpočtovém a finančním řízení zasílá rovněž Evropskému parlamentu a Radě. Na základě stanoviska Účetního dvoru k prozatímním účtům zpracuje ředitel střediska konečnou závěrku. Po vyjádření řídicí rady, nejpozději do 1. července následujícího rozpočtového roku, putuje závěrka spolu se stanoviskem řídicí rady do Evropského parlamentu, Rady, Komise a Účetního dvoru. Na samém konci rozpočtového procesu odpovídá ředitel na vyjádření Účetního dvora ke konečné závěrce, odpověď posílá současně řídicí radě, nejpozději do 30. září. Vedle toho poskytuje Evropskému parlamentu nezbytné informace pro udělení absolutoria za daný rozpočtový rok, který je udělen Parlamentem na doporučení Rady do 30. dubna roku N+2 za plnění rozpočtu za rok N⁷¹. Příjmy u rozpočtu střediska tvoří převážně dotace Evropského společenství, součástí jsou i různé příjmy za poskytované služby nebo platby od států, které nejsou členy EU (Island, Norsko). Výdaje pokrývají z velké části platy zaměstnanců a jiné provozní výdaje. Pro představu činí rozpočet střediska na rok 2008 přes 17 milionů eur⁷².

3.1.2 Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF)

Rok založení: 1994

Ředitel: Muriel Dunbar

Počet zaměstnanců: 91⁷³

Adresa: Villa Gualino, viale Settimio Severo 65,
10133, Turin, Itálie

Internet: www.etf.europa.eu

Evropská nadace odborného vzdělávání podporuje výměnu zkušeností mezi různými regiony a kulturami v oblasti odborné přípravy a vzdělávání tak, aby pomohla občanům rozvíjet jejich dovednosti. Mohou se zlepšit jejich životní podmínky a mohou se více zapojit na životě demokratických společností. Moderní demokratické společnosti jsou pak schopny respektovat lidská práva a kulturní rozmanitosti. Podporou odbornosti evropské i neevropské veřejnosti přispívá Nadace k udržitelnému sociálnímu a hospodářskému rozvoji. Poskytuje třiceti zemím sousedícím s EU možnost reformovat systém odborné přípravy a vzdělávání, především díky programům Evropského společenství Phare⁷⁴, CARDS⁷⁵ a Tacis⁷⁶. Vedle toho pomáhá rovněž Evropské komisi s realizací programu

⁷¹Čl. 10 – 12b tamtéž.

⁷²Viz Výkaz příjmů a výdajů Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) na rozpočtový rok 2008 (2008/235/ES) součástí Přílohy č. 6.

⁷³Údaj převzat z Výkazu příjmů a výdajů Evropské nadace odborného vzdělávání na rozpočtový rok 2008, s. 6.

⁷⁴Fond Phare (Poland and Hungary Aid for Reconstruction of the Economy) byl vytvořen v roce 1989 původně pro pomoc Polsku a Maďarsku transformovat jejich ekonomiky z centrálně plánovaných na tržní. Krátce po svém vzniku byla jeho působnost rozšířena na dalších 11 zemí. Zahrnuje spoustu aktivit s desítkami projektů, patří mezi ně například podpora vzdělávání, dopravy, veřejných institucí, energetiky, zemědělství, sociální a hospodářské soudržnosti, harmonizace s evropským právem atp.

⁷⁵Program nazvaný CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation) vznikl nařízením Rady ES č. 2666/2000 s cílem podporovat stabilitu a mír na západním Balkáně v rámci vnějších vztahů EU.

⁷⁶Program Tacis (Technical Assistance for the Commonwealth of Independent States) se zaměřuje na podporu ekonomické a sociální reformy v bývalém Sovětském svazu a Mongolsku.

Tempus⁷⁷ na podporu celoevropské mobility v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Působnost ETF se neomezuje pouze na členské státy EU, spolupracuje s kandidátskými zeměmi, jihovýchodní Evropou, východní Evropou a střední Asií a v neposlední řadě se zeměmi Středomořské oblasti. Ve všech zmiňovaných oblastech provádí následující činnosti⁷⁸:

- vyhodnocuje pokrok a budoucí priority reformy odborné přípravy a vzdělávání v partnerských zemích a jejich vazby na sociální a hospodářský rozvoj,
- navrhuje, zpracovává, monitoruje a vyhodnocuje projekty na žádost Evropské komise,
- buduje kapacity k tomu, aby se tvůrci politiky i pracovní praxe v partnerských zemích plně podíleli na modernizaci systémů odborné přípravy vzdělávání,
- usnadňuje dialog mezi zúčastněnými subjekty díky rozvíjení mezinárodních, národních a místních sítí.

Nadace zveřejňuje zkušenosti a praxi získané několikaletou činností v oblasti rozvoje lidských zdrojů obecně, a zvláště pak v oblasti evropské strategie zaměstnanosti. Spolupracuje těsně s Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání, dále pak s evropskými a mezinárodními institucemi a organizacemi jakožto mezinárodní centrum odbornosti.

Zřízení nadace

Evropská nadace odborného vzdělávání vznikla nařízením Rady (EHS) č. 1360/90 ze dne 7. května 1990. Již v roce 1989 na zasedání ve Štrasburku vyzvala Evropská rada Radu EU, aby učinila na návrh Komise nezbytná rozhodnutí pro založení Evropské nadace odborného vzdělávání pro střední a východní Evropu. Tato iniciativa financovat odborné vzdělávání vyplývá z pomoci plynoucí od Společenství směrem do Maďarska a Polska v rámci hospodářské pomoci směřované do různých oblastí včetně vzdělávání a za účelem podpory procesu hospodářských a sociálních reforem v těchto zemích. Financováním procesu hospodářských a sociálních reforem přispívá Společenství k rozvoji vzájemně prospěšných hospodářských a obchodních vztahů se zeměmi střední a východní Evropy. Takto dobré vztahy vedou k harmonickému rozvoji evropského hospodářství. Z tohoto důvodu může Rada pomoc rozšířit na další země. Nadace může vyzývat ke spolupráci regionální nebo vnitrostátní, veřejné nebo soukromé organizace proto, aby společně poskytli pomoc v oblasti odborného vzdělávání. Nadace plní své úkoly v úzké spolupráci s jinými organizacemi, musí pružně reagovat na specifika jednotlivých zemí. Nadaci je přiznána právní subjektivita při zachování úzkého pracovního vztahu s Komisí, je neziskovou organizací⁷⁹. Sídlí v italském Turíně.

⁷⁷Zkratka programu Tempus pochází z anglického názvu Trans-European mobility scheme for university studies.

⁷⁸Viz stránky Portálu Evropské unie „Evropa“ o Evropské nadaci odborného vzdělávání:

http://europa.eu/agencies/community_agencies/etf/index_cs.htm.

⁷⁹Nařízení Rady (EHS) č. 1360/90.

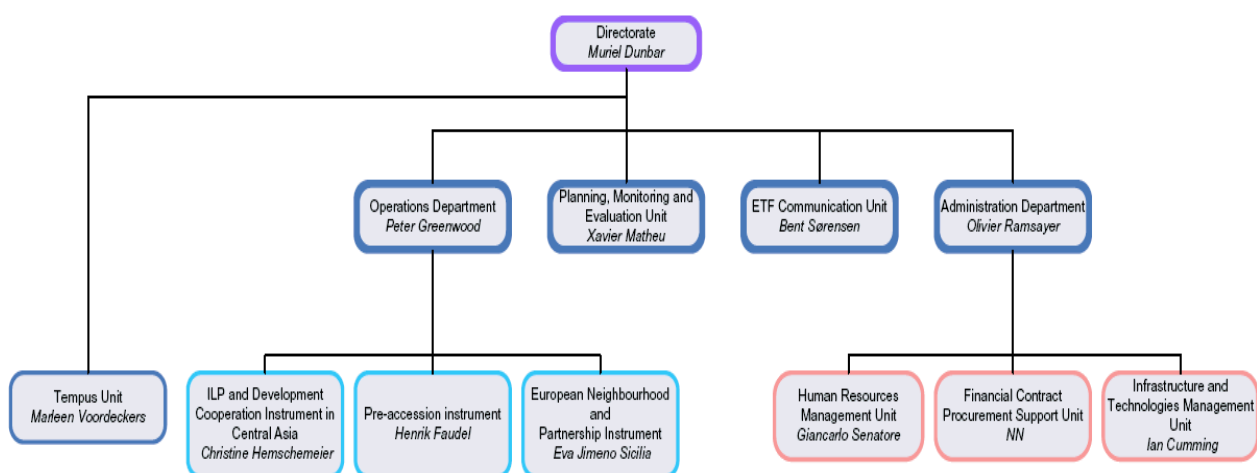
Působnost a úkoly nadace

Po založení nadace se její činnost zaměřila na rozvoj systémů odborného vzdělávání především v následujících zemích. Jedná se o oblast střední a východní Evropy, jinak označované jako „země způsobilé k přijetí pomoci“. Dále pak nové nezávislé státy bývalého Sovětského svazu a v Mongolsku, které jsou subjekty pomoci z programu na pomoc hospodářským reformám a obnově. Třetí země a oblasti Středomoří, ve kterých probíhá reforma jejich hospodářských a sociálních struktur. Se všemi těmito zeměmi usiluje Společenství o účinnou spolupráci za účelem pomoci v oblasti odborného vzdělávání. Do pole působnosti nadace spadá jak počáteční a další odborné vzdělávání, tak i rekvalifikace pro mládež a dospělé, a také odborné vzdělávání vedoucích pracovníků. Mezi vytyčené úkoly na základě nařízení Rady (EHS) č. 1360/90 patří⁸⁰:

- poskytování technické pomoci zemím způsobilým k přijetí pomoci při vymezení potřeb a priorit odborného vzdělávání,
- poskytování informací členským státům a třetím zemím i zemím způsobilým k přijetí pomoci a všem dalším zúčastněným osobám o současných iniciativách a budoucích potřebách v oblasti odborného vzdělávání, zprostředkovává nabídky pomoci,
- studium a podpora společných podniků a projektů spolufinancovaných několika zeměmi nebo z příspěvků nadace,
- programy odborného vzdělávání jako součást politiky Společenství na pomoc určeným zemím za účasti odborníků, v úzké spolupráci s příslušnými orgány zapojených zemí a s využitím zkušeností Společenství z programů odborného vzdělávání,
- sledování a vyhodnocování celkové účinnosti pomoci poskytované nadací v oblasti odborného vzdělávání, publikování informací a výměna získaných zkušeností.

Organizační struktura nadace

Obrázek 3 Organizační struktura ETF platná do 30. 6. 2008

ETF Organigramme - Valid until 30 June 2008

Pramen: www.etf.europa.eu

⁸⁰Čl. 3 „Úkoly“ nařízení Rady (EHS) č. 1360/90.

Nadace má správní radu skládající se z jednoho zástupce každého členského státu, jmenovaného jednotlivými členskými státy a tří zástupců Komise. Všichni členové jsou voleni na tříleté funkční období. Mohou být jmenováni opakovaně. Předseda správní rady pochází ze zástupců Komise a nehlasuje. Orgán přijímá svůj jednací řád. Na rozdíl od zástupců členských států, kteří disponují každý jedním hlasem, zástupci komise mají pouze jeden hlas společně. Pro přijetí rozhodnutí správní rady je nutno nalézt dvouřetinovou většinu členů. Pravidla pro užívání jazyků v nadaci jsou přijímána jednomyslným rozhodnutím. Správní radu svolává předseda nejméně dvakrát ročně nebo na žádost alespoň prosté většiny členů. Nejpozději do 30. listopadu správní rada přezkoumá a zkonzultuje s Komisí předběžný návrh ročního pracovního programu vypracovaného ředitelem nadace. Konečný pracovní program nadace se přijímá na začátku každého roku v rámci tříletých střednědobých priorit nadace. Obsahuje naplánované činnosti a projekty s odhadem výdajů a rozdělení zaměstnanců a rozpočtových zdrojů. Po uplynutí každého roku zpracovává správní rada výroční zprávu nadace a nejpozději do 15. června ji předává Evropskému parlamentu, Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Účetnímu dvoru. Zpráva putuje také do členských států a zemí způsobilých k přijetí pomoci⁸¹.

Nadace má poradní sbor jmenovaný správní radou. Ve sboru figurují odborníci v oblasti odborného vzdělávání, kteří se dostávají do styku s činností nadace. Složení poradního sboru odpovídá na potřebu zajistit přítomnost zástupců sociálních partnerů, Komise, mezinárodních organizací činných při zajišťování pomoci v oblasti vzdělávání a zemí a území způsobilých k přijetí pomoci. Z každého členského státu, z každé země způsobilé k přijetí pomoci a z okruhu sociálních partnerů na evropské úrovni jsou jmenováni dva odborníci. Návrhy na jmenování těchto odborníků pochází ze všech členských států, všech zemí způsobilých k přijetí pomoci, Komise, sociálních partnerů a příslušných mezinárodních organizací. Členové sboru vykonávají funkci tři roky a mají za úkol předkládat správní radě stanoviska týkající se ročního pracovního programu nadace. Poradnímu sboru předsedá ředitel nadace, který ho svolává jednou ročně⁸².

Ředitele nadace jmenuje na návrh Komise správní rada na funkční období pěti let. Může být do funkce zvolen opětovně, ale toto volební období nesmí přesáhnout pět let. Ředitel je ze své funkce odpovědný za:

- chod jednotlivých orgánů nadace a to správní rady a pracovních skupin, přípravu návrhu ročního pracovního programu nadace,
- běžný chod nadace,
- návrh odhadu příjmů a výdajů a plnění rozpočtu,
- plnění všech svěřených úkolů,
- personální otázky,
- zveřejňování zpráv,
- výkon rozhodnutí správní rady.

Ředitel je právním zástupcem nadace a odpovídá za svou činnost správní radě, jejichž zasedání se účastní⁸³.

⁸¹Čl. 5 „Správní rada“ tamtéž.

⁸²Čl. 6 „Poradní sbor“ tamtéž.

⁸³Čl. 7 „Ředitel“ tamtéž.

Rozpočet nadace

Stejně jako u předchozí agentury EU i ETF připravuje každý rok odhady celkových příjmů a výdajů nadace zveřejněné v rozpočtu společně s rozvržením pracovních míst. Podle zásad EU musí být rozpočet vyrovnaný co do příjmů a výdajů. Příjmy organizace zahrnují jak dotace z celkového rozpočtu Společenství, tak i další příjmy plynoucí z poskytování služeb či jiných zdrojů. V rozpočtu dále nalezneme finance pocházející od zemí způsobilých k přijetí pomoci určené na projekty využívající finanční pomoc nadace. Výše rozpočtu ETF je téměř ve stejné výši jako u střediska a dosahuje na téměř 18 milionů eur⁸⁴.

Rozpočtový proces nadace je identický rozpočtovému procesu popsanému u předcházející agentury EU Střediska pro rozvoj odborného vzdělávání. Pro připomenutí, odhad příjmů a výdajů putuje z nadace do Komise, jež předá návrh Radě a Evropskému parlamentu jakožto rozpočtovému orgánu. Komise posuzuje položky rozpočtu nadace s ohledem na priority v oblasti odborného vzdělávání v zemích způsobilých k přijetí pomoci a s ohledem na celkové finanční směry týkající se hospodářské pomoci ve prospěch těchto zemí⁸⁵.

Plnění a kontrola rozpočtu se řídí rovněž stejnými pravidly jako u Střediska pro rozvoj odborného vzdělávání. Velmi stručně, účetní nadace předá účetnímu Komise prozatímní účty se zprávou o rozpočtovém a finančním řízení za rozpočtový rok. Účetní Komise je konsoliduje, poté postoupí Účetnímu dvoru a zprávu o rozpočtovém a finančním řízení taktéž Radě a Evropskému parlamentu. Poté co ředitel nadace obdrží od Účetního dvora vyjádření, vypracuje konečnou účetní závěrku a předloží správní radě k vyjádření. Závěrka spolu s vyjádřením končí u Evropského parlamentu, Rady, Komisi a Účetního dvoru. Účetní dvůr vydá vyjádření, na které je odpovězeno ředitelem nadace nejpozději do 30. září⁸⁶.

Účast třetích zemí na činnosti nadace

Nadace je otevřena účasti zemí, které nejsou členy Evropské unie. Tyto země však sdílí závazky Společenství a členských států k poskytnutí pomoci v oblasti vzdělávání zemím způsobilým k přijetí pomoci. EU s těmito zeměmi uzavírá dohody, v nichž se upřesňuje povaha, rozsah a podrobnosti účasti zemí na činnosti nadace, včetně výše finančních příspěvků a zaměstnanců⁸⁷.

⁸⁴Výkaz příjmů a výdajů Evropské nadace odborného vzdělávání na rozpočtový rok 2008, dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0015:0020:CS:PDF>>.

⁸⁵Čl. 9 – 11 tamtéž.

⁸⁶Čl. 9 – 11 tamtéž.

⁸⁷Čl. 16 „Účast třetích zemí“ tamtéž.

3.1.3 Problematika specializovaných agentur v oblasti odborného vzdělávání

Na pomoc s realizací politiky odborného vzdělávání a za účelem plnění úkolů stanovených v článku 149 a 150 Smlouvy o ES⁸⁸ (bývalý článek 126 a 127) o všeobecném a odborném vzdělání a mládeži byla založena úplně první specializovaná decentralizovaná agentura. Lze ji považovat za průkopníka v komunitární praxi zřizování agentur za účelem pomoci Společenství s realizací právních, technických nebo vědeckých úkolů v nejrůznějších odvětvích Společenství.

Od roku 1975 tak působí na základě nařízení Rady (ES) č. 337/75 Středisko pro rozvoj odborného vzdělávání z důvodů figurujících v zakládajícím dokumentu: „*Vzhledem k tomu, že provádění společné politiky odborného vzdělávání přináší stále složitější problémy, jejichž řešení vyžaduje širokou součinnost zúčastněných, a zejména sociálních partnerů...*“⁸⁹

K této první agentuře se připojila za několik let další organizace, působící ve stejné oblasti aktivit, Evropská nadace odborného vzdělávání založená nařízením Rady (ES) č. 1360/90 ze dne 7. května 1990 zaměřená na: „*... zajišťování pomoci v oblasti odborného vzdělávání zemím střední a východní Evropy způsobilým k přijetí hospodářské pomoci na podporu procesu reformy*“.⁹⁰

Zkoumání obou agentur EU, které se specializují na oblast odborného vzdělávání, odkrývá klasické schéma decentralizovaných agentur Společenství. Výborně ukazuje mechanismus „funkční“ decentralizace definované jako decentralizace prostřednictvím výkonu služeb nařízením institucemi EU⁹¹. Pravidla vytvoření Střediska pro rozvoj odborného vzdělávání i Evropské nadace odborného vzdělávání podléhají všeobecným zásadám vytváření veřejných institucí. Z nedostatku specifické pravomoci Společenství v této oblasti, spočívá založení těchto dvou organizací výslovně na právním základě článku 308 Smlouvy o ES⁹².

⁸⁸Část třetí Politiky Společenství, Hlava XI Sociální politika, všeobecné a odborné vzdělávání a mládež, Kapitola 3 Všeobecné a odborné vzdělávání a mládež. Pro ilustraci znění článku 150 (bývalý článek 127):
1. Společenství provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.

2. Činnost Společenství je zaměřena na: usnadňování adaptace na změny v průmyslu, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací, zlepšování základního a dalšího odborného vzdělávání za účelem usnadnění profesního začlenění a znovuzačlenění na trhu práce, usnadňování přístupu k odbornému vzdělávání, podporu mobility vyučujících a osob vyučovaných v rámci odborné výuky, obzvláště mladých lidí, podpora spolupráce v oblasti odborného vzdělávání mezi institucemi odborného vzdělávání či výcviku a podniky, rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné systémům odborného vzdělávání členských států.

⁸⁹Nařízení Rady (ES) č. 337/75 ze dne 10. února 1975 o založení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání.

⁹⁰Nařízení Rady (ES) č. 1360/90 ze dne 7. května 1990 o založení Evropské nadace odborného vzdělávání.

⁹¹Inspirace pro převzetí termínu „decentralizace prostřednictvím výkonu služeb“ ze studie Isabelle Muller-Quoy v publikaci *Les agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*.

⁹²Připomeňme znění článku 308 Smlouvy o ES: „*Ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu je nezbytná určitá činnost Společenství, a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.*“

Aktivity agentur působících v oblasti odborného vzdělávání

Decentralizace přináší agenturám na jedné straně právní subjektivitu, na druhé straně relativní samostatnost ve výkonu funkcí. Dle definice agentur Společenství splňují jak Středisko pro rozvoj odborného vzdělávání, tak i Evropská nadace odborného vzdělávání obě tyto podmínky. Jako veřejné instituce jsou obdařeny právní subjektivitou a odděleny od institucí Společenství.

Agentura EU se definuje jako správní orgán s právní subjektivitou, který je neziskovou organizací⁹³. Z tohoto titulu obě agentury na základě zřizovacích dokumentů těží z: „nejširší způsobilosti k právům a právním úkonům jaká je přiznávána právníckým osobám.“⁹⁴ Nařízení Rady (EHS) č. 1360/90 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání posouvá význam právní subjektivity dále tím, že „může zejména nabyvat a zcizovat movitý a nemovitý majetek a může vystupovat před soudy.“

Statut střediska i nadace vyplývá ze sekundárních právních aktů. V obou případech provedla Rada ministrů zřízením agentur EU transfer kompetencí z jedné veřejné instituce vyššího stupně (EU) na veřejné instituce stupně nižšího (specializované agentury EU). Touto cestou se snaží posílit efektivitu fungování Společenství. Umisťuje sídla agentur do jednotlivých členských zemí. V souladu s rozhodnutím zástupců vlád členských států přijatého na setkání hlav států 29. října 1993 o umístění některých organizací a služeb Společenství, bylo sídlo Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání přemístěno z původního sídla v Berlíně do řecké Soluně⁹⁵, zatímco se Evropská nadace odborného vzdělávání nachází od samého začátku v italském Turíně⁹⁶. Ustavující nařízení udělují agenturám samostatnost a právní subjektivitu nejen v jejich zeměpisném umístění, ale také v jejich fungování.

V rámci vnitřní organizace agentur EU v oblasti odborného vzdělávání si ukážeme, že i přes společný základ organizační struktury není vyloučena vlastní úprava organizačních záležitostí. Na rozdíl od střediska Evropská nadace odborného vzdělávání zřizuje doplňkový orgán: poradní sbor⁹⁷. Skládá se ze dvou expertů z každého státu (členské státy a partnerské státy) z okruhu sociálních partnerů na evropské úrovni. Předkládá správní radě stanoviska týkající se ročního pracovního programu nadace. Rozdíl mezi oběma agenturami existuje dále ve složení správní nebo řídicí rady. U obou je zajištěno zastoupení členských států EU i Komise. Avšak řídicí rada střediska zahrnuje také zástupce sociálních partnerů (zástupci organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů). Tato struktura řídicí rady ze čtyř různých zastoupení odpovídá požadavku podpory sociálního dialogu na úrovni EU.

⁹³Zřizovací akty Nařízení Rady (ES) č. 337/75 nebo Nařízení Rady (ES) č. 1360/90.

⁹⁴Nařízení Rady (ES) č. 337/75, článek 1, odstavec 2.

⁹⁵Sídlo změněno na základě Nařízení Rady (ES) č. 1131/94 ze dne 16. května 1994, kterým se mění nařízení (EHS) č. 337/75 o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání.

⁹⁶Sídlo agentury vybráno na zasedání Evropské rady v Bruselu dne 29. října 1993.

⁹⁷Nařízení Rady (ES) č. 337/75, článek 6.

Riziko dvojího výkonu činností u agentur působících v oblasti odborného vzdělávání

Názvy obou agentur napovídají těsnou blízkost aktivit, až je velice lehké zaměnit jednu agenturu s druhou. Obě mají však své specifické úkoly, které je třeba mít na mysli. Zejména proto, že obě působí ve stejné oblasti odborného vzdělávání, budou se jejich aktivity velmi často potkávat, což vyžaduje vzájemnou spolupráci.

Specifikum působnosti agentur spočívá v geografickém umístění vzdělávacích systémů, jež se rozhodly podporovat. Středisko se omezuje na území členských států EU. Tady se obrací na skupinu partnerů ze sektoru odborného vzdělávání nebo studia při zaměstnání, což můžeme dobře vysledovat ze skladby členů řídicí rady. Zcela odlišně byla koncipována Evropská nadace odborného vzdělávání, založená proto, aby podpořila a přiblížila systémy odborného vzdělávání kandidátských zemí nebo třetích zemí. Původně pomoc směřovala do střední a východní Evropy, nezávislých států bývalého SSSR a Mongolska, středozemních států mimo EU⁹⁸. Kromě rozdílného geografického aspektu se odlišují agentury ve spojení s ostatními institucemi EU. Obě spadají do různých skupin agentur. První skupina organizací (agentury tzv. první generace), ve které se nachází Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání, směřuje k podpoře sociálního dialogu v oblasti odborného vzdělávání na úrovni EU. Zatímco druhá skupina (agentury tzv. druhé generace), zahrnující Evropskou nadaci odborného vzdělávání, má cíle hlubší a to napomáhat institucím Společenství. Rozdíl mezi dvěma skupinami spočívá tedy v pozici organizace vůči rozhodnutí EU. Středisko je z agentur, které mají limitovanou oblast zapojení do rozhodnutí, na rozdíl od nadace, jež se nespokojí pouze s přípravou rozhodnutí EU, ale jsou včleněni do fáze výkonu rozhodnutí Společenství.

Středisko a nadace spolupracují v oblasti odborného vzdělávání na vlastních aktivitách i na přípravě rozhodnutí pro orgány Společenství. Již od samého zřízení střediska v roce 1975 se Rada ministrů snažila, aby nově vzniklá agentura nebyla izolována ve výkonu svých úkolů. Vedle navazování spolupráce s externími orgány byla také snaha vyhnout se jakékoli zbytečné aktivitě nebo takové, která by byla vykonávána současně někým jiným. Tím intenzivnější je snaha o dokonalou definici práce obou agentur v domnění, že se nebudou jejich činnosti překrývat, ale naopak doplňovat, k čemuž je nutná spolupráce. Jednou ze společných aktivit je sběr informací o strukturách vzdělávání a klíčových údajů za účelem přípravy odborných publikací. Další například účast nadace na pracích angažovaných střediskem, kam přináší cenné informace o odborném vzdělávání v kandidátských či jiných zemích mimo EU⁹⁹.

Navzdory tomu, že se stále více zdůrazňuje spolupráce mezi oběma agenturami působícími v oblasti odborného vzdělávání a nutnost jasné definice kompetencí každé z nich, není možné zcela vymýtit dojmy určitého překrývání jejich aktivit.

⁹⁸Odůvodnění nařízení Rady (EHS) č. 1360/90.

⁹⁹Vzájemná spolupráce na aktivitách vyplývá z obou zřizovacích dokumentů, nařízení Rady (EHS) č. 337/75 a 1360/90.

3.2 Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM)

Rok založení: 1994

Ředitel: Wubbo de Boer

Počet zaměstnanců: 655¹⁰⁰

Adresa: Avenida de Europa, 4 Apartado de correos, 77, 03008, Alicante, Španělsko

Internet: www.oami.europa.eu

Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu vznikl na základě nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství. Je tedy oficiálním úředním orgánem pro ochranné známky Společenství (od roku 1996) a později, od roku 2003 pro zapsané (průmyslové) vzory Společenství. Ochranné známky a vzory jsou součástí obchodního práva ve vztahu k soukromým podnikům na území všech členských států. Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu plní současně dvě důležité funkce. Je agenturou EU a zároveň úřadem pro průmyslové vlastnictví, u něhož podniky registrují svá práva z průmyslového vlastnictví¹⁰¹.

Úřad je agenturou poskytující služby svým klientům. Aby byli klienti spokojeni, musí být služby kvalitní, za nejlepší cenu a odpovídat potřebám podniků, které přihlašují své ochranné známky a vzory¹⁰².

Co je to vlastně ochranná známka Společenství? Jedná se o známku Evropské unie, mající účinky ve všech členských státech EU a představující spolu se zapsaným (průmyslovým) vzorem¹⁰³ vstupní bránu na společný trh. Přihláška se podává k Úřadu pro harmonizaci vnitřního trhu a po jejím předložení vzniká právo přednosti v zahraničí. Přihláška je formálně a věcně prozkoumána proto, aby mohla být zapsána do registru úřadu. Znamka má jednotnou povahu. To znamená, že má stejné účinky ve všech členských státech, může být zapsána, převedena, zrušena nebo být prohlášena neplatnou a její užívání může být zakázáno pouze pro území celé Unie. Lze zachovat jednoduché související formality a správní úkony. Funguje jednotná žádost, jednotné správní centrum a jednotná dokumentace. Pro ochranné známky a vzory platí jednotná evropská legislativa, což znamená, že po celé EU je v této oblasti poskytována účinná a specifická ochrana. Zjednodušení agendy se projevuje ve značném snížení nákladů ve srovnání s celkovými náklady na registraci ve všech jednotlivých zemích Evropské unie¹⁰⁴.

Rozsah činnosti úřadu v současné době, rychlost, s jakou se rozrostl, a skutečnost, že počínaje druhým rokem provozu je financován z vlastní činnosti, to vše dokazuje úspěšnost tohoto systému sloužícího potřebám jednotného trhu¹⁰⁵.

¹⁰⁰Údaj převzat z výroční zprávy úřadu za rok 2007, s. 16.

¹⁰¹Viz stránky Portálu Evropské unie „Evropa“ o Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu: http://europa.eu/agencies/community_agencies/ohim/index_cs.htm.

¹⁰²Tamtéž.

¹⁰³Průmyslovým vzorem je vzhled výrobku nebo jeho části (linie, obrysy, barvy, tvar, struktura, materiál nebo zdobení výrobku).

¹⁰⁴Viz stránky Portálu Evropské unie „Evropa“ o Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu dostupné z http://europa.eu/agencies/community_agencies/ohim/index_cs.htm.

¹⁰⁵Tamtéž.

Zřízení úřadu

Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu vznikl jako správní orgán provádějící předpisy o ochranných známkách zavedených nařízením Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství. Jelikož se pro každou ochrannou známku provádí opatření na úrovni Společenství, bylo nezbytné zřídit příslušný nezávislý úřad s právní, správní a finanční autonomií. Nařízením uděluje tomuto orgánu EU právní subjektivitu a výkonnou pravomoc. Na základě ustanovení o odvolání proti rozhodnutí průzkumových referentů a jednotlivých oddělení úřadu je zaručena právní ochrana účastníků, jichž se dotýkají rozhodnutí úřadu¹⁰⁶.

Pro zapsání ochranné známky nebo vzoru u úřadu se podává přihláška v některém z úředních jazyků EU. S tímto souvisí několik pravidel týkajících se jazyků používaných při zápise ochranné známky a vzoru. Jazyky úřadu jsou angličtina, francouzština, italština, němčina a španělština. Přihlašovatel známky předkládá žádost v určitém jazyce a současně uvádí druhý jazyk ze seznamu jazyků úřadu, s jehož možným užitím souhlasí pro námitkové nebo zrušovací řízení nebo řízení o neplatnosti. Úřad zařizuje překlad přihlášky, pokud není v jazyce úřadu. Řízení probíhá v jazyce podané přihlášky, byla-li přihláška podaná v jiném jazyce, než jsou jazyky úřadu, může úřad zasílat písemná sdělení přihlašovatelovi i v druhém jazyce uvedeném v přihlášce. Námitky a návrh na zrušení nebo neplatnost se podává v některém jazyce úřadu. Přihláška ochranné známky a ostatní informace povinné zveřejňovat se uvádějí ve všech úředních jazycích Společenství. Stejně tak i zápisy do rejstříku ochranných známek se provádějí ve všech úředních jazycích. Jak vidíme, pro činnost úřadu jsou nezbytné překladatelské služby, jež zajišťuje od doby svého vzniku Překladatelské středisko pro instituce Evropské Unie¹⁰⁷.

Součástí zřizovacího dokumentu je článek o kontrole zákonnosti úřadu. Ten praví, že veškerá rozhodnutí úřadu učiněná jeho prezidentem nebo rozpočtovým výborem podléhají kontrole Komise, pokud nejsou kontrolována jiným subjektem. Pokud Komise shledá rozhodnutí přijatá jmenovanými subjekty protiprávní, vyžaduje jejich změnu nebo zrušení¹⁰⁸.

Organizační struktura úřadu

Celý úřad vede jeho prezident. Pomáhá mu jeden nebo více viceprezidentů. Má zejména tyto úkoly a pravomoci:

- přijímá všechna opatření nezbytná pro činnost úřadu, včetně vydávání interních správních pokynů a zveřejňování oznámení,
- může předkládat Komisi návrhy na změnu tohoto nařízení, prováděcího nařízení, jednacího řádu odvolacích senátů a poplatkového řádu, jakož i každého jiného předpisu týkajícího se ochranné známky Společenství, a to po konzultaci správní rady a v případě poplatkového řádu a rozpočtových ustanovení tohoto nařízení po poradě s rozpočtovým výborem,
- sestavuje návrh příjmů a výdajů úřadu a provádí rozpočet,

¹⁰⁶Nařízení Rady (ES) č. 40/94.

¹⁰⁷Čl. 115 Jazyky, čl. 116 Zveřejnění a zápis do rejstříku a čl. 117 tamtéž.

¹⁰⁸Čl. 118 Kontrola zákonnosti tamtéž.

- každoročně předkládá Komisi, Evropskému parlamentu a správnímu výboru zprávu o činnosti úřadu.

Komise jmenuje prezidenta ze seznamu nejvýše tří kandidátů předloženého správní radou. Prezident může být Radou odvolán na návrh správní rady. Viceprezidenta jmenuje stejným způsobem jako prezidenta Komise po konzultaci prezidenta¹⁰⁹.

U úřadu se zřizuje správní rada. Správní rada má níže uvedené pravomoci.

- navrhuje jmenování a odvolání prezidenta instituce a jeho viceprezidenta,
- určuje datum, od kterého jsou přijímány přihlášky ochranných známek EU,
- radí prezidentovi ohledně záležitostí chodu úřadu,
- je konzultována před přijetím právních dokumentů,
- vyjadřuje svá stanoviska, sbírá informace od prezidenta, Komise.

V případě OHIM se správní rada skládá ze zástupců členských států EU a jednoho zástupce Komise (bez hlasovacího práva). Pokud to jednací řád dovolí, mohou být správní radě nápomocni poradci či znalci. Správní rada volí svého předsedu a místopředsedu na tři roky s možností opětovného zvolení. Zasedání rady se konají jednou za rok a svolává ji předseda. Pokud je třeba, může předseda mimořádně svolat správní radu i jindy, taktéž Komise nebo minimálně jedna třetina členských států. Schůze rady se účastní prezident úřadu. Správní rada se dohodne na jednacím řádu. Běžně přijímá rozhodnutí prostou většinou hlasů, ve zvláštních případech je nutno tří čtvrtin hlasů členských států zastoupených v radě¹¹⁰.

Řízení u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu

Průběh řízení u OHIM a vydávání rozhodnutí může být uskutečněno u několika vnitřních orgánů instituce. Mezi tyto orgány patří¹¹¹:

- průzkumoví referenti,
- námitková oddělení,
- oddělení pro správu ochranných známek a právní otázky,
- zrušovací oddělení,
- odvolací senáty.

Přihláška ochranné známky Společenství putuje do rukou průzkumového referenta. Ten vydává veškerá rozhodnutí za úřad týkající se podané přihlášky¹¹².

Pokud byla proti přihlášce vznesena námitka, rozhodovacím orgánem se stává námitkové oddělení. To se usnází ve tříčlenných sborech. Mezi členy sboru musí figurovat alespoň jeden s právnickým vzděláním. Výjimečně rozhodnutí přijímá pouze jeden člen sboru¹¹³.

Správou známek a právními otázkami se zabývá další oddělení. Vydává rozhodnutí, která nespádají do kompetence předchozích orgánů, a to průzkumových referentů, námitkového

¹⁰⁹ Oddíl 2 Vedení úřadu tamtéž.

¹¹⁰ Oddíl 3 Správní rada tamtéž.

¹¹¹ Oddíl 4 Provádění řízení tamtéž.

¹¹² Čl. 126 tamtéž.

¹¹³ Čl. 127 tamtéž.

oddělení, nebo zrušovacího oddělení. Nejčastějším typem rozhodnutí jsou ty o zápisu do rejstříku ochranných známek EU. Rozhodnutí vydává pouze jeden člen¹¹⁴.

Objeví-li se požadavek na zrušení nebo prohlášení ochranné známky za neplatnou, rozhodnutí vydá zrušovací oddělení ve tříčlenném sboru. Opět musí být alespoň jeden právníkem a ve zvláštních případech rozhoduje jeden jediný člen sboru¹¹⁵.

Posledním typem vnitřního oddělení úřadu jsou odvolací senáty¹¹⁶. Ty řeší odvolání proti rozhodnutí všech ostatních oddělení. Pracují ve tříčlenných sborech, kde nejméně dva disponují právnickým vzděláním. Stává se, že rozhoduje rozšířený senát, kterému předsedá prezident odvolacích senátů, nebo jiný člen s právnickým vzděláním. Většinou se jedná o složité či velmi významné případy. Všichni členové odvolacích senátů jsou nezávislí. Prezident senátu a předsedové senátů jsou jmenováni do funkce na pět let způsobem stejným při jmenování prezidenta úřadu. Z funkce je lze odvolat jen ze závažných důvodů, jinak pobývají ve funkci po obnovení mandátu nebo do dosažení důchodového věku, pokud ho dosáhli v průběhu nového funkčního období. Stejně tak ostatní členové senátu mohou být odvoláni z funkce pouze ze závažných důvodů, rozhodne-li o tom Soudní dvůr poté, co mu věc postoupí správní rada na doporučení prezidenta odvolacích senátů po konzultaci s předsedou senátu, k němuž příslušný člen patří. Všichni členové rozhodují nezávisle na jakýchkoli pokynech.

Rozpočet a kontrola úřadu

Úřad zřizuje rozpočtový výbor přijímající rozhodnutí prostou většinou hlasů zástupců členských států. Do příjmů úřadů náleží zejména poplatky vybírané podle poplatkového řádu a případně dotace poskytované ze souhrnného rozpočtu EU. Úřad se ale obejde bez dotací z rozpočtu EU, a to díky poplatkům za služby, jejichž výše musí být stanovena tak, aby příjmy z nich umožňovaly v zásadě zajistit vyrovnanost rozpočtu. Návrh rozpočtu sestaví prezident a předá jej rozpočtovému výboru nejpozději do 31. března. Rozpočtový výbor přijme rozpočet. V případě, že návrh příjmů a výdajů zahrnuje dotaci ze souhrnného rozpočtu Společenství, musí jej rozpočtový výbor zaslat Komisi, která jej postoupí rozpočtovému orgánu Radě a Evropskému parlamentu. Existují-li připomínky, rozpočet se upraví¹¹⁷.

Na úřadě působí interní auditor, jenž ověřuje fungování systémů a postupů při plnění rozpočtu úřadu. Jmenuje ho prezident. Auditor podává rady prezidentovi a to tak, že nezávisle hodnotí kvalitu řídicích a kontrolních systémů a následně sestavuje doporučení ke zlepšení podmínek provádění operací a k podpoře řádného finančního řízení¹¹⁸.

Stejně jako u předchozích agentur EU i zde se předává Komisi, Evropskému parlamentu, rozpočtovému výboru a Účetnímu dvoru závěrečný účet příjmů a výdajů za uplynulý rok. Zprávu zasílá prezident, který po důkladném prověření obdrží od rozpočtového výboru absolutorium za plnění rozpočtu¹¹⁹.

¹¹⁴ Čl. 128 tamtéž.

¹¹⁵ Čl. 129 tamtéž.

¹¹⁶ Čl. 130 – 132 tamtéž.

¹¹⁷ Oddíl 5 Rozpočet a finanční kontrola tamtéž.

¹¹⁸ Čl. 136 a čl. 137 tamtéž.

¹¹⁹ Oddíl 5 Rozpočet a finanční kontrola tamtéž

Agentura ne jako každá jiná

„Agentura ne jako každá jiná“, tak popisuje J. C. Combaldieu, prezident v letech 1994 až 2001, Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu¹²⁰. V následující části se budeme zabývat některými zajímavými postřehy o této agentuře EU a pokusíme se nalézt rozdíly oproti ostatním agenturám.

Úřad je agenturou EU, což znamená, že je orgánem evropského práva, odlišným od institucí Společenství a vybaveným právní subjektivitou. Byl založen po vzoru jedenácti jiných agentur, které v té době existovaly a podléhaly stejné definici. Úřad se často připodobňuje k jiným agenturám EU, se kterými sdílí četné společné rysy, zejména to, že všechny hrají nezbytnou roli ve fungování vnitřního trhu. S těmito je pak zařazován do jakési podskupiny agentur EU. Jedná se např. o Odrůdový úřad Společenství (CPVO) a Evropskou agenturu pro léčivé přípravky (EMA).

Úřad vznikl v souvislosti se zavedením ochranné známky Společenství. Byl nezbytný k tomu, aby Společenství mohlo tyto známky udílet. Oba, úřad i ochranná známka, vzešli ze stejného dokumentu – nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993. Myšlenka vytvoření ochranné známky spadá již do období vzniku Společenství v druhé polovině padesátých let minulého století. Její vývoj byl však velmi dlouhý, jelikož narážel na četné překážky související především s rozdílem národních koncepcí v udělování ochranných známek. Vývoj lze rozdělit do tří etap. První etapa začíná v roce 1959, kdy Evropská komise vyjádřila snahu o sblížení právních předpisů v oblasti průmyslového vlastnictví mezi zakládajícími členy Společenství. Přípravné práce končí v roce 1964 návrhem smlouvy o ochranné známce Společenství. Tato smlouva byla ihned po svém předložení odložena a to na celých příštích devět let. Druhá etapa začíná obnovením prací a zveřejněním nového přípravného projektu. Ten reaguje na činnost Společenství v oblasti evropských patentů a snaží se vytvořit paralelu mezi patenty a ochrannými známkami. Potíže s přijetím projektu jsou však takové, že se Komise rozhodne upustit od myšlenky uzavření smlouvy a poohlíží se po jiném způsobu. V úvahu přichází nařízení Rady. Změna nástroje vyvolává otázky, zda je vhodný z pohledu evropských institucí. Ty totiž ztrácí možnost speciálních práv na jednání v oblasti průmyslového vlastnictví, pokud přijmou jednotné nařízení s přímým účinkem. Odtud tedy zrod nápadu vytvořit ochranné známky Společenství na základě článku 308 (bývalý článek 235) Smlouvy o ES. Třetí období historie Úřadu počíná dokončením prací a představením návrhu konečného nařízení o ochranné známce Společenství v roce 1980. Po několika přepracování je návrh přijat, jak už víme 20. prosince 1993. Klasicky by měl právní předpis nabýt účinnosti 60 dní po zveřejnění, avšak v tomto případě byl paralyzován do doby zahájení činnosti Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu. Přestože virtuálně existoval, začal fungovat až od ledna 1996, kdy poprvé přijal žádosti o udělení ochranné známky Společenství¹²¹.

Vytvořením ochranné známky a úřadu, jenž je uděluje na úrovni EU, odpadla jedna ze zásadních překážek fungování vnitřního trhu. Do té doby vydávaly ochranné známky pouze členské státy, bylo tedy obtížné používat je na celém území Společenství. Vystávalo riziko záměny mezi známkami ve vlastnictví několika majitelů pocházejících z různých členských států. Přijaté nařízení přispělo dále k povzbuzení vzájemného

¹²⁰Výrok převzat a přeložen ze studie Catherine Grynfoegel v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 169.

¹²¹Studie o vývoji vypracována tamtéž, s. 170 - 172.

obchodu mezi zeměmi. Do té doby nebyly známky podniků a výrobců chráněny na území celého Společenství, nýbrž jen na území členského státu, v němž ochrannou známku obdrželi. Nařízením pokryla ochrana známek území všech členských států podléhající jednotnému právu Společenství aplikovatelnému ve všech těchto zemích. Pro zajištění správy celého systému ochranných známek na základě nařízení Společenství ustavuje potřebný úřad, který se zabývá žádostmi od jejich předložení až po schválení a zveřejnění v Úředním věstníku.

Zajímavosti organizace Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu

Organizační strukturou úřadu jsme se zabývali v předchozím textu, nebudeme se ke stejným informacím tedy vracet, ale pokusíme se zdůraznit zajímavosti či rozdíly ve struktuře v porovnání s ostatními agenturami. Jak už bylo řečeno, u úřadu se zřizují dva tradiční orgány pro podobné instituce a to správní rada a prezident (ředitel). U obou lze najít jisté zvláštnosti oproti ostatním agenturám. Správní radu úřadu tvoří vedle zástupců členských států a jednoho zástupce Komise také jistí „netradiční“ členové. Od roku 1995 zve správní rada představitele Světové organizace duševního vlastnictví a Úřadu pro ochranné známky Beneluxu, aby se účastnili zasedání jako pozorovatelé. Od roku 1997 je osobně zván rovněž prezident Evropského patentového úřadu se sídlem v Mnichově. U prezidenta, jakožto výkonného orgánu organizace, je zajímavé to, že ho jmenuje a odvolává, stejně jako jeho zástupce, Rada ministrů na rozdíl od ostatních, kde tato pravomoc náleží správní radě. Rada ministrů vybírá ze seznamu kandidátů navržených Komisí po konzultaci se správní radou. Radě přísluší vést disciplinární řízení u prezidenta a jeho zástupců¹²².

Záležitosti spjaté s žádostí o udělení ochranné známky Společenství vyřizují oddělení úřadu. Vedle průzkumových referentů, námitkového, zrušovacího oddělení a oddělení pro správu známek a právní otázky fungují tři odvolací senáty od nich rozdílné. Liší se tím, že pracují nezávisle na ostatních, ačkoli tvoří součást úřadu. Disponují pravomocí rozhodovat o odvoláních podaných proti rozhodnutí průzkumových referentů, námitkového oddělení, zrušovacího oddělení a oddělení pro správu známek a právní otázky¹²³. Otázkou je, zdali jsou opravdovými soudci evropského práva? Vzhledem k tomu, že na základě článku 308 Smlouvy o ES není možné vytvořit nový soud evropského práva, a že jsou rozhodnutí přijímána úředníky disponujícími funkční nezávislostí, mohli bychom spíše než pojem soudci použít výraz „skoro soudci“, kteří nemají statut soudců EU v pravém slova smyslu. Dále také nemohou odvolací senáty podat k Evropskému soudnímu dvoru žádost o výklad evropského práva, tak jak to mohou učinit soudy členských států. Přestože pracují členové odvolacích senátů podobně jako „opravdoví“ soudci EU, vydávají obdobná rozhodnutí, nestačí to, abychom je mohli označit za soudce Evropského společenství¹²⁴.

¹²²Viz oddíl 2 Vedení úřadu, oddíl 3 Správní rada nařízení Rady (ES) č. 40/94.

¹²³Viz oddíl 4 Provádění řízení tamtéž.

¹²⁴Zamyšlení nad statutem „soudců“ úřadu na základě studie Catherine Grynfogel v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 175 – 176.

Rozpočtová a funkční autonomie úřadu

Úřad jako všechny agentury obdržel právní subjektivitu a nezávislost pro správu úřadu. Přestože Komise nemluví do správy agentury, dosti silně zasahuje ve formě kontroly. Zkoumá legitimitu činností prezidenta úřadu, pokud není na základě práva kontrolován jiným orgánem a rozhodnutí rozpočtového výboru, to vše na základě článku 118 nařízení Rady (ES) č. 40/94. Podle stejného právního aktu uděluje Rada úřadu rozpočtovou autonomii tím, že sám spravuje svůj rozpočet, jehož příjmy pochází zejména z poplatků za poskytované služby. Správní poplatky vybírané od podniků žádajících ochrannou známku tvoří základ celého systému vytvořeného kolem udělování ochranných známek Společenství. Nařízení stanoví, že by měly poplatky zajistit financování úřadu. Výše poplatků určuje Komise v poplatkovém řádu. Drží v rukou nástroj, jímž zasahuje do fungování úřadu, jelikož ten přijímá platby za své služby stanovené úplně někým jiným. Úřad se samofinancuje již od druhého roku existence, stejně jako většina úřadů průmyslového vlastnictví v členských státech. Věci spjaté s rozpočtem řeší rozpočtový výbor, další zvláštnost této agentury. U jiných agentur jsou totiž stejné záležitosti v kompetenci správní rady. Díky úspěšnosti systému udělování ochranných známek společenství vyšplhaly příjmy úřadu za rok 2007 až na přibližně 200 milionů eur, zatímco výdaje nepřekročily sumu 125 milionů eur. Používáním účinných pracovních metod středisko vykazuje příjmy převyšující výdaje už několik let, což přináší významnou kumulaci přebytků v rozpočtu. Uvažuje se tedy o dalším snižování poplatků¹²⁵ za přihlašování ochranných známek Společenství, což by jistě uvítali všichni uživatelé, kteří by na tom významně ušetřili¹²⁶.

Na Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu nemůžeme nahlížet jako na ostatní agentury používající klasické administrativní metody. Musí neustále reagovat na požadavky svých klientů a zaručit, aby jeho činnosti byly prováděny jako u decentralizovaného orgánu respektujícího princip subsidiarity. Je největší agenturou, která se navíc užívá ze svých vlastních příjmů. Můžeme ho nazvat také jako technickou správu odlišnou od centrální správy plnící hlavně politické cíle. Je takovou „správní továrnou“ stejně jako „správní institucí ve službách podniků“. Jinak řečeno je úřad zodpovědný hlavně vůči svým klientům, ale stejně tak ve vztahu k institucím EU¹²⁷.

¹²⁵První snížení poplatků Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu proběhlo v roce 2005.

¹²⁶OHIM. Rapport annuel 2007, s. 15.

¹²⁷Studie Catherine Grynfogel v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 179.

3.3 Agentury společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU

Vybraní zástupci ze skupiny agentur II. pilíře, tedy SZBP, mají mimo jiné společné pole působnosti, ve kterém napomáhají podpoře bezpečnostních zájmů EU, to, že jsou financovány z příspěvků členských států nebo i fakt, že byly původně součástí Západoevropské unie (ZEU). Jak takový transfer může proběhnout a jaké okolnosti ho doprovází, bude prostudováno společně pro oba zástupce najednou.

3.3.1 Satelitní středisko Evropské unie (EUSC)

Rok založení: 2001

Ředitel: Frank Asbeck

Adresa: Avda. de Cadiz – Ed. 457, Base Aérea de Torrejón, Madrid, Španělsko

Internet: www.eusc.europa.eu

Satelitní středisko Evropské unie (EUSC) bylo jako agentura EU zřízeno v roce 2002 společnou akcí Rady 2001/555/SZBP ze dne 20. července 2001. Fungovat začalo od ledna 2002. Využívá a zpracovává informace získané ze satelitních snímků Země, na základě kterých tvoří nejrůznější analýzy. Cílem agentury je podporovat rozhodovací proces EU v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP)¹²⁸.

Proto, aby mohlo středisko vykonávat svou činnost, obdrželo právní subjektivitu. Úplnou nezávislost omezuje dohled, který vykonává Politický a bezpečnostní výbor Rady, jehož činnost řídí generální tajemník. Agentura jako nezisková organizace sídlí od svého založení ve Španělsku v Toorejónu, nedaleko Madridu¹²⁹.

Zřízení střediska

Zřízení střediska na základě společné akce Rady ze dne 20. července 2001 předcházelo vyjádření souhlasu z 10. listopadu 2000. Evropská unie se domnívala, že založení satelitního střediska tvoří nezbytný krok pro posílení mechanismů včasného varování a sledování krizí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, a zejména evropské bezpečnostní a obranné politiky (EBOP). Plnit své funkce má v úzké spolupráci se Společenstvím, hlavně se Společným výzkumným střediskem Komise, a s vnitrostátními a mezinárodními institucemi. Postavení a struktura musí být v souladu s Evropskou vesmírnou strategií. Jelikož se členský stát Dánsko podle Smlouvy o EU neúčastní na vypracovávání a provádění těch rozhodnutí a akcí Unie, které mají vliv na obranu, nepodílí se na těchto aktivitách ani v rámci Satelitního střediska EU. Není však vyloučeno z jeho civilní činnosti, pokud má tedy zájem, může pokrývat náklady střediska nesouvisející

¹²⁸Viz stránky Portálu Evropské unie „Evropa“ o Satelitním středisku Evropské unie dostupné z http://europa.eu/agencies/security_agencies/eusc/index_cs.htm.

¹²⁹Tamtéž.

s obranou¹³⁰. Jedním z hlavních úkolů střediska je vypracovávat analýzy satelitních snímků a doplňujících údajů, včetně leteckých snímků a poskytovat je jako své produkty Evropské unii za účelem podpory rozhodovacího procesu v oblasti SZBP, EBOP, operací EU pro řešení krizí. V takovém případě vydává generální tajemník, vysoký představitel střediska, pokyn k poskytnutí služeb střediska. Služby se poskytují členským státům nebo Komisi, třetím státům, které souhlasily se všemi ustanoveními o účasti třetích států na činnosti střediska a dále pak mezinárodním organizacím, jako jsou Organizace spojených národů (OSN), Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO)¹³¹.

Organizační struktura

Ve středisku působí generální tajemník, vysoký představitel, pověřený operačním řízením střediska. Nezasahuje však do pravomocí správní rady nebo ředitele střediska. Tajemník podává zprávy o plnění úkolů Politickému a bezpečnostnímu výboru vykonávajícímu nad střediskem politický dohled¹³².

Středisko má správní radu, podléhající kontrole generálního tajemníka. Správní rada schvaluje roční i dlouhodobý pracovní program, rozpočet, projednává záležitosti týkající se provozu, personálu a vybavení střediska. Má klasické složení ze zástupců členských států a jednoho z Komise. Rozhoduje kvalifikovanou většinou hlasů na zasedáních konaných nejméně dvakrát ročně. Těch se účastní také ředitel střediska nebo jeho zástupce, generální ředitel Vojenského štábu a předseda Vojenského výboru nebo jejich zástupci, pokud projeví zájem¹³³.

Ředitele střediska jmenuje správní rada ze seznamu kandidátů navržených členskými státy. Vybere si své zástupce se souhlasem správní rady. Ve funkci pracuje po dobu tří let s možností jednoho prodloužení mandátu o dva roky. Zodpovídá za přijímání všech ostatních zaměstnanců střediska. Dále pak obstarává:

- přípravu práce správní rady, návrh ročního pracovního programu,
- každodenní správu střediska,
- plnění rozpočtu,
- bezpečnostní hlediska,
- personální záležitosti,
- podání zprávy Politickému a bezpečnostnímu výboru o ročním pracovním programu,
- spolupráci a výměnu informací s útvary Komise, zejména se Společným výzkumným střediskem Komise,
- kontakty s jinými institucemi na vnitrostátní nebo mezinárodní úrovni zabývajícími se vesmírem.

¹³⁰Odůvodnění společné akce Rady 2001/555/SZBP, dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001E0555:20061221:CS:PDF>>.

¹³¹Čl. 2 Poslání tamtéž.

¹³²Čl. 3 Politický dohled tamtéž.

¹³³Čl. 7 Správní rada tamtéž.

Ředitel vypracuje do data 31. března výroční zprávu o činnosti střediska pro správní radu a Radu, která ji předá Evropskému parlamentu, Komisi a členským státům. Odpovídá za svou činnost správní radě. Vystupuje jako zákonný zástupce střediska¹³⁴.

Ve středisku existuje poradní výbor složený ze zástupců členů správní rady a zástupců třetích států, o kterých se dozvíme více později. Výboru předsedá ředitel střediska nebo jeho zástupce. Zabývá se otázkami společného zájmu členských států EU a třetích zemí přidružených ke středisku v oblasti společných priorit.

Rozpočet

Příjmy střediska se skládají z příspěvků členských států, s výjimkou Dánska, ve výši stanovené podle hrubého národního důchodu, platby za poskytované služby a ostatní příjmy. Pokud někdo požádá středisko o analýzu, zaplatí poplatek na pokrytí nákladů v souladu s pokyny stanovenými ve finančních pravidlech střediska. Rozpočet vypracuje ředitel a předloží jej správní radě ke schválení. Za uplynulý rozpočtový rok zpracuje podrobné vyúčtování veškerých příjmů a výdajů a předloží ho správní radě a pro informaci taktéž Radě¹³⁵.

Ve středisku působí nezávislý finanční kontrolor jmenovaný správní radou pověřený kontrolou závazků a plateb veškerých výdajů a zjišťováním a inkasem veškerých příjmů¹³⁶.

Jiné záležitosti fungování

Do střediska mohou být vysláni dočasně odborníci z členských států a úředníci z orgánů nebo agentur Evropské unie na místa v organizační struktuře nebo pro zvláštní úkoly a projekty. Taktéž mohou být přítomni v případě potřeby v období krize¹³⁷.

Středisko plně spolupracuje s Komisí, která se podílí na chodu instituce. Účelem je dosáhnout součinnosti mezi oběma orgány a zamezit zbytečnému zdvojování aktivit. Oba si vyměňují mezi sebou odborné poznatky a radí se v oblastech, kde činnosti Společenství souvisejí s posláním střediska a kde činnosti střediska mají vztah k činnostem Společenství¹³⁸.

Účast třetích států

Evropští členové NATO, kteří nejsou členy EU, a jiné státy kandidující na přistoupení k EU se mohou podílet na činnosti střediska. Mohou žádat o produkty Satelitního střediska EU ve formě provedení analýzy satelitních snímků nebo poslat do střediska své analytiky. Tito uchazeči se seznamují se způsobem práce střediska, umožní-li to jeho kapacita. Jedná

¹³⁴Čl. 8 Ředitel tamtéž.

¹³⁵Čl. 12 a čl. 13 tamtéž.

¹³⁶Čl. 14 Kontrola rozpočtu tamtéž.

¹³⁷Čl. 17 Vysílání pracovníků tamtéž.

¹³⁸Čl. 20a Účast Komise tamtéž.

se o zkušené analytiky snímků s odbornou kvalifikací pro práci s digitalizovaným obrazovým materiálem. Jejich platy hradí třetí státy, jež je vyslaly, výdaje spojené s činností analytiků snímků ve středisku pokryje rozpočet střediska¹³⁹.

3.3.2 Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (ISS)

Rok založení: 2001

Ředitel: Álvaro de Vasconcelos

Adresa: 43, avenue du Président Wilson, 75775, Paris, Francie

Internet: www.iss.europa.eu

Založením Ústavu Evropské unie pro studium bezpečnosti v roce 2002 na základě společné akce Rady ze dne 20. července 2001 sledovala EU hned několik cílů. Měla v úmyslu vytvořit společnou obrannou kulturu Evropy. Dále pak podpořit strategickou diskusi tím, že činitelé na evropské úrovni naváží kontakt se zástupci neformálních odborných kruhů v oblasti SZBP. Činnost ústavu je zaměřena na vyhodnocování údajů, zpracovávání analýz a doporučení pro orgány podílející se na rozhodovacím procesu Evropské unie. Vedle toho přispívá k rozvoji SZBP hlavně tím, že provádí následující činnosti:

- organizováním výzkumů a diskuzí o klíčových otázkách bezpečnosti a obrany, které mají pro Evropskou unii značný význam,
- prohlubováním spolupráce mezi akademickou obcí, úředníky, odborníky a těmi, kdo činí rozhodnutí z členských států EU, dalších evropských států, ze Spojených států amerických, z Kanady s cílem vypracovat analýzu v oblasti budoucí obrany pro Radu ministrů EU a vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP),
- rozvíjením transatlantického dialogu o všech otázkách bezpečnosti mezi evropskými státy, Spojenými státy americkými a Kanadou s cílem prohloubit transatlantickou spolupráci a zajistit oboustranný přínos v otázkách bezpečnosti; poskytováním stáží s cílem rozšířit kontaktní síť a podpořit součinnost s národními odborníky na tuto problematiku. Udělují se dva druhy stáží – hostující stáže mladým akademikům z celé Evropy (visiting fellowships) a akademické stáže proslulým odborníkům (senior visiting fellowships).

Vedle podpory rozhodovacího procesu institucí EU, se kterými je ústav v úzké spojitosti, rozvíjí i své vlastní nezávislé aktivity v oblasti svých „duševních činností“, což znamená, že zcela hájí svá vlastní stanoviska a nezastupuje nebo neobhájuje žádné národní zájmy. Na otázky, kterými se členské státy zabývají odděleně, pohlíží ústav jednotně svým osobitým „proevropským“ pohledem, což ponechává prostor objektivně hodnotit aktuální evropskou bezpečnostní a obrannou politiku (EBOP)¹⁴⁰.

¹³⁹Čl. 21 Přidružení třetích států tamtéž.

¹⁴⁰Viz stránky Portálu Evropské unie „Evropa“ o Ústavu Evropské unie pro studium bezpečnosti dostupné z http://europa.eu/agencies/security_agencies/iss/index_cs.htm.

Zřízení ústavu

Společnou akcí Rady 2001/554/SZBP ze dne 20. července 2001 Rada zřizuje Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti pro pomoc při provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky, zejména evropské bezpečnostní a obranné politiky. Do ústavu na základě zřizovacího dokumentu byly začleněny odpovídající prvky stávajícího uspořádání Západoevropské unie (ZEU). Statut a struktura ústavu mají odpovídat požadavků EU a členských států, a umožnit plnění svěřených úkolů v úzké spolupráci s orgány Společenství i s vnitrostátními a mezinárodními institucemi. Přes tuto spojitost by měl být ústav nezávislý se zřetelem na obecnou politickou odpovědnost EU a jejich orgánů. Sídlem agentury je francouzská metropole Paříž¹⁴¹.

Pro splnění svého poslání provádí ústav akademický výzkum a analyzuje politiky, organizuje semináře, komunikuje se zainteresovanými subjekty. Rozšiřuje všechny informace, které lze publikovat, a které nepodléhají bezpečnostním předpisům. Jinak si také vyměňuje získané poznatky s jinými výzkumnými ústavami a skupinami odborníků uvnitř EU i mimo ni. Práce ústavu přispívá mimo jiné k transatlantickému dialogu¹⁴².

Jak bylo již řečeno, ústav vykonává vědeckou činnost nezávisle, avšak existuje orgán, jež bdí nad jeho činnostmi formou politického dohledu. Jedná se o Politický a bezpečnostní výbor¹⁴³.

Organizační struktura

Tradičně má agentura správní radu, jež je fórem pro projednávání záležitostí týkajících se provozu a personálu organizace. Skládá se ze zástupců členských států a jednoho zástupce Komise. Předsedá jí generální tajemník, vysoký představitel, podávající zprávu o činnosti správní rady Radě. Schází se alespoň dvakrát ročně a na žádost alespoň jedné třetiny členů¹⁴⁴.

Správní rada volí ředitele ústavu z řad příslušníků členských států. Ty odevzdají přihlášky uchazečů generálnímu tajemníkovi, vysokému představiteli, ten je představitel správní radě. Obdobně jako u předcházející agentury i zde je ředitel dosazen do funkce na tři roky s možností jednoho prodloužení funkčního období o dva roky. Může mít k ruce náměstka jmenovaného na tři roky s možností prodloužení o tři roky, jež pomáhá řediteli v plnění jeho úkolů. Ty se velmi podobají těm, které vykonává ředitel Satelitního střediska Evropské unie, my si je však pro připomenutí uvedeme:

- vypracovává návrh ročního pracovního programu ústavu a výroční zprávy o jeho činnosti,
- připravuje práci správní rady,
- vede běžnou správu ústavu,
- zajišťuje personální otázky,

¹⁴¹Odůvodnění a čl. 1 společné akce Rady 2001/554/SZBP dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001E0554:20061221:C:PDF>>.

¹⁴²Čl. 2 tamtéž.

¹⁴³Čl. 3 tamtéž.

¹⁴⁴Čl. 5 tamtéž.

- připravuje plány příjmů a výdajů a plnění rozpočtu,
- informuje Politický a bezpečnostní výbor o ročním pracovním programu,
- zajišťuje spojení a úzkou spolupráci s orgány Společenství, s vnitrostátními a mezinárodními institucemi v příbuzných oblastech.

Jinak také ředitel dbá na to, aby si ústav udržoval vysokou úroveň odbornosti a profesionality, jakož i výkonnosti a účinnosti při plnění jeho úkolů. Ředitel se spolu se všemi vědeckými pracovníky těší vědecké nezávislosti při provádění výzkumné činnosti a seminární činnosti ústavu¹⁴⁵.

Rozpočet

I zde příjmy ústavu tvoří příspěvky členských států v závislosti na výši hrubého národního důchodu. Vyvstane-li potřeba, může ředitel odsouhlasit příspěvky pro zvláštní činnosti plynoucí od jednotlivých členských států nebo i z jiných zdrojů. Vždy však musí být příjmy a výdaje v rozpočtu vyrovnané¹⁴⁶.

I zde provádí kontrolu závazků a plateb všech výdajů a záznam a vybírání všech příjmů nezávislý finanční kontrolor jmenovaný správní radou¹⁴⁷.

Vyslaní pracovníci

Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti přijímá na omezenou dobu mezi své pracovníky hostující vědecké odborníky, aby se podíleli na činnosti ústavu. Naopak lze zaměstnance v zájmu služby vyslat na určitou dobu na místo mimo domovskou organizaci¹⁴⁸.

3.3.3 Bývalí členové Západoevropské unie - nové agentury EU

V následující části se pokusíme zamyslet nad některými otázkami spojenými se změnou statutu Satelitního střediska Evropské unie a Ústavu Evropské unie pro studium bezpečnosti. Obě instituce byly totiž před vznikem agentur EU začleněny do organizační struktury Západoevropské unie (ZEU). Jak proběhl přesun aktivit obou orgánů do nitra Evropské unie, bude předmětem následující části.

Nejdříve se zaměříme na kontext, v němž se celá akce odehrávala. Už od začátku bylo jasné, že půjde spíše o čistě organizační přesun než o přesun funkcí vykonávaných tehdejším Satelitním střediskem a Ústavem pro studium bezpečnosti. Přesun se odehrál v souvislosti se začleněním úkolů nazývaných „petersbergské“, do té doby v kompetenci ZEU, do SZBP EU. Na místě jsou jistá vysvětlení pojmů. Západní unie z roku 1948 zahrnující Francii, Velkou Británii, Benelux měla být základem evropské obrany. Po

¹⁴⁵Čl. 6 tamtéž.

¹⁴⁶Čl. 11 a čl. 12 tamtéž.

¹⁴⁷Čl. 13 tamtéž.

¹⁴⁸Čl. 17 tamtéž.

rozšíření o Německo a Itálii dostala název Západoevropská unie (ZEU) a plnila roli evropské obranné organizace. Záhy se však dostala do stínu NATO a Rady Evropy a upadla do dlouhodobé letargie. Oživila ji až Smlouva o EU, která s ní počítala jako s prvkem druhého pilíře EU. Článek 17 Smlouvy o EU totiž předpokládal navázání užší spolupráce se ZEU a případné začlenění do EU. Napříště to měla být Evropská unie, která měla řídit mise jí postoupené Západoevropskou unií. Ta se vzdala ve prospěch EU pouze tzv. peterbergských úkolů a převedla mezi evropské instituce Satelitní středisko a Ústav pro studium bezpečnosti. Ty však zůstaly pod záštitou ZEU až do doby, kdy právní akty o nově vzniklých agenturách EU nabyly platnosti¹⁴⁹.

Satelitní středisko Evropské unie bylo vytvořeno jako součást ZEU již v listopadu 1991 ve Španělsku nedaleko Madridu. Vedle všech úkolů a funkcí popsaných v předcházející kapitole přispívalo středisko k podpoře výše zmíněných „petersbergských úkolů“. Tyto aktivity měly být spolu s dalšími zcela převedeny na nově vzniklé agentury v rámci EU. V souvislosti se změnou střediska v agenturu EU vyvstávají některé zajímavé otázky. První z nich se týká přesunu činností střediska pod agenturu EU. Byly skutečně všechny původní aktivity vykonávané pod taktovkou střediska Západoevropské unie přiděleny nově vzniklé agentuře? Západoevropská unie nepřevedla zodpovědnost za kolektivní bezpečnost svých členů. Stejně tak mise střediska spojené se zajištěním kolektivní bezpečnosti zůstaly v kompetenci unie, alespoň do doby než je bude EU schopna zcela převzít. Spolu s citlivostí dokumentů se objevuje problém přístupu veřejnosti ke snímkům a informacím pořízených střediskem. Pokud se tento problém neřešil v rámci ZEU, začíná být aktuální v souvislosti se začleněním do struktur EU. Ve Smlouvě o EU v Ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice a článku 28 najdeme odkaz na článek 255 Smlouvy o ES, ve kterém stojí, že „každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise...“¹⁵⁰

Ústav pro studium bezpečnosti byl založen ZEU v roce 1989. Od té doby přispíval k plnění výše zmiňovaných aktivit. Po transferu mezi instituce EU převzal do své kompetence podporu transatlantického dialogu, na kterém se do té doby podílela ZEU. Nové úkoly ústavu způsobily zvýšení počtu pracovníků agentury, jelikož ten stávající už nestačil pro realizaci všech dosavadních a nových činností¹⁵¹.

Je zajímavé pozastavit se nad faktem, že se obě nově vzniklé agentury nezrodily „od nuly“, avšak navázaly na činnost stávajících orgánů podřízených jinému uskupení, než jakou je Evropská unie. Zde vidíme rozdíl od ostatních agentur, které vznikaly jako zcela nové instituty za účelem plnění specifických poslání. Na rozdíl od agentur Společenství, jež byly vytvořeny na základě ustanovení ve Smlouvě o ES¹⁵², právní základ střediska a ústavu najdeme ve Smlouvě o EU. Funkce i založení obou agentur se odvolávají na znění Hlavy V nazvané Ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice, jelikož ve Smlouvě o

¹⁴⁹Studie Vincenta Kronenbergera v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*.

Informace o ZEU pochází ze stránek Zastoupení Evropské Komise v ČR dostupných z <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/index_cs.htm>.

¹⁵⁰Studie Vincenta Kronenbergera v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 190 – 206.

¹⁵¹Tamtéž.

¹⁵²Tyto agentury byly založeny na základě článku 308 Smlouvy o ES nebo na odvětvovém smluvním základě.

EU neexistuje žádné ustanovení o zakládání agentur EU. Forma zřízení obou agentur prostřednictvím přijaté společné akce Rady je popsána v článku 14 téže smlouvy¹⁵³.

Poslední věc, kterou zde zmíníme je spjatá s kontrolou činnosti agentur. Po předání EU v agenturách působí generální tajemník, vysoký představitel pro SZBP, dohlížející na plnění politických cílů. Z tohoto hlediska je vhodné vyzdvihnout další specifikum střediska a ústavu oproti jiným agenturám, a to, že jsou spojené s Radou, kdežto ostatní s Komisí. Výsledkem je to, že přítomnost Rady vylučuje funkční a institucionální nezávislost, které se těší jiné agentury Společenství a vytrácí se zde myšlenka decentralizace institucí Evropské unie. Nabízí se tedy otázka, zda je vhodné používat terminologii „agentury“ pro orgány s tolika odlišnostmi od „opravdových“ agentur.¹⁵⁴

¹⁵³ „Rada přijímá společné akce. Společné akce jsou zaměřeny na řešení zvláštních situací, při nichž se operativní akce ze strany Unie považuje za žádoucí. Ve společných akcích jsou vymezeny cíle, rozsah, prostředky, které budou Unii poskytnuty, podmínky jejich provádění, a je-li to nezbytné, doba trvání.“

¹⁵⁴ Studie Vincenta Kronenbergera v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 190 – 206.

3.4 Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA)

Rok založení: 1993

Ředitel: Wolfgang Götz

Počet zaměstnanců: 87¹⁵⁵

Adresa: Rua da Cruz de Santa, Apolónia
23-25, 1149-045, Lisabon, Portugalsko

Internet: www.emcdda.eu.int

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost tvoří nejvýznamnější informační bod o drogách v Evropské unii. Jeho základním posláním je shromažďování informací o drogách a drogové závislosti. Tyto informace dále pak centrum analyzuje, vyhodnocuje a šíří řádný a na důkazech založený přehled o drogovém jevu na evropské úrovni¹⁵⁶.

Mezi nejčastější uživatele centra patří zejména političtí činitelé, kteří na základě získaných informací formulují logicky provázané drogové strategie na vnitrostátní i evropské úrovni. Centrum slouží i pro odborníky a vědecké pracovníky působící v oblasti drog, a v širším měřítku pak i evropských sdělovacím prostředkům a široké veřejnosti¹⁵⁷.

Většina práce centra se zaměřuje na poskytování těch nejpravdivějších a nejaktuálnějších informací o drogové situaci v Evropě, pro jejichž dosažení hledá nejúčinnější metody a nástroje. Jen tak lze předat jednotlivým zemím údaje o jejich postavení v oblasti drog, srovnat je s ostatními a následně podniknout jak samostatné tak i společné kroky¹⁵⁸.

Problematika drog se v evropském i celosvětovém měřítku neustále vyvíjí a mění. Proto se centrum snaží sledovat nejnovější vývoj v této oblasti a reagovat na něj. Informace získává především ze „sítě Reitox“, což je seskupení zahrnující kontaktní místa ve všech členských státech EU, v Norsku, v kandidátských zemích a v Evropské komisi. Přehled o nejnovější situaci a vývojových trendech v oblasti drog v Evropě přináší Výroční zpráva o stavu drogového problému v Evropské unii a v Norsku (Annual report on the state of the drugs problem in the European Union and Norway) a on-line vydávaný Statistický věstník (Statistical bulletin). Neopomenutelným zdrojem informací jsou taktéž on-line Přehledy o situaci v jednotlivých zemích (Country situation summaries)¹⁵⁹.

Přestože Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost nenabízí žádnou vzorovou politiku, poskytuje důkladné informace, jež vedou k nalezení a aplikaci účinné strategie v oblasti drog. Tu mohou na základě dostupných údajů o vývoji drog sestavovat

¹⁵⁵Údaj převzat ze zprávy centra o činnostech za rok 2006, s. 66-71, dostupný z <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index373EN.html>.

¹⁵⁶Viz stránky Portálu Evropské unie „Evropa“ o Evropském monitorovacím centru pro drogy a drogovou závislost dostupné z http://europa.eu/agencies/community_agencies/emcdda/index_cs.htm.

¹⁵⁷Tamtéž.

¹⁵⁸Tamtéž.

¹⁵⁹Publikace Evropské agentury pro vás pracují v celé Evropě, s. 9, (Agentury EU – Společná publikace), dostupná z <http://bookshop.europa.eu/eGetRecords>.

jednotlivé členské státy i jiní účastníci centra na národní úrovni a poté proti drogám bojovat společně v rámci celé Evropy¹⁶⁰.

Historie

V sedmdesátých letech minulého století se objevily drogy jako vcelku nový jev uvnitř členských států Evropských společenství. Od té doby se začalo s kvantitativními výzkumy a kvalitativními studii mapujícími uživatele drog, jakožto těch, kteří se z jejich užívání léčili. Od osmdesátých let potom výzkumné programy v této oblasti nabírají širších rozměrů a zahrnují jak lékařské tak i sociální aspekty drogové problematiky. V členských státech se realizují první výzkumy prevence proti toxikomanii, zkoumá se trh s drogami nebo se přijímají první legislativní normy. V souvislosti s iniciativou na úrovni členských států se rychle rozvíjí boj proti drogám i na komunitární úrovni. Podvojnost aktivit ve stejné oblasti s sebou přináší potřebu zkoordinovat jednotlivé činnosti v jednotný účinný boj proti drogám. A navíc je třeba vybavit evropské tvůrce postupu v boji proti drogám kvalitními informacemi o aktuálním dění v oblasti drog a drogové závislosti¹⁶¹.

Jako odpověď na růst problémů v souvislosti s užíváním drog v Evropě a na žádost institucí a veřejnosti, které volaly po jasném a skutečném pohledu na daný jev v rámci Společenství, sepsal tehdejší francouzský prezident François Mitterrand v roce 1989 dopis adresovaný všem ostatním představitelům členských států a předsedovi Evropské komise. V něm je vyzval, aby podpořili společnou iniciativu v boji proti drogám. Jejich pozornost směřoval na nezbytné kroky, mezi nimiž figurovalo vytvoření Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost jako poskytovatele a koordinátora poskytování žádaných informací¹⁶².

Rozjíždí se tedy proces směřující k vytvoření monitorovacího centra. Nejdříve byla vypracována studie týkající se proveditelnosti centra a evropského plánu pro boj s drogami představená na zasedání Evropské rady v prosinci roku 1990. Poté v červnu roku 1991 na zasedání v Lucemburku Evropská rada schvaluje zřízení Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost a tatáž instituce v prosinci vyzývá orgány Společenství, aby se všemi způsoby zasadily o přijetí aktu na zřízení centra. Jako odpověď na všechny předchozí události zakládá Rada ES svým nařízením ze dne 8. února 1993 agenturu Společenství zaměřenou na poskytování nezbytných informací o drogách a jejich užívání napomáhajících k účinnému boji proti nim. Opravdově fungovat začne nově zřízená agentura až od září roku 1995¹⁶³.

Zřízení centra

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost vzniklo jako součást evropského plánu pro boj s drogami, jelikož potřebovalo Společenství objektivní spolehlivé a srovnatelné informace o drogách, drogové závislosti a jejich důsledcích. Tím že Společenství zřídilo toto centrum, pomohlo získat členským státům jednotlivě i jako

¹⁶⁰Tamtéž.

¹⁶¹Studie Valérie Maertens v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 207 – 210.

¹⁶²Tamtéž.

¹⁶³Tamtéž.

celku komplexní pohled na neustále se vyvíjející a měnící se drogovou situací. Problematika drog zahrnuje řadu složitých a vzájemně propojených hledisek, které je velice obtížné od sebe oddělit. Proto je nanejvýš vhodné a účelné, aby centrum dodávalo souhrnné poznatky, s nimiž můžou Společenství a jeho členské státy získat celkový pohled na problematiku drog a drogové závislosti a podniknout opatření ve snaze snížit nabídku drog i jejich poptávku. Informace o drogách pocházející z nejrůznějších oblastí a rozličných zdrojů byly jen složitě porovnatelné mezi sebou. Proto bylo nutno zřídit informační síť a centrum, které by vše řídilo a koordinovalo. Evropská informační síť zahrnuje údaje od členských států, Společenství a mezinárodních organizací, jakož i od všech orgánů poskytujících informace tohoto druhu. Centrum by mělo spolupracovat se všemi, kteří mohou přispět k naplnění cílů v rámci boje proti drogám a drogové závislosti. Z tohoto důvodu úzce spolupracuje s ostatními orgány z této oblasti a otvírá dveře třetím zemím, jež sdílí zájmy Společenství na dosažení těchto cílů, na základě dohod uzavřených mezi těmito třetími zeměmi a Společenstvím¹⁶⁴.

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost bylo vytvořeno způsobem běžným pro obdobné instituce, a to nařízením Rady (EHS) č. 302/93 ze dne 8. února 1993 se sídlem v portugalském hlavním městě Lisabonu¹⁶⁵. Centrum má za úkol poskytovat EU a členským státům ucelený pohled na problematiku drog a drogové závislosti v celkem pěti prioritních oblastech uvedených v příloze zakládajícího nařízení:

- poptávka a snižování poptávky po drogách,
- strategie a politiky členských států a Společenství,
- mezinárodní spolupráce a geopolitika nabídky (zejména programy spolupráce, informování a producentů a tranzitních zemí),
- kontrola obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich surovinami, jak je upravují související stávající i budoucí mezinárodní smlouvy a akty Společenství,
- dopad jevu drog na producentské, spotřebitelské a tranzitní země, v mezích působnosti Smlouvy, včetně mimo jiné boje proti praní peněz¹⁶⁶.

Úkoly centra

Pro realizaci všech cílů, které si nově vzniklé centrum předsevzalo, plní v oblasti své činnosti následující úkoly:

Sběr a analýza existujících údajů

- *shromažďuje, zaznamenává a analyzuje informace, včetně údajů z výzkumu, které poskytují členské státy, i informace pocházející od Společenství, nevládních vnitrostátních zdrojů a příslušných mezinárodních organizací,*
- *provádí průzkumy, přípravné studie a studie proveditelnosti, jakož i pilotní projekty nezbytné pro splnění svých úkolů; organizuje setkání expertů a kdykoli to je nutné, vytvoří za tímto účelem ad hoc pracovní skupiny; vytváří a zpřístupňuje otevřené vědecké informační zdroje a pomáhá při podpoře informační činnosti,*
- *poskytuje organizační a technický systém schopný dodávat informace o podobných nebo doplňkových programech či akcích pořádaných v členských státech,*

¹⁶⁴ Odůvodnění nařízení Rady (EHS) č. 302/93.

¹⁶⁵ Sídlo centra má základ v dokumentu: *Déclaration à l'occasion de l'entrée en vigueur du Traité sur l'Union européenne. Bruxelles, 1993, s. 20.*

¹⁶⁶ Příloha nařízení Rady (EHS) č. 302/93.

- *po konzultacích a ve spolupráci s příslušnými orgány a organizacemi členských států vytváří a provádí koordinaci informační sítě uvedené v článku 5,*
- *usnadňuje výměnu informací mezi těmi, kdo přijímají rozhodnutí, výzkumnými pracovníky, specialisty a osobami, které se zabývají bojem s drogami ve vládních a nevládních organizacích.*

Zkvalitnění metod porovnávání údajů

- *zajišťuje větší srovnatelnost, objektivitu a spolehlivost údajů na celoevropské úrovni tím, že vytváří ukazatele a společná kritéria nezávazné povahy, jež může centrum s ohledem na vyšší jednotnost měřících metod používaných členskými státy a Společenstvím doporučit,*
- *usnadňuje a organizuje výměnu informací jak kvalitativních, tak i kvantitativních (databáze).*

Šíření informací

- *poskytuje získané informace k dispozici Společenství, členským státům a příslušným organizacím,*
- *zajišťuje rozsáhlé šíření výsledků práce jednotlivých členských států i Společenství, a kde je to vhodné, i třetích zemí nebo mezinárodních organizací, zajišťuje rozsáhlé šíření spolehlivých údajů nedůvěrné povahy; na základě shromážděných informací zveřejňují každoroční zprávu o stavu problematiky drog.*
- *Spolupráce s evropskými a mezinárodními orgány a organizacemi a se třetími zeměmi*
- *přispívá v oblasti své činnosti ke zkvalitnění koordinace mezi vnitrostátními postupy a postupy Společenství,*
- *aniž jsou dotčeny závazky členských států týkající se šíření informací podle úmluv Organizace spojených národů o drogách, podporuje včleňování údajů o drogách a drogové závislosti shromážděných v členských státech a vycházejících ze Společenství do mezinárodních programů monitorování drog a boje s drogami, a to zejména programů zřízených Organizací spojených národů a jejich specializovaných institucí,*
- *aktivně spolupracuje s orgány uvedenými v článku 12 nařízení,*
- *na žádost Komise Evropských společenství může v kandidátských zemích a zemích využívajících programu Phare předávat své know-how a pomáhat s vytvářením a posilováním strukturálního propojení se sítí Reitox, jakož i se zakládáním vnitrostátních kontaktních míst a upevňováním jejich postavení.¹⁶⁷*

Vzhledem k tomu, že centrum zpracovává informace pocházející z nejrůznějších míst, tvoří Evropskou informační síť o drogách a drogové závislosti, která tyto všechny informace zpracovává a organizuje jejich výměnu. Síť spojuje centrum na jedné straně se specializovanými středisky v členských státech a na straně druhé s Komisí. Jedná se o počítačovou síť pro shromažďování a výměnu informací a dokumentaci. Prostřednictvím ní se spojují vnitrostátní informační sítě o drogách, specializovaná střediska v členských státech a informační systémy mezinárodních nebo evropských organizací nebo subjektů spolupracujících s centrem. Zmínili jsme specializovaná střediska, jež byla zřízena v členských státech na základě jejich souhlasu. Střediska mohou se souhlasem na jejich území plnit úkoly zadané mateřskou institucí, za účelem monitorování tamní situace v oblasti drog a přispění jejímu celkovému fungování¹⁶⁸.

¹⁶⁷ Čl. 2 nařízení Rady (EHS) č. 302/93.

¹⁶⁸ Čl. 5 tamtéž.

Organizace centra

Centrum má klasickou organizační strukturu běžnou pro většinu agentur EU. Jednotlivé části centra tvoří už tradičně správní rada, hlavní rozhodovací orgán složený ze zástupců každého členského státu a zástupců Komise, v případě Evropského monitorovacího centra se jedná o dva zástupce. Ve správní radě působí navíc dva vědci se zvláštní kvalifikací v oblasti drog, které na základě jejich hlubokých znalostí oboru jmenuje Evropský parlament. Jinak se správní rada zabývá běžnými záležitostmi pro správní radu agentury EU¹⁶⁹.

Výkonným orgánem centra je ředitel volený správní radou na pět let, odpovídající za chod centra, provádění úkolů, personální záležitosti, atd.¹⁷⁰

Zvláštním orgánem tvořícím součást organizační struktury centra je vědecký výbor. Pomáhá řediteli a správní radě, tak že podává své stanovisko k vědeckým záležitostem souvisejícím s činností centra. Vědecký výbor se skládá z jednoho vědce za každý členský stát. Správní rada může jmenovat dalších nejvýše šest členů výboru s ohledem na jejich zvláštní kvalifikaci. Všichni členové setrvávají ve funkci tři roky a mohou být jmenováni opakovaně. Členové si vyberou svého předsedu¹⁷¹.

Každodenní chod agentury zajišťuje přes osmdesát zaměstnanců pracujících v lisabonském sídle centra. Zaměstnanci jsou rozděleni mezi ředitelství a pět odborů. Ředitelství Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost se člení na kancelář pro vztahy s Evropským společenstvím a speciální sekci zabývající se novými syntetickými drogami, mezinárodní spoluprací a právními záležitostmi. Mezi pět odborů centra patří:

- epidemiologie,
- snižování nabídky drog,
- řízení Evropské informační sítě o drogách a drogové závislosti (Reitox),
- informační strategie a komunikace,
- administrativa, finance, logistika (tento odbor má na starosti rozpočet centra)¹⁷².

Rozpočet

V případě centra se příjmy skládají ze subvence EU zapsané v souhrnném rozpočtu, z plateb za poskytované služby a z případných finančních příspěvků od organizací a subjektů nebo třetích zemí. Naopak výdaje financují nezbytný chod instituce, jako platy zaměstnanců, správní výdaje, výdaje na infrastrukturu a další provozní náklady. Nesmíme zapomenout rovněž na podporu vnitrostátních informačních sítí tvořících součást sítě Reitox nebo na výdaje k sjednání smluv se specializovanými středisky¹⁷³.

¹⁶⁹Čl. 8 tamtéž.

¹⁷⁰Čl. 9 tamtéž.

¹⁷¹Čl. 10 tamtéž.

¹⁷²Studie Valérie Maertern v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 211 – 212.

¹⁷³Čl. 11 nařízení Rady (EHS) č. 302/93.

Sestavení, přijetí a následné plnění rozpočtu se odehrává podle známého scénáře několikrát uvedeného u předcházejících agentur.

Výše rozpočtu centra rok od roku stoupá. V roce 1995, na začátku tříletého pracovního programu na roky 1995-1998, činil rozpočet centra 5,35 milionů eur. V roce 1998, začátku dalšího dlouhodobého pracovního programu 1998-2000, se rozpočet vyšplhal na 7,6 milionů eur. V následujících letech 1999 a 2000 dosáhl pak rozpočet až na 8,2 a 8,8 milionů eur¹⁷⁴. V současné době výše rozpočtu představuje téměř 13,5 milionů eur¹⁷⁵.

Spolupráce s jinými organizacemi a subjekty, účast „třetích zemí“

Centrum usiluje aktivně o spolupráci s mezinárodními organizacemi a dalšími, zejména evropskými vládními a nevládními subjekty zabývajícími se problematikou drog. Snaží se, aby se aktivity jednotlivých organizací nebo subjektů nepřekrývaly, ba naopak, aby se informace získané od všech propojily a poskytly ucelený pohled na aktuální situaci v oblasti drog a drogové závislosti. Ze stejných důvodů je centrum otevřeno k účasti „třetím zemím“ sdílícím zájmy EU a jejich členských států na uskutečňování cílů a práce centra¹⁷⁶. Jedná se například o Norsko, jež zaslalo žádost o účast, po níž následovalo uzavření smlouvy s Evropským společenstvím dne 28. září 2000. Zástupce Norska se účastní zasedání správní rady centra a další působí ve vědeckém výboru. Nicméně oba představitelé nejsou řádnými členy ani rady ani vědeckého výboru a nemají tudíž právo hlasovat¹⁷⁷.

¹⁷⁴Studie Valérie Maertern v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 212.

¹⁷⁵Čl. 18 07 01 Souhrnného rozpočtu EU na rok 2008.

¹⁷⁶Čl. 12 a čl. 13 nařízení Rady (EHS) č. 302/93.

¹⁷⁷Studie Valérie Maertern v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 211.

3.5 Evropská agentura pro životní prostředí (EEA)

Rok založení: 1993

Ředitel: Jacqueline McGlade

Počet zaměstnanců: 115¹⁷⁸

Adresa: Kongens Nytorv 6, 1050, Kodaň, Dánsko

Internet: www.eea.eu.int

Evropská agentura pro životní prostředí, specializovaný decentralizovaný orgán EU se sídlem v dánské Kodani, napomáhá poskytováním spolehlivých a nezávislých informací plnit evropskou politiku životního prostředí. Neomezuje se pouze na tvůrce této politiky, ale své produkty ve formě aktuálních poznatků v oblasti životního prostředí distribuuje do členských států či mezi širokou veřejnost. Prvotním cílem je, aby rozhodnutí zaměřená na zlepšování životního prostředí byla činěna na podložených a relevantních informacích. Jen tak lze integrovat různé aspekty ochrany životního prostředí do hospodářské politiky a usilovat o trvale udržitelný rozvoj¹⁷⁹.

Členové agentury z výše jmenovaných důvodů ustavičně shromažďují informace a pracují na jejich vyhodnocování. Pohlíží na aktuální stav životního prostředí, trendy v dané oblasti nebo na tlaky na životní prostředí spolu s jejich ekonomickými a sociálními příčinami. Vedle připravovaných politik hodnotí taktéž ty současné, zvláště pak jejich účinnost. Užívají množství scénářů a technik ve snaze definovat možné budoucí trendy a problémy ohrožující dopadající na životní prostředí¹⁸⁰.

Proto, aby mohla agentura spolehlivě pracovat se všemi získanými informacemi, disponuje Evropskou informační a pozorovací sítí pro životní prostředí (Eionet). Ta byla vytvořena spolu s agenturou, jež zodpovídá za rozvíjení této sítě a koordinaci jejich činností. Pro sběr údajů v členských zemích agentura úzce spolupracuje s národními kontaktními místy, což jsou zpravidla národní agentury pro ochranu životního prostředí nebo ministerstva životního prostředí v členských zemích. Ty zodpovídají za koordinaci národních sítí zahrnujících celkem asi 300 institucí¹⁸¹.

Agentura založila za účelem shromažďování dat, jejich správy a tvorby analýz pět Evropských tematických středisek, s nimiž úzce spolupracuje. Témata jsou následující:

- voda,
- ovzduší a změny klimatu,
- ochrana přírody a biologická rozmanitost,
- toky odpadů a materiálů,
- suchozemské prostředí.¹⁸²

Agentura nemůže ve své činnosti pracovat izolovaně, proto spolupracuje s dalšími evropskými a mezinárodními institucemi, jako je například Statistický úřad (Eurostat) a

¹⁷⁸Údaj převzat z Výkazu příjmů a výdajů Evropské agentury pro životní prostředí za rozpočtový rok 2008.

¹⁷⁹Viz stránky portálu Evropské unie „Europa“ o Evropské agentuře pro životní prostředí dostupné z http://europa.eu/agencies/community_agencies/eea/index_cs.htm.

¹⁸⁰Tamtéž.

¹⁸¹Tamtéž.

¹⁸²Tamtéž nebo publikace *Evropské agentury pro vás pracují v celé Evropě*, s. 7.

Společné výzkumné centrum Evropské komise, Program OSN pro životní prostředí (UNEP) a Světová zdravotnická organizace (WHO). Členství je otevřeno i zemím, které nejsou členskými státy Evropské unie, jako Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Turecko¹⁸³.

Historie vzniku agentury

Myšlenka vytvoření agentury pro životní prostředí se neobjevila z ničeho nic, ba naopak, předcházely jí určité důležité události. Již na začátku sedmdesátých let se objevily tendence řešit stav životního prostředí na úrovni členských států Společenství, avšak žádná z nich neměla větší váhu, a proto snahy na nějaký čas ustaly. Nebyla dostatečná podpora ze strany členských států, ani žádná skutečná komunitární politika životního prostředí. Za něco jako předvoj vzniku Evropské agentury pro životní prostředí lze považovat přijetí programu CORINE Radou EU v roce 1985. Tento program, plánovaný na čtyřleté období, poté prodloužený až do roku 1990, byl zaměřen na koordinaci informací o životním prostředí. Vytyčeny byly tři základní cíle:

- sběr informací,
- koordinace činností na úrovni členských států i na mezinárodní úrovni,
- sjednocení údajů plynoucích z různých zdrojů pro jejich porovnatelnost.

Zavedení tohoto programu umožnilo na jedné straně vytvořit informační síť, ve které figurovalo více než sto padesát expertů z členských států a mezinárodních organizací, na straně druhé zformovat skupinu uživatelů výstupů programu CORINE uvnitř tehdejšího Generálního ředitelství pro životní prostředí, jadernou bezpečnost a civilní obranu Evropské komise. Přestože program byl pouze experimentální, pomohl objevit oblasti, jež byly později zahrnuty do komunitární politiky životního prostředí, a navíc poskytnout stálé informování a pozorování životního prostředí. V reakci na deklaraci propagující myšlenku založení orgánu schopného šířit objektivní, důvěryhodné a porovnatelné informace o stavu životního prostředí v Evropě, kterou sepsal Jacques Delors v roce 1989, předložila Komise Radě a Parlamentu nařízení o vytvoření Evropské agentury pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí. Nařízení bylo přijato o rok později na základě článku 175 (bývalého článku 130) Smlouvy o ES, na rozdíl od založení na základě článku 308 Smlouvy o ES. Citlivost tématu agentur u institucí Společenství a spory ohledně výběru sídla nově zřízené agentury způsobily zpoždění vstupu nařízení v platnost, přestože článek 21 nařízení č. 1210/90 předpokládal, že „*toto nařízení vstupuje v platnost dnem následujícím pro dni, kdy příslušné orgány rozhodly o sídle agentury*“. Kodaňské sídlo agentury bylo odsouhlaseno až na zasedání Evropské rady Bruselu v říjnu roku 1993. Fungovat však agentura začala až v roce 1995, pět let po přijetí nařízení o jejím zřízení¹⁸⁴.

Zřízení agentury

Zřízení Evropské agentury pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí se tedy, ještě jednou, uskutečnilo nařízením Rady (EHS) č. 1210/90 ze dne 7. května 1990. Je zřejmé, že agentura měla přispět k účelnému provádění evropské

¹⁸³Tamtéž.

¹⁸⁴Studie Mounira Meddeb v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 244 - 246.

politiky životního prostředí, ať už se na ni díváme od počáteční fáze přípravy rozhodnutí a opatření nebo hodnotíme dopady a přínosy na zlepšení stavu životního prostředí. Jak ve fázi přípravy, tak i u posuzování výsledků jednotlivých opatření je zapotřebí shromáždit, zpracovat a analyzovat údaje o životním prostředí na evropské úrovni. Rovněž veřejnost má právo na informace o stavu životního prostředí, jelikož se jí bezprostředně a každodenně dotýká. Nově vzniklá agentura se inspirovala fungováním již existujících institucí ve Společenství a členských státech poskytujících takové informace a služby. Nezbytné pro její fungování bylo zajistit stálou informační a pozorovací síť pro životní prostředí, která by činnost agentury svými vlastními úkoly vhodně doplňovala¹⁸⁵.

Úkoly agentury

K dosažení všech výše uvedených cílů plní agentura zejména následující úkoly. Ve spolupráci s členskými státy vytváří a koordinuje síť, kterou si přiblížíme později. Poskytuje EU a členským státům objektivní informace nezbytné k formulování a provádění spravedlivé a efektivní politiky životního prostředí. Potřebné informace předává i Komisi. Přijatá opatření monitoruje, podává o nich zprávy, sestavuje dotazníky a distribuuje výsledky. Poskytuje technickou podporu členským zemím. Uděluje jim doporučení týkající se jejich vlastní činnosti pro zlepšení životního prostředí. Hodnotí kvalitu životního prostředí, citlivost a tlaky, které jsou na něj vyvíjeny. Snaží se o to, aby byly údaje o životním prostředí pocházející z různých zdrojů srovnatelné, a pokud tomu tak není, podporuje zlepšení harmonizace měřících metod. Nesmíme zapomenout také na podporu rozvoje a využití nejrůznějších metod používaných v oblasti životního prostředí, například environmentální předpovědní metody nebo na posuzování výše škod na životní prostředí, atd. Důležité jsou i informace o příhraničních jevech, o jevech zasahujících více států či o jevech globálního charakteru¹⁸⁶.

Evropská informační a pozorovací síť pro životní prostředí

Síť se skládá z:

- hlavních složek národních informačních sítí,
- národních kontaktních míst,
- tematických center.

Agentura disponuje veškerými důležitými údaji o hlavních složkách sítí jednotlivých členských států v oblasti životního prostředí. Spolupráce s nimi přispívá k realizaci úkolů Evropské pozorovací a informační sítě pro životní prostředí, a to prostřednictvím shromažďování, třídění a analýzy příslušných informací na celostátní úrovni. Členské země si ze svých organizací zřízených na jejich území vyberou některou z nich jako „národní kontaktní místo“. Z kontaktních míst jednotlivých států plynou informace do agentury a institucím či orgánům tvořícím část sítě¹⁸⁷. Uvedme si příklad České republiky, kde funguje jako národní kontaktní místo Česká informační agentura pro životní prostředí.

¹⁸⁵Odůvodnění nařízení Rady (EHS) č. 1210/90, dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1990R1210:20031001:CS:PDF>>.

¹⁸⁶Čl. 2 tamtéž.

¹⁸⁷Článek 4 tamtéž.

Nejdůležitější náplní práce sítě je zkoordinovat všechny složky tak, aby od nich obdržené informace přispívaly plnění politiky životního prostředí.

Organizace agentury

Agentura se skládá ze tří hlavních orgánů, rozhodovacího, výkonného a poradního. Jejich struktura, složení a povinnosti už byly několikrát zmíněny v předešlém textu, pozastavme se však a připomeňme následující.

Správní rada Agentury pro životní prostředí přijímá tři typy dokumentů. Prvním je víceletý pracovní program, druhým roční pracovní program a posledním výroční zpráva o činnostech agentury za uplynulý kalendářní rok¹⁸⁸. Rada se skládá klasicky z jednoho zástupce každého členského státu a ze dvou zástupců Komise. Mezi tyto dva představitele Komise uvnitř správní rady agentury patří ředitel Generálního ředitelství pro životní prostředí, ochranu přírodních zdrojů a biodiverzitu a ředitel Společného výzkumného střediska (instituce, se kterými agentura spolupracuje na základě článku 15 nařízení). Země, účastníci se činnosti agentury, mohou vyslat do rady své zástupce. Evropský parlament dosadí do správní rady dva vědecké pracovníky s mimořádnou kvalifikací v oblasti ochrany životního prostředí, kteří by se mohli zasloužit o osobní přínos k práci agentury¹⁸⁹.

V čele agentury stojí výkonný ředitel, zákonný zástupce agentury, zajišťující řízení a běžný chod administrativy. Zodpovídá za uskutečnění rozhodnutí a programů přijatých správní radou. Zprostředkovává spojení agentury s členskými státy a institucemi Společenství¹⁹⁰.

Správní radě a řediteli pomáhá vědecký výbor složený s expertů v oblasti životního prostředí jmenovaných správní radou na čtyři roky s možností opakovaného zvolení. Vědecký výbor se vyjadřuje ke všem vědeckým otázkám týkajícím se úkolů realizovaných správní radou nebo ředitelem¹⁹¹. Pokud jde o složení výboru, tak neexistuje žádné pravidlo, podle něhož by jednotliví členové výboru pocházeli v toho či onoho členského státu, což je logické pokud bereme v úvahu jeho vědecký a ne politický charakter. Podle vnitřních pravidel agentury by jejich počet neměl přesáhnout dvacet členů. V současné době se výbor skládá z devatenácti členů, se zastoupením států vstupujících do EU spolu s Českou republikou v roce 2004 jako Slovinsko, Maďarsko, Polsko a Slovensko¹⁹². Zajímavé u tohoto orgánu je, že se funkční období členů vědeckého výboru neshoduje s délkou, na kterou je přijímán víceletý pracovní program, nezbytný pracovní nástroj agentury. Zatímco členové výboru setrvávají ve funkci čtyři roky, víceletý plán běží po dobu pěti let. Bylo by tedy logičtější zajistit časovou shodu mezi funkčním obdobím orgánu s dobou plnění víceletého plánu, jako tomu je například u výkonného ředitele agentury. Pak by nemuselo docházet k tomu, že jedni členové spolupracují na přijetí plánu a poté co funkci opustí, tak zase jiní hodnotí jeho výsledky a přijímají nový¹⁹³.

¹⁸⁸Studie Mounira Meddeb v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 249.

¹⁸⁹Nařízení Rady (EHS) č. 1210/90.

¹⁹⁰Čl. 9 tamtéž.

¹⁹¹Čl. 10 tamtéž.

¹⁹²Stránky agentury: www.eea.europa.eu.

¹⁹³Studie Mounira Meddeb v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 248 - 249.

Rozpočet

Pravidelně sestavovaný rozpočet agentury, pro rok 2008 plánovaný ve výši 30 milionů eur¹⁹⁴, zajišťuje finanční chod instituce. Příjmy agentury se z převážné části sestávají z dotace Společenství spadající do zvláštní kapitoly celkového rozpočtu EU a plateb za poskytované služby. Dotace z rozpočtu tvoří součást balíku financí pro oblast životního prostředí, stejně jako příjmy Generálního ředitelství pro životní prostředí Evropské komise, což často způsobuje konkurenci mezi oběma strukturami. Není pak divu, že vztahy mezi agenturou a generálním ředitelstvím jsou občas mírně napjaté. Výdaje agentury pak pokrývají platy zaměstnanců, správní výdaje, provozní náklady a vše ostatní nezbytné pro řádný chod¹⁹⁵.

Spolupráce s dalšími institucemi a orgány

Jak už jsme již uvedly dříve, agentura spolupracuje s dalšími institucemi a projekty Společenství v oblasti životního prostředí. Vedle toho také aktivně spolupracuje s Evropskou agenturou pro výzkum vesmíru, Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Radou Evropy, Mezinárodní energetickou agenturou, OSN a jejími specializovanými agenturami, především pak Program OSN pro životní prostředí (UNEP), Světovou meteorologickou organizací a Mezinárodní agenturou pro atomovou energii. S těmito i se „třetími zeměmi“ podílejícími se na práci agentury si navzájem vyměňují agentura údaje, informace, odborné posudky, metodiky shromažďování, analýzy a posuzování údajů, jež jsou předmětem zájmu všech zúčastněných a jsou nezbytné pro úspěšné ukončení prací agentury¹⁹⁶.

¹⁹⁴Čl. 07 03 09 Souhrnného rozpočtu pro rok 2008.

¹⁹⁵Tamtéž, s. 250.

¹⁹⁶Čl. 15 nařízení Rady (EHS) č. 1210/90.

3.6 Agentury Evropské unie působící v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti

Následující dva zástupci umístění do oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti napomáhají EU k tomu, aby svým občanům zajistila ochranu při výkonu zaměstnání, ať už ho provozují ve své zemi nebo za ním putují do jiné členské země. Tím že shromažďují informace a znalosti z této široké oblasti, konzultují sociální partnery a příslušné národní orgány přispívají ke zlepšení situace a k nalezení preventivních opatření.

3.6.1 Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound)

Rok založení: 1975

Ředitel: Willy Buschak

Počet zaměstnanců: 101¹⁹⁷

Adresa: Wyattville Road, Loughlinstown, Dublin 18, Irsko

Internet: www.eurofound.eu.int

Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek patří mezi nejstarší agentury EU. Byla založena v roce 1975 s cílem napomáhat ke zlepšení životních a pracovních podmínek obyvatelů členských států Společenství. Zabývá se zkoumáním zjištěných výsledků a nabytých poznatků v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti týkajících se životních a pracovních podmínek. Získané informace zprostředkovává vládám, zaměstnavatelům, odborovým organizacím a Evropské komisi a poskytuje rady založené na nezávislém a srovnávacím výzkumu.

Výzkumy nadace uskutečňuje zejména v souvislosti s následujícími otázkami:

- pracovní podmínky zaměstnanců jako je organizace práce, pracovní doba, flexibilita, atd.,
- životní podmínky občanů Společenství týkající se jejich každodenního života jako je vyváženost mezi pracovním a rodinným životem, dostupnost sociálních služeb a pomoc při hledání zaměstnání, atd.,
- průmyslové vztahy související se změnami a restrukturalizacemi podniků v členských zemích Společenství, právo na vytváření odborových organizací z řad zaměstnanců, atd.

Nadace zřídila Evropské středisko pro monitorování změn (EMCC), jež má předpokládat a upozorňovat na možné změny v podnicích za účelem podpory sociálního a hospodářského pokroku¹⁹⁸.

¹⁹⁷Údaj převzat z Výkazu příjmů a výdajů Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek na rozpočtový rok 2008, s. 4, dostupný z <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0005:0008:CS:PDF>.

¹⁹⁸Publikace Evropské agentury pro vás pracují v celé Evropě, s. 6.

Zřízení nadace

Nadace byla založena stejným způsobem jako většina ostatních agentur EU, nařízením Rady (EHS) č. 1365/75 ze dne 26. května 1975. Sídlí v irském Dublinu. Mezi její náplň práce patří provádět rozbor, studie, výzkum, které by umožnily vědecky založený, systematický přístup ke zkoumaným problémům v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti. Na základě získaných znalostí nadace přispívá k navrhování a vytváření lepších podmínek v práci, ale i v běžném životě občanů. Lze tak činit na základě praktických zkušeností a pomocí aplikace faktorů vedoucí ke změnám. Prioritně nadace usiluje o zlepšení podmínek, ve kterých lidé pracují, o kvalitní organizaci práce a dobré vztahy na pracovišti. Zkoumá problémy, jež se spolu s výkonem pracovní činnosti objevují. Snaží se přispět k dlouhodobému zlepšení prostorového a časového rozvržení lidské činnosti. Pro dosažení svých cílů podporuje tato instituce výměnu informací a zkušeností v těchto oblastech a spravuje informační a dokumentační systém. Komunikuje například s vysokými školami, výzkumnými ústavy, úřady a organizacemi hospodářského a sociálního života, pořádá nejrůznější semináře, kurzy i konference¹⁹⁹.

Organizace nadace

Organizace Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek má tripartitní strukturu složenou ze správního orgánu zde nazývaného „řídící rada“, předsednictva rady a výkonného ředitele a jeho náměstků.

Řídící radu nadace tvoří zástupce vlády každého členského státu, představitel organizace zaměstnanců za každý členský stát, představitel organizace zaměstnavatelů za každý členský stát a tři členové zastupující Komisi. Funkční období všech členů je tříleté s možností prodloužení. Rada si zvolí své předsednictvo sestávající se z předsedy, místopředsedů rady a dalších členů. Jedním z úkolů řídící rady je přijetí ročního pracovního programu a víceletého, který je zde vypracován na období čtyř let²⁰⁰.

Ředitel řídí činnost nadace nejdéle po dobu pěti let, s možností opakovaného jmenování. Do funkce ho dosazuje Komise ze seznamu uchazečů předloženého řídící radou²⁰¹. Zde vidíme rozdíl oproti jiným agenturám (například poslední představená Evropská agentura pro životní prostředí nebo níže uvedená Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci), kde na rozdíl od Komise na návrh řídící rady jmenuje ředitele správní rada na návrh Komise.

¹⁹⁹Nařízení Rady (EHS) č. 1365/75.

²⁰⁰Čl. 6 tamtéž.

²⁰¹Čl. 8 tamtéž.

3.6.2 Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA)

Rok založení: 1994

Ředitel: Jukka Takala

Počet zaměstnanců: 59²⁰²

Adresa: Gran Via 33, 48009, Bilbao, Španělsko

Internet: www.osha.europa.eu

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci hájí hlavní cíl evropské sociální politiky a politiky zaměstnanosti a to zlepšování bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při výkonu jejich povolání. Vzhledem k tomu, že pracovníci se za prací v rámci Společenství mohou volně pohybovat z jednoho členského státu do druhého, přesahuje tato problematika hranici znalostí a zdrojů jedné členské země a je tedy nutné zajistit kontrolu bezpečnosti a zdraví při práci na nadnárodní úrovni. Proto vznikla tato agentura, která shromažďuje široký potenciál znalostí a informací o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zvláště správné praxe v oblasti prevence, a dělí se o ně nejen s členskými státy, ale i s dalšími evropskými institucemi, sociálními partnery, mezinárodními organizacemi a dalšími orgány²⁰³.

Na základě kvalitních informací lze zvýšit úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při jejich práci. Agentura takové informace shromažďuje, aby je mohla použít pro vytvoření komplexní sítě webových stránek na toto téma. Organizuje kampaně, vede aktivní publikační činnost ve formě odborných zpráv nebo informačních listů pokrývajících širokou škálu problémů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci²⁰⁴.

Za účelem šíření informací poskytovaných agenturou byla v jednotlivých zemích vytvořena kontaktní centra řízena převážně orgány zabývajícími se problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na národní úrovni²⁰⁵.

Zřízení agentury

Agentura byla zřízena nařízením Rady (ES) č. 2062/94 ze dne 18. července 1994. Sídlo bylo vybráno ve Španělsku, ve městě Bilbao.

Úkoly agentury

Pro dosažení cílů jako je podpora zlepšení pracovního prostředí pokud jde o bezpečnost a ochranu zdraví pracujících plní agentura následující úkoly podle článku 3 nařízení:

²⁰² Údaj převzat z výroční zprávy agentury za rok 2006, s. 18, dostupný z http://osha.europa.eu/publications/annual_report/.

²⁰³ Stránky portálu Evropské unie „Evropa“ o Evropské agentuře pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci: http://europa.eu/agencies/community_agencies/osha/index_cs.htm

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ Tamtéž nebo publikace Evropské agentury pro vás pracují v celé Evropě, s. 14.

- „shromažďovat, analyzovat a šířit technické, vědecké a hospodářské informace v členských státech s cílem informovat subjekty Společenství, členské státy a subjekty, které na tom mají zájem; účelem shromažďování je zjišťovat rizika a osvědčené postupy, jako i stávající priority a programy členských států a poskytovat nezbytné informace pro priority a programy Společenství,
- shromažďovat a analyzovat technické, vědecké a hospodářské informace o výzkumu týkajícím se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o dalších výzkumných činnostech, které obsahují hlediska související s bezpečností a ochranou zdraví při práci, a šířit výsledky výzkumu a výzkumných činností,
- podporovat a posilovat spolupráci a výměnu v oblasti informací a zkušeností mezi členskými státy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně informací o vzdělávacích programech,
- pořádat konference, semináře a výměny odborníků z členských států v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- podávat orgánům Společenství a členským státům objektivní informace technické, vědecké a hospodářské povahy, které jsou nezbytné pro určení a provádění rozumné a účinné politiky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; za tím účelem poskytovat zejména Komisi technické, vědecké a hospodářské informace nezbytné pro řádné plnění úkolů týkajících se identifikace, přípravy a hodnocení právních předpisů a opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, zejména pokud jde o dopad právních předpisů na podniky, zvláště malé a střední
- ve spolupráci s členskými státy zřídit a koordinovat síť uvedenou v článku 4 s ohledem na agentury a organizace na vnitrostátní úrovni, na úrovni Společenství a na mezinárodní úrovni, které poskytují tento typ informací a služeb,
- shromažďovat a poskytovat informace o otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pocházející ze třetích zemí a mezinárodních organizací a jim určené [Světová zdravotnická organizace (WHO), Mezinárodní organizace práce (MOP), Panamerická zdravotnická organizace (OPS), OMI atd.],
- poskytovat technické, vědecké a hospodářské informace o metodách a nástrojích určených k provádění preventivních činností, zjišťovat osvědčené postupy a podporovat preventivní opatření, přičemž se věnuje zvláštní pozornost specifickým obtížím malých a středních podniků. Pokud jde o osvědčené postupy, měla by se agentura zaměřit zejména na postupy vytvářející praktické nástroje, jež lze použít pro vypracování hodnocení rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pro stanovení opatření proti těmto rizikům,
- přispívat k rozvoji strategií a akčních programů Společenství v oblasti podpory bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, aniž jsou dotčeny pravomoci Komise.
- Agentura zajistí, aby byly šířené informace srozumitelné konečným uživatelům. K tomuto účelu úzce spolupracuje s ústředními kontaktními místy členských států uvedenými v čl. 4 odst. 1 v souladu s čl. 4 odst. 2.²⁰⁶

Informační síť

Agentura vytváří síť zahrnující informace od vnitrostátních sítí, včetně vnitrostátních organizací sociálních partnerů a ústředních kontaktních míst členských států a dalších středisek. Ústřední kontaktní místa hrají roli zprostředkovatele informací pro agenturu a

²⁰⁶ Čl. 3 nařízení Rady (ES) č. 2062/94.

koordinátora v rámci dohody mezi každým kontaktním místem a agenturou. Agentura může uzavírat dohody rovněž s tematickými středisky, kterými se stávají příslušné vnitrostátní orgány nebo vnitrostátní instituce působící v některých oblastech zvláštního zájmu. Součástí sítě pak mohou být i tematická střediska pro zvláštní úkoly²⁰⁷.

Organizační struktura

Pramen: www.osha.europa.eu

Organizační struktura Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci je stejně jako u předchozí agentury složena z řídicí rady, předsednictva a výkonného ředitele.

Řídicí rada je složena opět ze zástupce za každý členský stát, představitele organizace zaměstnavatelů z každého státu, představitele organizace zaměstnanců z každého státu a tří zástupců Komise. Členské státy usilují při předkládání seznamu kandidátů o rovnoměrné zastoupení jednotlivých dotčených hospodářských odvětví a vyrovnané zastoupení mužů a žen. Funkční období členů rady je tříleté s možností prodloužení. Zasedání rady se mohou účastnit pozorovatelé z třetích zemí, orgánů a subjektů Společenství a mezinárodních organizací. Vstup je povolen předsedovi řídicí rady a řediteli z Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek. Řídicí rada určuje strategii agentury. Na každý rok schvaluje roční pracovní plán, který musí být v souladu s plánem víceletým v tomto případě čtyřletým oba vypracované ředitelem²⁰⁸.

Řídicí rada zřídí předsednictvo složené z jedenácti členů zahrnující předsedu řídicí rady, její tři místopředsedy a koordinátorů z každé skupiny rady²⁰⁹.

Ředitel, stěžejní osoba agentury, je jmenován řídicí radou na návrh Komise na období pěti let²¹⁰.

²⁰⁷ Čl. 4 Síť tamtéž.

²⁰⁸ Čl. 8 Řídicí rada tamtéž.

²⁰⁹ Tamtéž.

²¹⁰ Čl. 11 Ředitel tamtéž.

Kontrola souladu s právem

Článek 22 nařízení uvádí, jak je zajištěna kontrola souladu s právem u této agentury. „Každý úkon agentury, ať už předpokládáný či výslovný, může být předložen jakýmkoli členským státem, jakýmkoli členem řídicí rady nebo třetí osobou, které se přímo a osobně týká, Komisi, aby zkontrolovala jeho soulad s právem. Věc musí být Komisi předložena ve lhůtě patnácti dnů ode dne, kdy se zúčastněná osoba dozvěděla o sporném úkonu. Komise rozhodne ve lhůtě jednoho měsíce. Pokud v této lhůtě nerozhodne, považuje se to za zamítavé rozhodnutí.“

3.6.3 Podpora realizace sociální politiky a politiky zaměstnanosti prostřednictvím agentur EU

Založení první agentury působící v oblasti zlepšování životních a pracovních podmínek reagovalo na přijetí prvního akčního programu pro sociální politiku Společenství na evropském summitu v Paříži konaném roku 1974. O rok později byl založen první, o deset let později druhý orgán, aby doprovázely instituce Společenství v realizaci cílů určených sociálním akčním programem. Existoval sice Poradní výbor pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci zaměřený na pomoc Komisi při přípravě a provádění činností ve jmenované oblasti, nicméně bylo nutné ustavit specializovaný orgán pověřený sběrem a vyhodnocováním informací, tak aby připravovaná opatření byla založena na pravdivých a skutečných údajích. V roce 1975 vznikla Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek, která měla sběr a analýzu informací zajišťovat. Vznikem orgánu tohoto typu, druhého v pořadí, pokračoval vývoj specializovaných institucí nazývaných „decentralizované“ zaměřených na sběr informací, analýzu, přípravu a provádění politik Společenství. Tendence neustále posilovat bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků, jeden z nejdůležitějších cílů sociální politiky, s sebou přinášela snahu o harmonizaci právních předpisů v jednotlivých členských zemích. Z tohoto důvodu se uvažovalo o založení druhé specializované agentury shromažďující informace z území celého Společenství. V tomto duchu nová Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci spatřila světlo světa roku 1994. Její pole působnosti vycházelo z daleko širší domény než v kompetenci nadace, protože agentura hlouběji pronikala do oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tím že budovala síť zahrnující existující národní informační centra, kontaktní místa a tematická střediska. Zřízení druhé agentury v dané oblasti potvrzuje neustálý vývoj a rozšiřování problematiky spojené s ochranou zdraví a zajištění bezpečnosti lidí při práci, kterou se Společenství na nadnárodní úrovni zabývalo. Komise už neměla prostředky proto, aby všechno realizovala sama, přenesla tedy druhotné úkoly a technické otázky zlepšování bezpečnosti a ochrany pracovníků na decentralizované agentury²¹¹.

Organizační struktura nadace i agentury se skládá ze dvou hlavních orgánů - správní rady a ředitele. Přestože obě instituce spadají do stejné oblasti a vykazují mnoho společných rysů, několik rozdílů zde najdeme. Nadace pověřená sběrem a poskytováním vědeckých informací a technických údajů opírá své nabyté vědomosti o odbornost výboru expertů, jenž asistuje ostatním orgánům nadace tak, že jim poskytuje názory na činnosti nadace. Členové výboru jsou jmenováni Radou na návrh Komise na dobu tří let. Komise dbá na to,

²¹¹Studie Frédériqua Suqueta a Stéphana Raffeneaua v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 259 - 263.

aby byly zastoupeny spravedlivě všechny členské státy, a aby byla zachována nezávislost a objektivnost výboru expertů²¹².

Na rozdíl od nadace nedisponuje Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci speciálním výborem expertů. Její role je daleko omezenější než funkčně starší nadace. Zavedení výboru expertů se v tomto případě nepokládalo za nutné. Agentura informace neprodukuje, ale shromažďuje ze všech dostupných zdrojů a vytváří informační síť. Z tohoto důvodu se zaměřuje více než na expertnost, na spolupráci s vnějšími účastníky podílejícími se na společných aktivitách. Správní rada, v tomto případě „řídící rada“, je otevřena vnějším pozorovatelům²¹³. Jestliže se předseda řídící rady a ředitel Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek smějí účastnit zasedání řídící rady jako pozorovatelé, veškerá širší otevřenost rady lze jen po konzultaci s Komisí. Se souhlasem Komise může rada pozvat zástupce „třetích zemí“, orgánů a subjektů Společenství nebo mezinárodních organizací, kteří přispívají k větší objektivitě a důvěryhodnosti činnosti agentury²¹⁴.

Funkce nadace a agentury

Nadace i agentura byly vytvořeny, aby pomáhaly institucím Společenství a zejména Komisi v přípravě a realizaci sociální politiky na evropské úrovni. Jelikož obě působí ve stejné „branži“, riskují, že se jejich činnosti budou překrývat, přestože nadace zabírá daleko širší pole působnosti. Obě usilují o posílení sociálního dialogu, nadace disponuje navíc poradní funkcí institucím EU, zatímco agentura se omezuje pouze na sběr a šíření informací. Téměř jednotné pole působnosti vyžaduje striktní rozdělení jednotlivých funkcí každé z nich. Jedna s relativně širokými kompetencemi, druhá založena později plní úkoly ve velmi úzce specializovaném sektoru.

Nadace připravuje pro každé čtyři roky dlouhodobý plán spolu s každoročním programem priorit. Od začátku existence se zaměřila hlavně na témata spojená s vývojem společného trhu, demografickými a strukturálními změnami a na problém nezaměstnanosti. Neustále se rozvíjející evropská sociální politika přinesla potřebu zřídit další agenturu doplňující činnost nadace a ostatních orgánů Společenství. Jak bylo řečeno, agentura působí v úzkém okruhu sociální politiky zabývající se tématem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jejím nejdůležitějším cílem je vytvářet panevropskou síť informací, ze které zákonodárci čerpají při přípravě legislativy pro bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců²¹⁵. Podle názoru Rady je „shromažďování, zpracování a analýza podrobných, věrohodných a objektivních vědeckých, technických a hospodářských údajů nezbytné pro poskytování informací institucím Společenství, členským státům a zájmovým subjektům, aby tak mohly vyhovět všem podaným žádostem, přijímat nezbytná opatření pro bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců a zajišťovat odpovídající informace dotyčné osoby“²¹⁶. Přestože je agentura takto úzce zaměřena a její úkoly jsou relativně jasně definovány, není zcela vyloučeno možné překrývání s činností nadace.

²¹²Nařízení Rady (EHS) č. 1365/75.

²¹³Čl. 9 Pozorovatelé nařízení Rady (ES) č. 2062/94.

²¹⁴Studie Frédériqua Suqueta a Stéphana Raffeneaua v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 267 - 268.

²¹⁵Studie Frédériqua Suqueta a Stéphana Raffeneaua v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*, s. 274 - 275.

²¹⁶Šesté odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 2062/94.

Upozornění na riziko zdvojení činností dokonce figuruje v zakládajícím nařízení Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, kde se uvádí, že agentura bude „zároveň udržovat úzký vztah se subjekty a programy na úrovni Společenství, zejména s Evropskou nadací pro zlepšení životních a pracovních podmínek, s cílem vyhnout se zdvojení činností“²¹⁷. Z obavy překrývání činností uzavřely v červenci 1998 obě agentury společnou dohodu o doplňkovosti aktivit a snaze zamezit zdvojení činností. Svoji práci koordinují díky pravidelným kontaktům a podávání zpráv o vlastních programech aktivit²¹⁸.

Na rozdíl například od Poradního výboru pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci, který se přímo zapojuje do rozhodovacího procesu, ani nadace ani agentura žádnou takovou pravomoc nemají. Sběrem a analýzou informací k přijetí rozhodnutí přispívají, nijak se ho však neúčastní. Role nadace spočívá mimo jiné i ve vyhodnocování problematiky spojené s bezpečností a ochranou zdraví zaměstnanců, na jehož základě pak poskytuje rady orgánům Společenství²¹⁹. „Při plnění svých povinností přihlíží nadace k politikám Společenství v těchto oblastech a objasňuje orgánům Společenství zamýšlené cíle a směry, zejména předáváním vědeckých poznatků a technických údajů.“²²⁰ Nic takového však nenajdeme u agentury, ta pracuje jenom s informacemi.

²¹⁷Čtrnácté odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 2062/94.

²¹⁸Studie Frédériqua Suqueta a Stéphana Raffeneaua v publikaci *Les Agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*.

²¹⁹Tamtéž.

²²⁰Čl. 2 odstavec 2 nařízení Rady (EHS) č. 1365/75

4 HODNOCENÍ AGENTUR EU

V práci byly agentury nejprve přiblíženy díky zaměření, pravomocem, a tendencím ve vývoji. Poté následovala detailní prezentace několika vybraných agentur umožňující zamyslet se nad výsledným přínosem, jakožto možným úskalím vyplývajícím z praxe EU zřizovat tyto decentralizované a specializované orgány. To jak by mohla vypadat budoucnost tolika agentur v příštích letech, naznačuje současná debata mezi institucemi o schodě na celkové vizi o místě agentur v systému správy EU.

4.1 Přínos agentur EU

Komise evropské agentury vytváří za účelem přesunu pravomocí v různých oblastech politik, což ji umožňuje soustředit se více na své vlastní klíčové úkoly. V rámci Unie existuje také spousta programů, jejichž správa spadá do kompetence Komise, ale převodem na vnější subjekt ve formě výkonných agentur získává Komise větší prostor pro plnění vlastních institucionálních povinností.

Agentury se mohou na svěřený úkol od Komise daleko lépe soustředit a vykonávat ho nezávisle. Svým odborným, technickým a vědeckým přístupem mohou docílit věrohodných a komplexních údajů o realitě dané problematiky, kterou se zabývají.

Neopomenutelným přínosem agentur je podpora rozhodovacího procesu. Svým vysoce respektovaným vědeckým nebo technickým know-how, přispívají k přípravě a přijímání efektivních rozhodnutí. Staví na vědeckém základě poskytovaných informací, čímž napomáhají institucím lépe tvořit zákony, vládnout a chránit občany. Bdí totiž často nad bezpečností občanů, tím že kontrolují potraviny, léky nebo i leteckou přepravu.

Agentury nejsou otevřeny jen institucím EU, členskými státy, zájmovým skupinám nebo občanům, berou v úvahu také účast „třetích zemí“, které se mohou podle potřeby a na základě sdílených zájmů s EU zapojit do činnosti některých agentur. Například hrály agentury důležitou roli při pomoci některým „třetím zemím“ více se seznámit s *acquis* a osvědčenými postupy Společenství²²¹.

Spoluprací s vnitrostátními orgány, prostřednictvím kontaktní sítě partnerů, mají objektivní údaje o realitě v jednotlivých členských státech i mimo ně a posouvají rozhodnutí směrem k lepšímu výsledku. Mohou být o krok blíž než Komise skutečnému stavu věcí, o kterých se rozhoduje a tím ji značnou měrou pomoci.

Pokud se agentury aktivně nezapojují do rozhodovacího procesu, vytváří jednak sítě informací nebo hrají důležitou roli při iniciování veřejné diskuze na evropské nebo mezinárodní úrovni.

Agentury prokázaly svoji důležitost zejména v oblasti sdílených pravomocí, kde musí být provádění nových politik na úrovni EU doprovázeno úzkou spoluprací mezi členskými státy a EU. Kdyby sdílení pravomocí na úrovni EU spočívalo na institucích samotných,

²²¹Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o evropských agenturách z 11. 3. 2008, s. 3.

mohlo by se setkat s odporem²²². Svou přítomností v mnoha členských státech zvyšují povědomí občanů o EU a snaží se je přesvědčit o efektivitě a transparentnosti orgánů a institucí EU.

Agentury mohou rovněž zlepšit fungování vnitřního trhu, nebo například povzbudit obchod mezi zeměmi. Tak se stalo vytvořením ochranné známky Společenství a úřadu, který je uděluje. Výrobky evropských producentů mohou být od doby jeho vzniku chráněny po celém území Unie, podniky mohou snížit náklady, tím že stačí registrace ochranné známky pouze u úřadu a platí v každé zemi. Odpadá obava, že někdo jiný použije stejné nebo podobné označení produktu.

4.2 Kritika agentur EU

První na co velmi často narážejí kritiky decentralizovaných agentur je absence schody o jejich účelu a roli mezi institucemi. Zřizují se jednotlivě způsobem, kdy Komise navrhne a Evropský parlament nebo Rada rozhodne. V současné době ale chybí celková vize postavení agentur mezi orgány a institucemi EU.

Především ze strany Evropského parlamentu přichází pochybnosti, zdali bylo ve všech případech nezbytně nutné agenturu založit, jestli by se stejně dobře její úkoly nedaly provést někde jinde na komunitární či národní úrovni. Není totiž vždy dostatečně zřejmé, že jsou činnosti vykonávány v decentralizované agentuře účinněji a efektivněji než přímo v Komisi či jinde. Obává se dále rizika dvojího výkonu činností, buď podobnými agenturami nebo agenturou a jiným orgánem evropským nebo vnitrostátním. Překrývání v oblastech činností totiž způsobuje větší náklady, právě i v důsledku zdvojení práce v oblasti správy²²³. Dále upozorňuje na nedostatečnou kontrolu Komisí při stávajícím počtu zástupců v organizační struktuře agentur.

Nabízí se otázka, zdali může být Komise vůbec dostatečně odpovědná za rozhodování agentur, když její účast v nich je vždy pouze menšinová a její rozhodovací pravomoc velmi slabá. Počet zástupců Komise se ve správních radách pohybuje od jednoho do šesti zástupců, dokonce i bez možnosti hlasovat. Parlament velmi ostře kritizuje Komisi, že ta „*již nepovažuje decentralizované agentury za nástroj provádění svých politik a pokusila se zcela zbavit odpovědnosti za decentralizované agentury, např. tím, že vnitřní auditor Komise by již neměl být příslušný pro kontrolu decentralizovaných agentur a měl by pouze potvrdit, že jejich vlastní kontrola odpovídá mezinárodním normám*“²²⁴.

Nedochází přes agentury k návratu pravomocí do rukou členských států tam, kde je přenesly na orgány EU (společné, komunitární politiky)? Nezpůsobuje přítomnost zástupce každého členského státu v agentuře spíše politizaci těchto orgánů EU než jejich nezávislost? I jejich počet je někdy velmi nepoměrný a u agentur s menším počtem zaměstnanců se číslo 27 zástupců členských států a k nim připojených dalších zástupců institucí jeví jako příliš vysoké.

²²²Tamtéž.

²²³Poznatek jako obecný nedostatek agentur prezentován Výborem pro rozpočtovou kontrolu EP v Návrhu zprávy o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské nadace odborného vzdělávání za rozpočtový rok 2006 (C6-0381/2007 – 2007/2056(DEC)).

²²⁴Tamtéž.

Se členskými státy EU souvisí další problematická oblast a to vybírání sídla pro nové agentury. Získání sídla některé evropské agentury se stalo za poslední léta tak prestižní záležitostí, že se vždy pro jeho získání rozpoutává soutěž, která nemá pouze charakter zviditelnění se mezi státy, ale i technické nebo ekonomické důvody. Nové státy Unie se odkazují na slib přiřadit sídla agentur novým členům, na což však zapomínají státy staré EU. Je tak vyvíjen tlak na instituce, aby obdařily stále větší počet zemí některou z evropských agentur. Z důvodů nátlaků jednotlivých kandidátů tak pak někdy dojde i k tomu, že není výběr sídla přísně logický, ale spíše politický, což však vede ke vzniku vysokých nadbytečných nákladů. Instituce by se měly tudíž vyvarovat založení nové agentury v budoucnu například jen proto, aby dalšímu státu splnily sen o umístění agentury na jeho území.

V souvislosti s financováním agentur je Evropská unie často kritizována, že výše ročních příspěvků rok od roku závratně narůstá, za rok 2006 dosáhla výše rozpočtu pro 24 agentur téměř 1,1 miliardy eur²²⁵, kdy agenturou s nejvyšším rozpočtem byla Evropská agentura pro obnovu (kolem 270 milionů eur)²²⁶ a agenturou s nejnižším rozpočtem Evropská policejní akademie (kolem 5 milionů eur)²²⁷. Parlament dodává, že pouze dvě agentury jsou zcela nezávislé na dotacích EU (OHIM, CPVO), zatímco ostatní závisí na evropských dotacích²²⁸.

Dalo by se zamyslet i nad otázkou nákladů – přínosů agentur, které pracují daleko od institucí Unie, neboli jsou přínosy u decentralizace agentur takové, aby ospravedlnily náklady vynaložené na jejich provoz? Do současné doby ale bohužel nebyla vypracovaná žádná studie, která by dané hledisko nějakým způsobem hodnotila.

4.3 Budoucnost agentur EU

Momentálně se nejvíce debat o evropských agenturách točí kolem společného rámce ve formě interinstitucionální dohody, který by pomohl objasnit a sjednotit funkce a pracovní metody. Při současném počtu „tradičních“ agentur je rozmanitost jejich zaměření dost velká, což o nich vytváří pochybnosti jako o celku. Celý systém může kvůli rozdílným úlohám, struktuře a profilu působit neprůhledně a vyvolávat pochybnosti o odpovědnosti a legitimitě. Mohou se objevovat i obavy z toho, aby se agentury nevměšovaly do oblastí, které přísluší subjektům tvořícím politiku EU. Odpovědnost dalších institucí vůči agenturám a zejména vůči Komisi trpí tím, že není vymezen jasný rámec a stanoveny povinnosti²²⁹.

²²⁵Tamtéž.

²²⁶Evropská agentura pro obnovu - Zveřejnění konečné účetní uzávěrky v rozpočtovém roce 2006 (2007/C 261/05), dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:261:0013:0015:CS:PDF>>.

²²⁷Evropská policejní akademie - Zveřejnění konečné účetní uzávěrky v rozpočtovém roce 2006 (2007/C 261/17), dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:261:0052:0053:CS:PDF>>.

²²⁸Návrh zprávy o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské nadace odborného vzdělávání za rozpočtový rok 2006 (C6-0381/2007 – 2007/2056(DEC)).

²²⁹Vyplývá ze sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě s názvem Evropské agentury – cesta vpřed.

Komise předpokládá, že nalezením a schválením společného rámce regulačních agentur²³⁰ by vnesla jasný dojem o místě a účelu decentralizovaných subjektů EU. Vždy budou existovat rozdíly mezi nimi, nicméně by se měl najít co nejlepší společný přístup, který by umožnil na ně nahlížet jako na celek v evropské správě a zároveň by plně respektoval specifika každé z nich. Nejdříve by se společný rámec aplikoval na nově vzniklé agentury, jelikož za současné situace by bylo nanejvýš obtížné do něj včlenit i ty existující. Ty by mohly ke společnému rámci přistupovat postupně, například při provádění revizí jednotlivých zřizovacích dokumentů, ve kterých by se jeho principy, pravidly a postupy inspirovaly.

Základními stavebními kameny společného přístupu k agenturám by měly být následující oblasti²³¹:

Právní základ: Evropská regulační agentura je nástrojem pro uskutečnění politiky Společenství, musí být tedy její zřizovací akt založen na Smlouvě o EU, specifickém právním základě této politiky. Výjimečně lze použít článek 308 Smlouvy o ES.

Sídla agentur: Určení sídla agentury by mělo být nedílnou součástí zřizovacího aktu. Výběr sídla by měli provést vedoucí představitelé členských států včas, aby mohlo být uvedeno ve zřizovacím dokumentu.

Úkoly agentur: Na základě úkolů, které agentury vykonávají, by je bylo možno rozdělit do několika skupin. První skupinu by tvořily agentury přijímající samostatná rozhodnutí právně závazná vůči třetím stranám: CVPO, OHIM, EASA a ECHA. Druhá skupina poskytuje přímou pomoc Komisi a případně členským státům ve formě technických a vědeckých posudků a/nebo zpráv o inspekci: EMSA, EFSA, ERA a EMEA. Dále pak agentury zodpovědné za provozní činnosti: EAR, GSA, CFCA, Frontex, Eurojust, Europol a CEPOL nebo agentury zodpovědné za shromažďování, analýzu a předávání objektivních, spolehlivých a srozumitelných informací a za navazování kontaktů: Cedefop, Eurofound, EEA, ETF, EMCDDA, EU-OSHA, ENISA, ECDC, FRA a Evropský institut pro rovnost žen a mužů. Poslední skupinou by byly agentury, dnes pouze CDT, které poskytují služby dalším agenturám a orgánům.

Struktura a fungování: Dohoda předkládá podobu, jakou by měla ctít organizační struktura agentur a zabývá se také vztahem s institucemi EU a s členskými státy.

Hodnocení a kontrola: Navrhuje se provést hodnocení s Komisí činností a provozu hned po vytvoření agentury. Na základě výsledků může Komise navrhnout revizi nebo případně zrušit zřizovací akt. Kontrola správného využívání zdrojů agentur by měla být provedena kontrolou rozpočtu, interním auditem, výroční zprávou Účetního dvora a absolutoriem z plnění rozpočtu.

Po předložení návrhu interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury se rozpoutala mezi institucemi debata, která na čas utichla, ale zase ožila po slibu Evropského parlamentu, že se v roce 2006 začne tímto problémem opět intenzivně zabývat. Parlament sice jistou aktivitu směrem k řešení problému agentur učinil,

²³⁰Pojem „regulace“ v Předloze interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury z roku 2005: „Regulaci“ je třeba odlišovat od „reglementace“ neboli přijímání závazných právních norem obecné platnosti. Nařízení tedy nemusí být vytvořené přijetím normativních aktů regulativní povahy. Může použít i jiné více podněcující prostředky, jako společné regulace, samoregulace, doporučení, odvolání na vědecký orgán, zapojení do sítě a sladění osvědčených postupů, hodnocení, uplatnění a provádění pravidel atd. Z toho vyplývá, že evropská „regulační“ agentura nemusí mít nutně pravomoc vydávat závazné právní normy.“

²³¹Převzato z Předlohy interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury z roku 2005.

podstatnějších úkonů, které by k návrhu směřovaly, však dosaženo nebylo. Z jeho hlavních požadavků na Komisi²³² bych zmínila například přísné dodržování zásady subsidiarity a řádného finančního řízení, na základě kterých vyžaduje od agentur zásah ve svěřených oblastech, jen pokud cíle nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států a pokud jich lze docílit lépe na úrovni Společenství²³³. Finance by měly být použity tak, aby bylo dosaženo co nejlepších výsledků s co nejmenšími náklady a v souladu s řádným finančním řízením²³⁴. Navrhuje rovněž úpravu počtu míst ve správní radě agentur a to na počet plnoprávných členů, který nepřekročí 10 % předpokládaných pracovních míst a celkově počet 20 plnoprávných členů. Také by bylo třeba stanovit závaznou finanční horizontální hranici pro agentury a v souvislosti se založením nového decentralizovaného orgánu nebo reformou stávajících určit zejména: druh, cíle, vnitřní strukturu, produkty, služby, klíčové postupy, cílovou skupinu, klienty, atd. jednotlivých agentur. Parlament odmítá účast svých zástupců ve správní radě, podle návrhu Komise v interinstitucionální dohodě, protože „by se zpochybnila způsobilost Parlamentu vykonávat nezávisle vnější kontroly, především v jeho roli orgánu pro absolutorium“²³⁵. Posledním a v současné chvíli aktuálním krokem Komise směrem k obnovení jednání bylo předložení hodnotícího sdělení o budoucnosti agentur z března tohoto roku²³⁶.

Stav interinstitucionální dohody je podle předloženého dokumentu takový, že nedosáhla žádného pokroku od svého vypracování, proto Komise zamýšlí další postup v utváření společného rámce pro regulační agentury EU. Má v úmyslu svůj návrh stáhnout a nahradit jej diskuzí mezi institucemi EU o dalším postupu u evropských agentur a na základě výsledků tohoto dialogu vytvořit nový společný přístup. Navrhuje informace o agenturách od všech institucí shromáždit díky fóru, které by hodnotilo zkušenosti s agenturami a jejich postavení v EU. Předpokládá důkladné hodnocení, směřující k vytvoření budoucího systému agentur EU. Netrvá nezbytně nutně na variantě interinstitucionální dohody, za možné považuje i jiné formy, ať už právně závazné, či nikoli²³⁷.

²³²Požadavky uvedené v Návrhu zprávy o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské nadace odborného vzdělávání za rozpočtový rok 2006.

²³³Čl. 5 odstavec 2 Smlouvy o ES.

²³⁴Čl. 274 Smlouvy o ES.

²³⁵Předloha interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury (2005).

²³⁶Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě - Evropské agentury – cesta vpřed (11. 3. 2008).

²³⁷Vyplývá ze sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě s názvem Evropské agentury – cesta vpřed.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo na základě dostupných dokumentů objasnit roli a úlohu evropských agentur v systému správy EU, jejich zaměření, pravomoci, tendence v daných obdobích vývoje. Obecné poznatky o agenturách jako celku měla pak práce následně demonstrovat na devíti vybraných agenturách, jejichž studie by odkryla a potvrdila skutečnou realitu o nich. Na základě získaných informací mělo být provedeno hodnocení fungování agentur jako celku s vyzdvihnutím přínosu a upozorněním na kritiky, kterými je práce agentur opředena. Přiblížení aktuální situace mělo následovat naznačení budoucího vývoje, který decentralizované orgány čeká.

Jednotlivé kapitoly přináší hlubší analýzu začínající od definování a vymezení agentur jako decentralizovaných a specializovaných orgánů v institucionálním prostoru EU, kde pracují po boku institucí (ale institucemi nejsou), až po jednotlivé aspekty jejich současného fungování. První kapitola agentury představuje jako subjekty umístěné v mnoha zemích Unie, založené proto, aby vykonávaly důležité úkoly Komise a jako výsledek decentralizace a externalizace, který byl součástí reformního procesu Komise. Rovněž poukazuje na tendence ve vývoji, kdy se nejprve objevují agentury zaměřené na podporu rozhodovacího procesu a sběr informací, později orgány se zapojením do výkonu rozhodnutí či pravomocí přijímat samostatná rozhodnutí právně závazná vůči třetím stranám. V poslední době pak dochází k hektickému nárůstu počtu agentur s různými pravomocemi, včetně agentur výkonných, které jsou zaměřeny výlučně na správu finančních programů EU. Nezapomíná se ani na formu zřízení na základě sekundárního evropského práva, kdy agentury vznikají buď na základě článku 308 Smlouvy o ES, nebo na odvětvovém smluvním základě, všechny obdařeny právní subjektivitou. Druhá kapitola přináší rozdělení na agentury podle pilířové struktury, kde lze obecně vyzkoušet jejich zaměření. Díky členění na regulační a výkonné agentury je možné zjistit rozdíly mezi „tradičními“ a výkonnými agenturami. Ty v zásadě vychází z toho, že na rozdíl od regulačních agentur, kde jsou úkoly každé z nich od sebe vzájemně odlišné (ikdyž se mohou někdy v lecčems překrývat), právní základy různé a vzdálenost od Komise někdy obrovská, výkonné agentury mají všechny stejné poslání. Jsou řízeny jediným právním základem a fungují v těsné blízkosti Komise po dobu předem určenou. Ze studia fungování agentur se pak dozvídáme o různé intenzitě pravomocí od pouhého sběru informací a správy informační sítě a žádném zásahu do rozhodovacího procesu po přijímání individuálních právních aktů. Přestože by měly mít agentury zhruba stejnou vnitřní administrativu, objevují se dosti značné rozdíly ve složení správní rady, zejména co se týče zástupců Komise, Rady nebo Parlamentu. I ve financování nalezneme odlišnosti. Většina agentur se neobejde bez příspěvku EU, jen pouhé dvě se samofinancují. Rozdíl ve výši rozpočtů je někdy závratný a od agentury s pouhými 5 miliony eur můžeme dospět až ke „gigantovi“ hospodařícímu s téměř 300 miliony eur. Práce poukazuje také na to, jak se vybírají sídla pro nové agentury, že se o ně soutěží, a že jsou někdy vybrána až dávno po založení, mezitím co agentura už dlouho působí ve svém dočasném sídle. Ve studii konkrétních devíti vybraných agentur máme možnost poznat chod agentur zblízka, souvislosti s jejich vznikem a zaměřením. U zástupců ze stejné oblasti působnosti ověřujeme společně i rozdílné rysy, stejně jako fakt, že jsou někdy blízko až tak, že se jejich aktivity mohou překrývat. Nacházíme zde i agenturu mezi ostatními ojedinelou, která vznikla za účelem výkonu specifického úkoly a již několik let patří mezi samofinancující a dokonce hospodařící s nemalými přebytky. Na závěr se nabízí hodnocení agentur současnosti s tím, že přes všechny silné stránky se na ně snáší silná vlna kritiky od

ostatních institucí (Parlament, Rada), jež vnáší do celé problematiky nejistotu o skutečné roli agentur ve správě Unie. Ta by se měla co nejrychleji vyřešit, aby instituce, vedle nichž agentury působí, na ně shodně pohlížely jako na přínos a ne na zbytečné provozní náklady navíc.

Agentury se přes všechny své prostudované klady, od usnadnění práce Komise externalizací výkonu některých činností, pomoci tvůrcům politik v právních, technických a vědeckých otázkách, držením důležitého know-how nebo širokosáhlým zaměřením od zdraví přes sociální politiku až po vnější vztahy, netěší všeobecné shodě o jejich skutečném přispění k fungování Unie a jejich místu v evropské správě. Přestože bychom mohli s Komisí o přínosech agentur souhlasit, jak ale zjistíme, zdali převyšují náklady k jejich dosažení? To už je těžší otázka, nad kterou si láme hlavu i současná Komise, neboť nebyla do této doby schopna takovou analýzu provést, aby pak s ní mohla podložit existenci agentur relevantními údaji. Největším oponentem obhajujících argumentů Komise, nezakládajících se na celkovém hodnocení agentur v systému evropské správy, je v současnosti Evropský parlament, jež se nespokojuje pouze s hlásáním chvály na agentury, ale pro dosažení dohody požaduje konkrétní důkazy a zlepšující změny, tak aby se opravdu ověřila přidaná hodnota, účinnost a přínos, ke kterým mají agentury směřovat. Domnívá se především, že „*Komise nedokázala věrohodně vysvětlit, v čem spočívá přidaná hodnota decentralizovaných agentur a proč jejich úkoly nelze stejně dobře provádět v rámci Komise, nebo, v mnoha případech, proč vůbec dané oblasti úkolů vyžadují aktivitu Evropské unie*“²³⁸. A tak se často i bez vysvětlení nebo bližší analýzy dopadu vytvořil za poslední roky opravdu neobvykle vysoký počet decentralizovaných orgánů. Spolu s rychlostí, nekoordinovaností, nepřeborným množstvím oblastí, do nichž mají zasáhnout, a výsledným počtem 35 agentur se z jejich skupiny stává spíše mírně chaotické prostředí, kde se vytrácí původní smysl vedoucí k jejich vzniku. Důsledky takové situace jsou podle stanoviska Parlamentu²³⁹ pak dalekosáhlé, především ve zbytečných nákladech na provoz sídla agentury daleko z dosahu Komise, nebo jak jsme se už dříve přesvědčili při zdvojování práce několika agenturami najednou. V tom případě se nabízí zhodnocení výkonu služeb, u nichž hrozí překrývání, jejich možné sloučení pod jednu agenturu nebo převedení na národní úroveň. S tím souvisí také závazek respektování principu subsidiarity, ke kterému se instituce EU hlásí. I zde by měla být subsidiaritě věnována zvýšená pozornost, jelikož se práce agentur velmi úzce dotýká. Nemělo by docházet k práci decentralizovaných orgánů tam, kde by se lépe uplatnila národní úroveň ani ke zbytečnému rozšiřování sféry vlivu EU.

Jak je patrné, současná situace si žádá neodkladné řešení. Už jen proto, že aktuální stav nikomu nepřispívá, ba naopak ještě omezuje a poškozuje agentury, o nichž nejsou větší pochybnosti, a které požadovanou přidanou hodnotu skutečně produkují. Ověřili jsme si, že decentralizované orgány Společenství skutečně plní některé odborné, vědecké a řídicí úkoly, a že hrají důležitou roli v institucionálním prostředí EU, což bylo obsahem hypotézy pro tuto práci. Zjistili jsme však, že kromě důležitosti je jejich role v současnosti mírně nejistá a to z postupně uvedených důvodů. Komise momentálně připravuje horizontální posouzení všech agentur, iniciuje dialog s Parlamentem a Radou pro dosažení jasné představy o tom, jakou roli by v budoucnu agentury měly hrát ve správě Unie. Jen tak je zřejmě možné pohlížet na agentury jako na důležitý příspěvek k provádění politik EU a skutečné producenty přidané hodnoty. Snahou by mělo být jednání opravdu rozjet, úzce

²³⁸Návrh zprávy o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské nadace odborného vzdělávání za rozpočtový rok 2006 Výboru pro rozpočtovou kontrolu EP, s. 19.

²³⁹Tamtéž.

spolupracovat s Radou a Parlamentem, zapojit i veřejnost, aby bylo dosaženo shody o tomto nedořešeném návrhu nejlépe dříve, než bude mít EU nový Parlament i novou Komisi²⁴⁰.

Věřím, že práce svým pojetím nastínila problematiku evropských agentur v rámci jejich vývoje i v současné chvíli, ukázala ji z několika zorných úhlů a mohla by být proto použita jako základ pro studium evropských agentur nebo pro pochopení a orientaci v probíhající debatě na evropské úrovni, která se doufejme, časem ještě zintenzivní. I nezainteresovaným stranám by mohla posloužit jako zdroj informací, vždyť pokud by se České republice podařilo získat vytoužené sídlo agentury spravující jeden z nejdražších a také nejambicióznějších evropských projektů, navigačního systému Galileo, měly bychom jednoho zástupce skupiny decentralizovaných orgánů EU přímo v blízkosti našich domovů.

²⁴⁰Rok 2009.

Seznam použitých zkratk

EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost
EAR	Evropská agentura pro obnovu
CARDS	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation
CdT	Překladatelské středisko pro instituce Evropské unie
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání
CEPOL	Evropská policejní akademie
CPVO	Odrůdový úřad Společenství
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast
EACI	Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace
EBOP	Evropská bezpečnostní a obranná politika
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí
EDA	Evropská obranná agentura
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIGE	Evropský institut pro rovnost žen a mužů
EMCC	Evropské středisko pro monitorování změn
EMCDDA	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost
EP	Evropský parlament
ERA	Evropská agentura pro železnice
ERC	Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum
ES	Evropské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání
EU	Evropská unie
Euratom	Evropské společenství atomové energie
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek
Eurojust	Evropská jednotka pro soudní spolupráci
Europol	Evropský policejní úřad
Eurostat	Evropský statistický úřad
EUSC	Satelitní středisko Evropské unie
Frontex	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států
GNSS	Evropský úřad pro dohled nad globálním družicovým navigačním systémem
ISS	Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti
NATO	Organizace Severoatlantické smlouvy
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu
OSN	Organizace spojených národů
Phare	Pomoc pro ekonomickou restrukturalizace Polska a Maďarska
PHEA	Výkonná agentura pro program veřejného zdraví

REA	Výkonná agentura pro výzkum
SAPARD	Speciální akční program pro předvstupní pomoc v oblasti zemědělství a rozvoje venkova
SZBP	Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie
Tacis	Technical Assistance for the Commonwealth of Independent States
Tempus	Trans-European mobility scheme for university studies
TEN-T EA	Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť
UNEP	Program OSN pro životní prostředí
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZEU	Západoevropská unie

Seznam tabulek

Tabulka 1 Seznam současných agentur EU	10
Tabulka 2 Vývoj agentur EU	12
Tabulka 3 Vývoj výkonných agentur	13
Tabulka 4 Přehled agentur Společenství	19
Tabulka 5 Přehled agentur SZBP	20
Tabulka 6 Přehled agentur „třetího pilíře“	20

Seznam obrázků

Obrázek 1 Třípilířová konstrukce EU	18
Obrázek 2 Organizační struktura Cedefop k 16. 12. 2007	30
Obrázek 3 Organizační struktura ETF platná do 30. 6. 2008	34
Obrázek 4 Struktura sítě agentury	70

Seznam grafů

Graf 1 Přehled vývoje agentur EU (včetně výkonných agentur)	13
---	----

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné publikace

1. Couzinet, J.-F. *Les agences de l'Union européenne. Recherche sur les organismes communautaires décentralisés*. Toulouse: Presses de l'Université des sciences sociales de Toulouse, 2002. 306 s. ISBN 2-909628-71-X.
2. Evropská komise. *Jak funguje Evropská unie. Průvodce občanů po institucích EU*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. 50 s. ISBN 92-894-9531-6.
3. Fiala, P., Pitrová M. *Evropská unie*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743 s. ISBN 80-7325-015-2.
4. Informační kancelář Evropského parlamentu. *Co bychom měli vědět o Evropské unii?* 64 s. ISSN 1213-6913²⁴¹.
5. Kol. autorů a konzultantů Encyklopedického domu, spol. s r. o. *Slovník cizích slov*. Praha: Encyklopedický dům, spol. s r. o., 1998. 366 s. ISBN 80-90-1647-8-1.
6. Moreau Defarges, P. *Evropské instituce*. Univerzita Karlova v Praze: Nakladatelství Karolinum, 2002. 221 s. ISBN 80-246-0086-2.
7. Plechanovová, B. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření*. Univerzita Karlova v Praze: Nakladatelství Karolinum, 2004. 355 s. ISBN 80-246-0800-6.
8. Úřad vlády České republiky. *Lisabonská smlouva. Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy*. Praha, 2008. 508 s. ISBN 978-80-87041-38-3.

Internetové zdroje

9. Cedefop (European Centre for the Development of Vocational Training). *Vocational education and training: key to a better future. Cedefop's medium-term priorities for 2006-08* [online]. Luxembourg Office for Official Publications of the European Communities, 2005. 49 s. ISBN 92-896-0348-8. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <http://www.trainingvillage.gr/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/417/4050_en.pdf>.
10. Commission. *European governance – a white paper COM (2001) 428 final* [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2001:287:0001:0029:EN:PDF>>.
11. *Communication from the Commission. The operating framework for the European Regulatory Agencies. COM (2002) 718 final* [online]. [cit. 2008-03-01] Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0718:FIN:EN:PDF>>.
12. Conseil européen de Bruxelles. *Déclaration à l'occasion de l'entrée en vigueur du Traité sur l'Union européenne. Bruxelles, 1993* [online]. 23 s. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <http://www.europarl.europa.eu/summits/brussels2/oc1_fr.pdf>.
13. *Convention based on Article K. 3 of the Treaty on European Union, on the establishment of a European Police Office (Europol Convention) 1995* [online]. [cit.

²⁴¹ U této publikace nelze dohledat rok a místo vydání.

- 2008-04-01]. Dostupná z <[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:41995A1127\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:41995A1127(01):EN:HTML)>.
14. European Agency for Safety and Health at Work. *Annual report 2006* [online]. Luxembourg Office for Official Publications of the European Communities, 2007 [cit. 2008-04-12]. 55 s. ISBN 978-92-9191-139-4. Dostupný z <http://osha.europa.eu/publications/annual_report/>.
 15. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. *General report of activities 2006* [online]. Lisbon European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2007. 110 s. ISSN 1725-4558. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index373EN.html>>.
 16. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. *General report of activities 2006* [online]. Lisbon European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2007 [cit. 2008-04-12]. 110 s. ISSN 1725-4558. Dostupný z <<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index373EN.html>>.
 17. Evropská agentura pro obnovu. *Zveřejnění konečné účetní uzávěrky v rozpočtovém roce 2006 (2007/C 261/05)*. [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:261:0013:0015:CS:PDF>>.
 18. Evropská agentura pro životní prostředí. *Výkaz příjmů a výdajů Evropské agentury pro životní prostředí za rozpočtový rok 2008* [online]. [cit. 2008-04-12]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0009:01:CS:HTML>>.
 19. Evropská komise. *Agentury EU – Společná publikace* [online]. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005 [cit. 2008-04-04]. 20 s. ISBN 92-9157-391-4. Dostupné z <<http://bookshop.europa.eu/eGetRecords>>.
 20. Evropská komise. *Předloha interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury. KOM (2005) 59 v konečném znění*. [online]. [cit. 2008-04-05]. Dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0718:FIN:EN:PDF>>.
 21. Evropská komise. *Souhrnná zpráva o činnosti Evropské unie 2007* [online]. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2008 [cit. 2008-04-17]. 252 s. ISBN 978-92-79-07098-3. Dostupné z <<http://europa.eu/generalreport/cs/rg2007cs.pdf>>.
 22. Evropská policejní akademie. *Zveřejnění konečné účetní uzávěrky v rozpočtovém roce 2006 (2007/C 261/17)*. [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:261:0052:0053:CS:PDF>>.
 23. *Evropská unie - Konsolidovaná znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o založení Evropského společenství* [online]. 2006. [cit. 2008-03-01]. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/cs/newsletter/newsletter_anniversary.htm>.
 24. Evropská unie. *Souhrnný rozpočet na rok 2008* [online]. [cit. 2008-04-19]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-cs.htm>>.
 25. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 ze dne 27. června 2002, kterým se zřizuje Evropská agentura pro námořní bezpečnost* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002R1406:20061231:CS:PDF>>.
 26. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 ze dne 15. července 2002 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost letectví* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002R1592:20070329:CS:PDF>>.

27. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002R0178:20060428:CS:PDF>>.
28. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R1907:20071123:CS:PDF>>.
29. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1922/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení Evropského institutu pro rovnost žen a mužů* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R1922:20070119:CS:PDF>>.
30. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 460/2004 ze dne 10. března 2004 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost sítí a informací* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:05:32004R0460:CS:PDF>>.
31. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:08:32004R0851:CS:PDF>>.
32. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 881/2004 ze dne 29. dubna 2004 o zřízení Evropské agentury pro železnice (nařízení o agentuře)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:07:08:32004R0881:CS:PDF>>.
33. *Nariadení Rady (EHS) č. 1210/90 ze dne 7. května 1990 o zřízení Evropské agentury pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1990R1210:20031001:CS:PDF>>.
34. *Nariadení Rady (EHS) č. 1360/90 ze dne 7. května 1990, o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání* [online]. [cit. 2008-04-01] Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1990R1360:20031001:CS:PDF>>.
35. *Nariadení Rady (EHS) č. 1365/75 ze dne 26. května 1975 o založení Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1975R1365:20050804:CS:PDF>>.
36. *Nariadení Rady (EHS) č. 2309/93 ze dne 22. července 1993, kterým se stanoví postupy Společenství pro registraci a dozor nad humánními a veterinárními léčivými přípravky a kterým se zakládá Evropská agentura pro hodnocení léčivých přípravků* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:12:31993R2309:CS:PDF>>.

37. *Nařízení Rady (EHS) č. 302/93 ze dne 8. února 1993 o zřízení Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1993R0302:20031001:CS:PDF>>.
38. *Nařízení Rady (EHS) č. 337/75 ze dne 10. února 1975 o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1975R0337:20041221:CS:PDF>>.
39. *Nařízení Rady (ES) č. 1035/97 ze dne 2. června 1997, kterým se zřizuje Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1997R1035:20031001:CS:PDF>>.
40. *Nařízení Rady (ES) č. 1131/94 ze dne 16. května 1994, kterým se mění nařízení (EHS) č. 337/75 o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:05:02:31994R1131:CS:PDF>>.
41. *Nařízení Rady (ES) č. 1321/2004 ze dne 12. července 2004 o zřízení řídicích struktur pro evropské družicové navigační programy* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2004R1321:20061222:CS:PDF>>.
42. *Nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:053:0001:0014:CS:PDF>>.
43. *Nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 ze dne 26. října 2004 o zřízení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2004R2007:20070820:CS:PDF>>.
44. *Nařízení Rady (ES) č. 2062/94 ze dne 18. července 1994 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994R2062:20050804:CS:PDF>>.
45. *Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 o odrůdových právech Společenství*. [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:03:16:31994R2100:CS:PDF>>.
46. *Nařízení Rady (ES) č. 2965/94 ze dne 28. listopadu 1994 o zřízení Překladačského střediska pro instituce Evropské unie* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:01:31994R2965:CS:PDF>>.
47. *Nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994R0040:20070101:CS:PDF>>.
48. *Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:04:32003R0058:CS:PDF>>.

49. *Narřízení Rady (ES) č. 768/2005 ze dne 26. dubna 2005, kterým se zřizuje Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu a mění nařízení (EHS) č. 2847/93 o zavedení kontrolního režimu pro společnou rybářskou politiku* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:128:0001:0014:CS:PDF>>.
50. OHMI. *Rapport annuel 2007* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://www.ohim.eu.int/fr/office/press/pdf/AR2.pdf>>.
51. Philip, C. *Rapport d'information déposé par la délégation de l'Assemblée nationale pour l'Union européenne sur les agences européennes* [online]. [cit. 2008-04-18]. Dostupný z <<http://www.assemblee-nationale.fr/12/europe/rap-info/i3069.asp#TopOfPage>>.
52. Pojar, T. *Czech candidature for the appropriate building for GSA* [online]. Brusel 2006. [cit. 2008-04-28]. Dostupný z <<http://www.gsa-czechrepublic.eu/presentation.html>>.
53. *Rozhodnutí Komise ze dne 14. ledna 2005 o zřízení výkonné agentury pro správu činnosti Společenství v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuální oblasti podle nařízení Rady (ES) č. 58/2003, nazvané „Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast“* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:024:0035:0038:CS:PDF>>.
54. *Rozhodnutí Komise ze dne 14. prosince 2007, kterým se zřizuje „Výkonná agentura pro výzkum“ pro správu některých oblastí zvláštních programů Společenství „Lidé“, „Kapacity“ a „Spolupráce“ v oblasti výzkumu podle nařízení Rady (ES) č. 58/2003 (Text s významem pro EHP) (2008/46/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:011:0009:0011:CS:PDF>>.
55. *Rozhodnutí Komise ze dne 14. prosince 2007, kterým se zřizuje „Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum“ pro správu zvláštního programu Společenství „Myšlenky“ v oblasti hraničního výzkumu podle nařízení Rady (ES) č. 58/2003 (Text s významem pro EHP) (2008/37/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:009:0015:0017:CS:PDF>>.
56. *Rozhodnutí Komise ze dne 31. května 2007, kterým se mění rozhodnutí 2004/20/ES s cílem změnit „Výkonnou agenturu pro inteligentní energii“ na Výkonnou agenturu pro konkurenceschopnost a inovace (2007/372/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:140:0052:0054:CS:PDF>>.
57. *Rozhodnutí přijaté vzájemnou dohodou zástupců členských států, zasedajících na úrovni hlav států a předsedů vlád, ze dne 13. prosince 2003 o umístění sídel některých subjektů Evropské unie (2004/97/ES, Euratom)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:05:42004D0097:CS:PDF>>.
58. *Rozhodnutí přijaté vzájemnou dohodou zástupců vlád členských států o umístění sídel některých orgánů a některých institucí a útvarů Evropských společenství (92/C 341/01)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:01:01:41992X1223:CS:PDF>>.
59. *Rozhodnutí Rady 2005/681/SVV ze dne 20. září 2005 o zřízení Evropské policejní akademie (EPA) a o zrušení rozhodnutí 2000/820/SVV* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:256:0063:0070:CS:PDF>>.
60. *Rozhodnutí Rady ze dne 28. února 2002 o zřízení Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust) za účelem posílení boje proti závažné trestné činnosti (2002/187/SVV)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupné z <[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:001:0001:0001:CS:PDF)

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002D0187:20031001:CS:PDF>.

61. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě. Evropské agentury – cesta vpřed KOM (2008) 135* [online]. [cit. 2008-04-10]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0135:FIN:CS:PDF>>.
62. *Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Roční politická strategie na rok 2009 KOM (2008) 72.* [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupné z <<http://64.233.183.104/search?q=cache:sbvd5-Ug7kUJ:www.komora.cz/Files/Soubory/EK2009.doc+hodnot%C3%ADc%C3%AD+zpr%C3%A1va+o+decentralizovan%C3%BDch+agentur%C3%A1ch&hl=en&ct=clnk&cd=10&gl=uk>>.
63. *Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Shrnutí výsledků práce Komise za rok 2006 KOM (2007) 274.* [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0274:FIN:CS:PDF>>.
64. *Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Roční politická strategie na rok 2009 KOM (2008) 72.* [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0072:FIN:CS:PDF>>.
65. *Smlouva o založení Evropské unie (konsolidovaná verze – ve znění smlouvy z Nice).* Dostupná z <<http://www.euroskop.cz/admin/gallery/30/c1c36692fdec21ced7d30d5417e59ad0.pdf>>
66. *Smlouva o založení Evropského společenství (konsolidovaná verze – ve znění smlouvy z Nice).* Dostupná z <<http://www.euroskop.cz/files/10/4E1686FA-9878-450C-AA50-6AD435E86594.pdf>>.
67. *Společná akce Rady 2004/551/SZBP ze dne 12. července 2004 o zřízení Evropské obranné agentury* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004E0551:CS:HTML>>.
68. *Společná akce Rady ze dne 20. července 2001 o zřízení satelitního střediska Evropské unie (2001/555/SZBP)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001E0555:20061221:CS:PDF>>.
69. *Společná akce Rady ze dne 20. července 2001 o zřízení Ústavu Evropské unie pro studium bezpečnosti (2001/554/SZBP)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupná z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001E0554:20061221:CS:PDF>>.
70. Výbor pre kontrolu rozpočtu EP. *Pracovní dokument o riadení v Európskej komisii* (30. 8. 2007). [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupné z <http://www.europarl.europa.eu/comparl/cont/site/auditions/governance_commission/682221sk.pdf>.
71. Výbor pro rozpočtovou kontrolu EP. *Návrh zprávy o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské nadace odborného vzdělávání za rozpočtový rok 2006 (C6-0381/2007 – 2007/2056(DEC))* [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupný z <http://64.233.183.104/search?q=cache:p94vO328jwwJ:www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/pr/707/707865/707865cs.pdf+decentralizovane+agentury&hl=en&ct=clnk&cd=1&gl=uk>.

72. *Výkaz příjmů a výdajů Evropské nadace odborného vzdělávání na rozpočtový rok 2008 (2008/238/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0015:0020:CS:PDF>>.
73. *Výkaz příjmů a výdajů Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek na rozpočtový rok 2008 (2008/236/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0005:0008:CS:PDF>>.
74. *Výkaz příjmů a výdajů Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost za rozpočtový rok 2008 (2008/240/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0025:0028:CS:PDF>>.
75. *Výkaz příjmů a výdajů Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) na rozpočtový rok 2008* [online]. [cit. 2008-04-12]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0001:0004:CS:PDF>>.
76. *Výkaz příjmů a výdajů Evropské agentury pro životní prostředí za rozpočtový rok 2008 (2008/237/ES)* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:091:0009:01:CS:HTML>>.

Internetové články

77. Evropská komise. *Debata o úloze evropských agentur znovu na pořadu dne* (11. 3. 2008) [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupný z <http://ec.europa.eu/news/eu_explained/080311_1_cs.htm>.
78. Evropský parlament. *Zaváděcí fáze programu Galileo může být zahájena* (23. 4. 2008) [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupný z <http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/052-27280-112-04-17-909-20080422IPR27268-21-04-2008-2008-false/default_cs.htm>.
79. Honzák, R. *Komu Unie svěří Galileo? Česko je favoritem* (12. 12. 2006) [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupný z <<http://www.euroskop.cz/19958660/clanek-zpravodajstvi/komu-unie-sveri-galileo-cesko-je-favoritem/>>.
80. KDU-ČSL. *Oživení projektu Galileo je nadějí pro ČR coby kandidáta na sídlo Úřadu pro dohled nad GNSS* (22. 4. 2008) [online]. [cit. 2008-04-30]. Dostupný z <<http://www.kdu.cz/default.asp?page=311&idr=135&IDCI=23429>>.
81. Sobota, J. V gravitačním poli EU [online]. *Respekt*. 2006, roč. 2006, č. 51. [cit. 2008-04-30] Dostupný z <<http://www.respekt.cz/login.php?mes=no&odkudPoprve=%252Fclanek.php%253FfIDCLANKU%253D2131%2526fIDROCNIKU%253D2006>>.

82. Internetové stránky

83. http://ec.europa.eu/ceskarepublika/index_cs.htm.
84. http://ec.europa.eu/index_cs.htm
85. <http://eur-lex.europa.eu/>
86. http://europa.eu/agencies/community_agencies/cedefop/index_cs.htm
87. http://europa.eu/agencies/community_agencies/eea/index_cs.htm
88. http://europa.eu/agencies/community_agencies/emcdda/index_cs.htm
89. http://europa.eu/agencies/community_agencies/etf/index_cs.htm

90. http://europa.eu/agencies/community_agencies/eurofound/index_cs.htm
91. http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_cs.htm
92. http://europa.eu/agencies/community_agencies/ohim/index_cs.htm
93. http://europa.eu/agencies/community_agencies/osha/index_cs.htm
94. http://europa.eu/agencies/security_agencies/eusc/index_cs.htm
95. http://europa.eu/agencies/security_agencies/iss/index_cs.htm
96. www.cedefop.eu.int
97. www.eea.eu.int
98. www.emcdda.eu.int
99. www.etf.europa.eu>.
100. www.eurofound.eu.int
101. www.europa.eu.int
102. www.euroskop.cz
103. www.eusc.europa.eu
104. www.evropska-unie.cz
105. www.evropsky-parlament.cz
106. www.gsa.europa.eu
107. www.gsa-czechcandidature.eu
108. www.iss.europa.eu
109. www.oami.europa.eu
110. www.osha.europa.eu

Příloha č. 1 Evropská unie v roce 2007

Evropská unie v roce 2007

 Členské státy Evropské unie
 Kandidátské země

Zdroj: GR Komunikace

Pramen: Souhrnná zpráva o činnosti Evropské unie 2007

Příloha č. 2 Rozmístění agentur EU

Pramen: Portál Evropské unie „Europa“

Příloha č. 3 Přehled zřizovacích dokumentů agentur EU

Zkratka	Agentury EU (decentralizované organizace)	Sídlo	Zřizovací dokument	Ze dne
	Agentury prvního pilíře			
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva	Vídeň, Rakousko	Nařízení Rady (ES) č. 168/2007	15.2.2007
CFCA	Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu	Vigo, Španělsko	Nařízení Rady (ES) č. 768/2005	26.4.2005
EU-OSHA	Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	Bilbao, Španělsko	Nařízení Rady (ES) č. 2062/1994	18.7.1994
EASA	Evropská agentura pro bezpečnost letectví	Kolín, Německo	Nařízení EP a Rady (ES) č. 1592/2002	15.7.2002
ENISA	Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací	Heraklion, Řecko	Nařízení EP a Rady (ES) č. 460/2004	10.3.2004
ECA	Evropská agentura pro chemické látky	Helsinky, Finsko	Nařízení EP a Rady (ES) č. 1907/2006	18.12.2006
EMA	Evropská agentura pro léčivé přípravky	Londýn, Velká Británie	Nařízení Rady (EHS) č. 2309/1993	22.7.1993
EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost	Lisabon, Portugalsko	Nařízení EP a Rady (ES) č. 1406/2002	27.6.2002
EAR	Evropská agentura pro obnovu	Soluň, Řecko	Nařízení Rady (ES) č. 2454/1999	15.11.1999
Frontex	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států	Varšava, Polsko	Nařízení Rady (ES) č. 2007/2004	26.10.2004
ERA	Evropská agentura pro železnice	Lille, Valenciennes, Francie	Nařízení EP a Rady (ES) č. 881/2004	29.4.2004
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí	Kodaň, Dánsko	Nařízení Rady (EHS) č. 1210/1990	7.5.1990
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání	Turín, Itálie	Nařízení Rady (EHS) č. 1360/1990	7.5.1990
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek	Dublin, Irsko	Nařízení Rady (EHS) č. 1365/1975	26.5.1975
EMCDDA	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost	Lisabon, Portugalsko	Nařízení Rady (EHS) č. 302/1993	8.2.1993
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí	Stockholm, Švédsko	Nařízení EP a Rady (ES) č. 851/2004	21.4.2004
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání	Soluň, Řecko	Nařízení Rady (EHS) č. 337/1975	10.2.1975
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin	Parma, Itálie	Nařízení EP a Rady (ES) č. 178/2002	28.1.2002
CPVO	Odrůdový úřad Společenství	Angers, Francie	Nařízení Rady (ES) č. 2100/1994	27.7.1994
CdT	Překladačské středisko pro instituce Evropské unie	Lucemburk, Lucembursko	Nařízení Rady (ES) č. 2965/1994	28.11.1994

GNSS	Evropský úřad pro dohled nad globálním družicovým navigačním systémem	Brusel, Belgie	Nařízení Rady (ES) č. 1321/2004	12.7.2004
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu	Alicante, Španělsko	Nařízení Rady (ES) č. 40/1994	20.12.1993
EIGE	Evropský institut pro rovnost žen a mužů	Vilnius, Litva	Nařízení EP a Rady (ES) č. 1922/2006	20.12.2006
	Agentury druhého pilíře (SZBP)			
EDA	Evropská obranná agentura	Brusel, Belgie	Společná akce Rady 2004/551/SZBP	12.7.2004
EUSC	Satelitní středisko Evropské unie	Torrejón de Areou, Španělsko	Společná akce Rady 2001/555/SZBP	20.7.2001
ISS	Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti	Paříž, Francie	Společná akce Rady 2001/554/SZBP	20.7.2001
	Agentury třetího pilíře (policejní a trestní spolupráce v trestních věcech)			
Eurojust	Evropská jednotka pro soudní spolupráci	Haag, Nizozemí	Rozhodnutí Rady 2002/187/SVV	28.2.2002
CEPOL	Evropská policejní akademie	Bramshill, Velká Británie	Rozhodnutí Rady 2005/681/SVV	20.9.2005
Europol	Evropský policejní úřad	Haag, Nizozemí	Rozhodnutí Rady	26.7.1995
	Výkonné agentury			
ERC	Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum	Brusel, Belgie	Rozhodnutí Komise 2008/37/ES	14.12.2007
EACI	Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace	Brusel, Belgie	Rozhodnutí Komise 2007/372/ES	31.5.2007
PHEA	Výkonná agentura pro program veřejného zdraví	Lucemburk, Lucembursko	Rozhodnutí Komise 2004/858/ES	15.12.2004
TEN-T EA	Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť	Brusel, Belgie	Rozhodnutí Komise 2006/5034/ES	26.10.2006
REA	Výkonná agentura pro výzkum	Brusel, Belgie	Rozhodnutí Komise 2008/46/ES	14.12.2007
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast	Brusel, Belgie	Rozhodnutí Komise 2005/56/ES	14.1.2005

Pramen: EUR - Lex na portálu Evropské unie „Europa“

Příloha č. 4 Přehled právních základů agentur EU

Zkratka	Agentury EU	Právní základ
Agentury EU založené na základě čl. 308 (bývalý čl. 235) Smlouvy o ES		
Cedefop	Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
Eurofound	Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES, čl. 174 (býv. čl. 130r) Smlouvy o ES
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
EMCDDA	Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
EMA	Evropská agentura pro léčivé přípravky	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
EU-OSHA	Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
CPVO	Odrůdový úřad Společenství	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
CdT	Překladačské středisko pro instituce Evropské unie	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
EAO	Evropská agentura pro obnovu	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
GNSS	Evropský úřad pro dohled nad globálním družicovým navigačním systémem	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva	čl. 308 (býv. čl. 235) Smlouvy o ES
Agentury EU založené na základě jiných článků Smlouvy o ES/EU		
I. pilíř		
EUMC	Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie	čl. 213 (býv. čl. 157) Smlouvy o ES, čl. 284 (býv. čl. 213) Smlouvy o ES
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin	čl. 37 (býv. čl. 43) Smlouvy o ES, čl. 95 (býv. čl. 100a) Smlouvy o ES, čl. 133 (býv. čl. 113) Smlouvy o ES, čl. 152 (býv. čl. 129) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
EMSA	Evropská agentura pro námořní bezpečnost	čl. 80 (býv. čl. 84) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
EASA	Evropská agentura pro bezpečnost letectví	čl. 80 (býv. čl. 84) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
ENISA	Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací	čl. 95 (býv. čl. 100a) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES

ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí	čl. 152 (býv. čl. 129) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
ERA	Evropská agentura pro železnice	čl. 71 (býv. čl. 75) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
Frontex	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU	čl. 62 (býv. čl. 73j) Smlouvy o ES, čl. 66 (býv. čl. 73n) Smlouvy o ES
CFCA	Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu	čl. 37 (býv. čl. 43) Smlouvy o ES
ECA	Evropská agentura pro chemické látky	čl. 95 (býv. čl. 100a) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
EIGE	Evropský institut pro rovnost žen a mužů	čl. 13 (býv. čl. 6a) Smlouvy o ES, čl. 141 (býv. čl. 119) Smlouvy o ES, čl. 251 (býv. čl. 189b) Smlouvy o ES
	II. pilíř	
ISS	Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti	čl. 14 Smlouvy o EU
EUSC	Satelitní středisko Evropské unie	čl. 14 Smlouvy o EU
EDA	Evropská obranná agentura	čl. 14 Smlouvy o EU
	III. pilíř	
Europol	Evropský policejní úřad	čl. 31 Smlouvy o EU
Eurojust	Evropská jednotka pro soudní spolupráci	čl. 31 Smlouvy o EU, čl. 34 Smlouvy o EU
CEPOL	Evropská policejní akademie	čl. 30 Smlouvy o EU, čl. 34 Smlouvy o EU
	Agentury založené na základě Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 z 19. 12.2002	
	Výkonné agentury	
ERC	Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum	Nařízení Rady (ES) č. 58/2002
EACI	Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace	Nařízení Rady (ES) č. 58/2002
PHEA	Výkonná agentura pro program veřejného zdraví	Nařízení Rady (ES) č. 58/2002
TEN-T EA	Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť	Nařízení Rady (ES) č. 58/2002
REA	Výkonná agentura pro výzkum	Nařízení Rady (ES) č. 58/2002
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast	Nařízení Rady (ES) č. 58/2002

Pramen: EUR - Lex na portálu Evropské unie „Europa“

Příloha č. 5 Srovnávací tabulka agentur EU

Zkratka agentury		Cedefop	Eurofound	EEA	ETF	ENISA	ECDC	ERA	GNSS
Jmenování ředitele		KOM (seznam kandidátů SR)	KOM (seznam kandidátů SR)	SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	SR (KOM může navrhnout 1/2 kandidáty)	SR (na základě seznamu 3 kandidátů KOM)
Složení správní rady (SR)	KOM	3	3	2	3	3	3	4	1
	1 zástupce za členský stát	ano (jmenování Radou)	ano (jmenování Radou)	ano	ano	ano	ano	ano	ano
	Jiní zástupci	27 zástupců zaměstnavatelů, 27 zástupců zaměstnanců (jmenování Radou)	27 zástupců zaměstnavatelů, 27 zástupců zaměstnanců (jmenování Radou)	2 členové jmenování EP, 1 zástupce každého státu účastnícího se činnosti agentury		3 zástupci z oblasti: průmysl inf. a kom. technologií, spotřebitelé, věda (jmenování Radou)	2 členové jmenování EP	6 zástupců za skupiny: železniční podniky, provozovatele infrastruktury, železniční průmysl, odbory, cestující, přepravce (jmenovaných KOM)	zástupci "třetích zemí"

Zkratka agentury		EMCDDA	EMEA	OHIM	EU-OSHA	CPVO	CDT	FRA	EAR
Jmenování ředitele		SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	Radou (seznam min. 3 kandidátů KOM)	SR (na návrh KOM)	Radou (ze seznamu kandidátů KOM po konzultaci SR)	SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)
Složení správní rady (SR)	KOM	2	2	1 (bez hlasovacího práva)	3	1	2	1	2
	1 zástupce za členský	ano	ano	ano	ano (jmenování Radou)	ano	ano	ano (nezávislí na čl. státech)	ano

	stát								
	Jiní zástupci	2 zástupci jmenovaní EP	2 představitelé EP		27 zástupců zaměstnavatelů, 27 zástupců zaměstnanců (jmenovaní Radou)		1 zástupce instituce na základě uzavřených dohod	1 člen jmenovaný EP, 1 člen jmenovaný Radou	
Zkratka agentury		EASA	ECA	EIGE	Frontex	CFCA	EFSA	EMSA	
Jmenování ředitele		SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	SR (na návrh KOM)	SR (ze seznamu KOM)	SR (na návrh min. 2 kandidátů KOM)	SR (ze seznamu kandidátů KOM)	SR (KOM může navrhnout 1 nebo více kandidátů)	
Složení správní rady (SR)	KOM	1	6	1	2	6	1	4	
	1 zástupce za členský stát	ano	ano	ne (Rada vybere 18 zástupců na návrh čl. států)	ano	ano	ne (Rada vybere 14 členů po konzultaci s EP na základě seznamu KOM), 4 zástupci zájmových skupin	ano	
	Jiní zástupci	zástupci "třetích zemí"	3 zástupci zúčastněných osob (bez hlasovacího práva), 2 členové jmenovaní EP		1 zástupce za země "Schengenu"			4 představitelé profesionálů (bez hlasovacího práva) jmenovaní KOM	

(Vysvětlivky zkratk: KOM – Evropská komise, EP – Evropský parlament, SR – správní rada, zkratky agentur viz Seznam zkratk)

Pramen: Philip, C. Rapport d'information déposé par la délégation de l'Assemblée nationale pour l'Union européenne sur les agences européennes

Příloha č. 6 Ukázka výkazu příjmů a výdajů agentury Cedefop

Výkaz příjmů a výdajů Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) na rozpočtový rok 2008 (2008/235/ES)

PŘÍJMY

Hlava Kapitola | Okruh | Rozpočtový rok 2008 | Rozpočtový rok 2007 | Rozpočtový rok 2006 |

1

DOTACE EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ

1 0 | DOTACE EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ | 17060000 | 16730000 | 14588515,24 |

| Hlava 1 — Celkem | 17060000 | 16730000 | 14588515,24 |

2

RŮZNÉ PŘÍJMY

2 0 | VÝNOS Z PRODEJE MOVITÉHO A NEMOVITÉHO MAJETKU | p.m. | 25000 | 0,— |

2 1 | VÝNOS Z NÁJMŮ | p.m. | 3000 | 0,— |

2 2 | PŘÍJMY ZA SLUŽBY A PŘÍSPĚVKY NA SLUŽBY POSKYTOVANÉ ZA ÚPLATU | 50000 | 57000 | 31433,90 |

2 3 | ÚHRADA RŮZNÝCH VÝDAJŮ | 55000 | 40000 | 43431,16 |

2 4 | DARY A ODKAZY | p.m. | p.m. | 0,— |

2 5 | PŘÍJMY Z INVESTOVANÝCH PROSTŘEDKŮ, BANKOVNÍ ÚROKY A JINÉ ZISKY, KURZOVÉ ZISKY |

p.m. | p.m. | 0,— |

| Hlava 2 — Celkem | 105000 | 125000 | 74865,06 |

3

PLATBY OD STÁTŮ, KTERÉ NEJSOU ČLENY EU

3 0 | PLATBY OD ISLANDU | 18766 | 20076 | 16400,— |

3 1 | PLATBY OD NORSKA | 385556 | 358022 | 318160,— |

3 2 | OSTATNÍ PLATBY Z KOMISE | p.m. | 50000 | 314571,73 |

3 3 | RŮZNÉ ÚČELOVĚ VÁZANÉ PŘÍJMY | 35000 | 116304 | 0,— |

| Hlava 3 — Celkem | 439322 | 544402 | 649131,73 |

| CELKOVÝ SOUČET | 17604322 | 17399402 | 15312512,03 |

VÝDAJE

Hlava Kapitola | Okruh | Položky 2008 | Položky 2007 | Plnění 2006 |

Závazky | Platby | Závazky | Platby | Závazky | Platby |

1

ZAMĚŠTNANCI

1 1 | ZAMĚŠTNANCI V ČINNÉ SLUŽBĚ | 9832000 | 9832000 | 9125740 | 9125740 | 7812349,57 | 7812349,57 |

1 3 | MISE A PRACOVNÍ CESTY | 105000 | 105000 | 116000 | 116000 | 105406,70 | 105406,70 |

1 4 | SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNICKÁ INFRASTRUKTURA | 261000 | 261000 | 205000 | 205000 | 152159,36 | 152159,36 |

1 5 | VÝMĚNY ÚŘEDNÍKŮ A EXPERTŮ | 400000 | 400000 | 420000 | 420000 | 400000,— | 400000,— |

1 7 | VÝDAJE NA RECEPCE A POHOŠTĚNÍ | 5000 | 5000 | 15000 | 15000 | 13279,44 | 13279,44 |

| Hlava 1 — Celkem | 10603000 | 10603000 | 9881740 | 9881740 | 8483195,07 | 8483195,07 |

2

BUDOVY, ZAŘÍZENÍ A RŮZNÉ PROVOZNÍ VÝDAJE

2 0 | NÁJEM BUDOV A SOUVISEJÍCÍ NÁKLADY | 598500 | 598500 | 920550 | 920550 | 377425,53 | 377425,53 |

2 1 | ZPRACOVÁNÍ DAT | 411000 | 411000 | 584760 | 584760 | 513954,32 | 513954,32 |

2 2 | MOVITÝ MAJETEK A NÁKLADY S NÍM SPOJENÉ | 81500 | 81500 | 98000 | 98000 | 20971,03 | 20971,03 |

2 3 | BĚŽNÉ SPRÁVNÍ VÝDAJE | 90000 | 90000 | 98950 | 98950 | 132366,82 | 132366,82 |

2 4 | POŠTOVNÍ A TELEKOMUNIKAČNÍ POPLATKY | 212000 | 212000 | 208000 | 208000 | 216165,28 | 216165,28 |

2 5 | VÝDAJE NA SCHŮZE A SETKÁNÍ | 16000 | 16000 | 18000 | 18000 | 20000,— | 20000,— |

| Hlava 2 — Celkem | 1409000 | 1409000 | 1928260 | 1928260 | 1280882,98 | 1280882,98 |

3

PROVOZNÍ VÝDAJE

3 0 | PRŮŘEZOVÉ ČINNOSTI | 734000 | 640000 | 709304 | 883304 | 891242,19 | 742186,09 |

3 1 | ÚČAST STÁTŮ, KTERÉ NEJSOU ČLENY EU, NA PRACOVNÍM PROGRAMU | 404322 | 404322 | 428098 | 428098 | 649131,73 | 649131,73 |

3 2 | ROZVOJ VÝZKUMU | 2215830 | 1631900 | 1001000 | 958000 | 1076787,36 | 773265,62 |

3 3 | VYPRACOVÁNÍ ZPRÁV A USNADNĚNÍ KOORDINOVANÉHO PŘÍSTUPU | 1398000 | 1479000 | 1048000 | 978000 | 982456,25 | 675052,27 |

3 4 | VÝMĚNY A PODPORA PARTNERŮ VČETNĚ PROGRAMU STUDIJNÍCH NÁVŠTĚV | 330170 | 442100 | 975000 | 1287000 | 1380839,65 | 1128459,08 |

3 5 | INFORMACE, KOMUNIKACE A ŠÍŘENÍ | 510000 | 995000 | 1403000 | 1055000 | 1390198,53 | 1207974,17 |

| Hlava 3 — Celkem | 5592322 | 5592322 | 5564402 | 5589402 | 6370655,71 | 5176068,96 |

| CELKOVÝ SOUČET | 17604322 | 17604322 | 17374402 | 17399402 | 16134733,76 | 14940147,01 |

Přehled stavu zaměstnanců

Zařazení a třída | 2007 | 2008 |

Počet míst obsazených k 31.12.2006 | Povoleno | Povoleno |

Trvalé pracovní pozice | Dočasné pracovní pozice | Trvalé pracovní pozice | Dočasné pracovní pozice | Trvalé pracovní pozice | Dočasné pracovní pozice |

AD 16 | | | | | | | |

AD 15 | | 1 | | 1 | | 1 | |

AD 14 | | 1 | | 1 | | 1 | |

AD 13 | | | | | | | |

AD 12 | 5 | 5 | 7 | 5 | 7 | 5 | |

AD 11 | 4 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | |

AD 10 | | 5 | 3 | 5 | 3 | 5 | |

AD 9 | | 2 | | 3 | | 3 | |

AD 8 | | 1 | | 2 | | 2 | |

AD 7 | | | | | 1 | | 1 | |

AD 6 | | 1 | | 1 | | 1 | |

AD 5 | | 4 | | 7 | | 8 | |

Celkem AD | 9 | 25 | 15 | 31 | 15 | 32 |

AST 11 | | | | | | | |

AST 10 | 3 | 1 | 3 | 1 | 3 | 1 | |

AST 9 | | | | | | | |

AST 8 | 2 | 1 | 2 | 1 | 2 | 1 | |

AST 7 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | |

AST 6 | 6 | 7 | 6 | 7 | 6 | 7 | |

AST 5 | 4 | 5 | 4 | 5 | 4 | 5 | |

AST 4 | 3 | 7 | 4 | 7 | 4 | 7 | |

AST 3 | | 4 | | 6 | | 7 | |

AST 2 | | 1 | | 2 | | 2 | |

AST 1 | | 1 | | 1 | | 1 | |

Celkem AST | 19 | 28 | 20 | 31 | 20 | 32 |

Celkový součet | 28 | 53 | 35 | 62 | 35 | 64 |

Pramen: Portál evropského práva EUR-Lex